

**ŚRÓDROCZNE SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE
FINANSOWE
GRUPY KAPITAŁOWEJ
POWSZECHNEGO ZAKŁADU UBEZPIECZEŃ
SPÓŁKI AKCYJNEJ
ZA III kwartał 2013 ROKU**

SPIS TREŚCI

WSTĘP	3
WYBRANE DANE FINANSOWE.....	4
1. WYBRANE SKONSOLIDOWANE DANE FINANSOWE GRUPY PZU.....	4
2. WYBRANE JEDNOSTKOWE DANE FINANSOWE PZU (WG PSR).....	5
3. WYBRANE JEDNOSTKOWE DANE FINANSOWE POWSZECHNEGO ZAKŁADU UBEZPIECZEŃ NA ŻYCIE SPÓŁKI AKCYJNEJ	6
4. PODSUMOWANIE SKONSOLIDOWANYCH WYNIKÓW FINANSOWYCH	7
ŚRÓDROCZNE SKRÓCONE SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE FINANSOWE.....	8
1. ŚRÓDROCZNE SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE Z SYTUACJI FINANSOWEJ.....	8
2. ŚRÓDROCZNY SKONSOLIDOWANY RACHUNEK ZYSKÓW I STRAT	10
3. ŚRÓDROCZNE SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE Z CAŁKOWITYCH DOCHODÓW.....	12
4. ŚRÓDROCZNE SPRAWOZDANIE ZE ZMIAN W SKONSOLIDOWANYM KAPITALE WŁASNYM	13
5. ŚRÓDROCZNE SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE Z PRZEPŁYWÓW PIENIĘŻNYCH	16
INFORMACJE UZUPEŁNIAJĄCE DO ŚRÓDROCZNEGO SKONSOLIDOWANEGO SPRAWOZDANIA FINANSOWEGO	18
1. INFORMACJE O PZU I GRUPIE PZU	18
2. ZMIANY ORGANIZACJI GRUPY PZU	22
3. ZGODNOŚĆ Z MIĘDZYNARODOWYMI STANDARDAMI SPRAWOZDAWCZOŚCI FINANSOWEJ.....	23
4. PODSTAWOWE ZASADY (POLITYKA) RACHUNKOWOŚCI	25
5. ZMIANY ZASAD (POLITYKI) RACHUNKOWOŚCI I PORÓWNYWALNOŚĆ DANYCH FINANSOWYCH	25
6. KLUCZOWE ZAŁOŻENIA PRZYJMOWANE DO OSZACOWAŃ RACHUNKOWYCH ORAZ SUBIEKTYWNE OCENY DOKONANE W PROCESIE WYBORU I STOSOWANIA ZASAD (POLITYKI) RACHUNKOWOŚCI.....	25
7. KOREKTY BŁĘDÓW LAT UBIEGŁYCH.....	26
8. INNE INFORMACJE DOTYCZĄCE SPOSOBU SPORZĄDZENIA ŚRÓDROCZNEGO SKONSOLIDOWANEGO SPRAWOZDANIA FINANSOWEGO 26	
9. ZNACZĄCE ZDARZENIA MAJĄCE WPŁYW NA ISTOTNĄ ZMIANĘ STRUKTURY POZYCJI SPRAWOZDANIA FINANSOWEGO	27
10. ISTOTNE ZDARZENIA PO ZAKOŃCZENIU OKRESU SPRAWOZDAWCZEGO	31
11. NOTY UZUPEŁNIAJĄCE DO ŚRÓDROCZNEGO SKONSOLIDOWANEGO SPRAWOZDANIA FINANSOWEGO	31
12. AKTYWA I ZOBOWIĄZANIA WARUNKOWE	55
13. KOMENTARZ DO ŚRÓDROCZNEGO SKONSOLIDOWANEGO SPRAWOZDANIA FINANSOWEGO	56
14. WYPŁACALNOŚĆ	58
15. SPRAWOZDAWCZOŚĆ DOTYCZĄCA SEGMENTÓW	60
16. KOMENTARZ DO SPRAWOZDAWCZOŚCI WEDŁUG SEGMENTÓW	70
17. WPŁYW ZDARZEŃ JEDNORAZOWYCH NA WYNIKI OPERACYJNE.....	84
18. OTOCZENIE MAKROEKONOMICZNE	84
19. STANOWISKO ZARZĄDU DOTYCZĄCE WCZEŚNIEJ PUBLIKOWANYCH PROGNOZ WYNIKÓW.....	86
20. CZYNNIKI RYZYKA, KTÓRE MOGĄ MIEĆ WPŁYW NA WYNIKI FINANSOWE W KOLEJNYCH KWARTAŁACH	86
21. EMISJE, WYKUP I SPŁATY DŁUŻNYCH I KAPITAŁOWYCH PAPIERÓW WARTOŚCIOWYCH	88
22. NIESPŁACENIE LUB NARUSZENIE ISTOTNYCH POSTANOWIEŃ UMOWY KREDYTU LUB POŻYCZKI	88
23. UDZIELENIE PRZEZ PZU LUB JEDNOSTKI ZALEŻNE PORĘCZEŃ KREDYTU LUB POŻYCZKI LUB UDZIELENIE GWARANCJI	88
24. DYWIDENDY.....	88
25. INFORMACJE DOTYCZĄCE AKCJONARIUSZY PZU	89
26. ROZLICZENIA Z TYTUŁU SPRAW SPORNYCH	90
27. POZOSTAŁE INFORMACJE	97
KWARTALNA JEDNOSTKOWA INFORMACJA FINANSOWA PZU (WG PSR)	103
1. ŚRÓDROCZNY BILANS	103
2. ŚRÓDROCZNE ZESTAWIENIE POZYCJI POZABILANSOWYCH	105
3. ŚRÓDROCZNY RACHUNEK TECHNICZNY UBEZPIECZEŃ MAJĄTKOWYCH I OSOBOWYCH	106
4. ŚRÓDROCZNY OGÓLNY RACHUNEK ZYSKÓW I STRAT	107
5. ŚRÓDROCZNE ZESTAWIENIE ZMIAN W KAPITALE WŁASNYM.....	108
6. ŚRÓDROCZNY RACHUNEK PRZEPŁYWÓW PIENIĘŻNYCH	110
7. WPROWADZENIE	112
8. PODSTAWOWE ZASADY (POLITYKA) RACHUNKOWOŚCI	112
9. ZMIANY ZASAD (POLITYKI) RACHUNKOWOŚCI	112

WSTĘP

Niniejsze śródroczne skonsolidowane sprawozdanie finansowe Grupy Kapitałowej Powszechnego Zakładu Ubezpieczeń Spółki Akcyjnej („Grupa PZU”) zostało sporządzone zgodnie z Międzynarodowymi Standardami Sprawozdawczości Finansowej zatwierdzonymi przez Komisję Europejską na dzień 30 września 2013 roku („MSSF”), w tym zgodnie z wymogami Międzynarodowego Standardu Rachunkowości 34 „Śródroczna sprawozdawczość finansowa” oraz zgodnie z wymogami określonymi w Rozporządzeniu Ministra Finansów z dnia 19 lutego 2009 roku w sprawie informacji bieżących i okresowych przekazywanych przez emitentów papierów wartościowych oraz warunków uznawania za równoważne informacji wymaganych przepisami prawa państwa niebędącego państwem członkowskim (Dz. U. Nr 33 z 2009 roku, poz. 259 – „Rozporządzenie w sprawie informacji bieżących i okresowych”).

Zgodnie z art. 83 ust. 1 Rozporządzenia w sprawie informacji bieżących i okresowych częścią niniejszego śródrocznego skonsolidowanego sprawozdania finansowego jest kwartalna jednostkowa informacja finansowa jednostki dominującej Grupy PZU – Powszechnego Zakładu Ubezpieczeń Spółki Akcyjnej („PZU”, „Spółka”, „jednostka dominująca”).

W myśl art. 45 ust. 1a Ustawy z dnia 29 września 1994 roku o rachunkowości (tekst jednolity Dz. U. z 2013 roku, poz. 330, „Ustawa o rachunkowości”), sprawozdania finansowe emitentów papierów wartościowych dopuszczonych do obrotu na jednym z rynków regulowanych krajów Europejskiego Obszaru Gospodarczego mogą być sporządzane zgodnie z MSSF.

Z uwagi na fakt, że Walne Zgromadzenie PZU nie podjęło decyzji, o której mowa w art. 45 ust. 1c Ustawy o rachunkowości, w sprawie sporządzania sprawozdań finansowych zgodnie z MSSF, sprawozdania jednostkowe PZU sporządza się zgodnie z Polskimi Standardami Rachunkowości („PSR”), określonymi w Ustawie o rachunkowości oraz w wydanych na jej podstawie aktach wykonawczych, m.in.:

- Rozporządzeniu Ministra Finansów z dnia 28 grudnia 2009 roku w sprawie szczególnych zasad rachunkowości zakładów ubezpieczeń i zakładów reasekuracji (Dz. U. Nr 226 z 2009 roku, poz. 1825);
- Rozporządzeniu Ministra Finansów z dnia 12 grudnia 2001 roku w sprawie szczegółowych zasad uznawania, metod wyceny, zakresu ujawniania i sposobu prezentacji instrumentów finansowych (Dz. U. Nr 149 z 2001 roku, poz. 1674, z późn. zm.).

W sprawach nieuregulowanych Ustawą o rachunkowości oraz wydanymi na jej podstawie aktami wykonawczymi, stosuje się odpowiednio Krajowe Standardy Rachunkowości i/lub MSSF.

WYBRANE DANE FINANSOWE

1. Wybrane skonsolidowane dane finansowe Grupy PZU

Dane ze skonsolidowanego sprawozdania z sytuacji finansowej	tys. zł 30 września 2013	tys. zł 31 grudnia 2012	tys. zł 30 września 2012	tys. EUR 30 września 2013	tys. EUR 31 grudnia 2012	tys. EUR 30 września 2012
Aktywa	61 640 113	55 909 560	56 800 666	14 619 480	13 675 838	13 807 347
Kapitał podstawowy	86 352	86 352	86 352	20 481	21 122	20 991
Kapitały oraz rezerwy przypisywane właścicielom kapitału podstawowego jednostki dominującej	12 601 214	14 190 131	13 719 534	2 988 690	3 470 997	3 335 003
Udziały niekontrolujące	80 753	79 138	81 081	19 153	19 358	19 710
Kapitały, razem	12 681 967	14 269 269	13 800 615	3 007 843	3 490 355	3 354 712
Podstawowa i rozwodniona średnia ważona liczba akcji zwykłych (w szt.)	86 352 300	86 352 300	86 352 300	86 352 300	86 352 300	86 352 300
Wartość księgowa na akcję zwykłą (w zł/EUR)	145,93	164,33	158,88	34,61	40,20	38,62

Dane ze skonsolidowanego rachunku zysków i strat	tys. zł 1 stycznia - 30 września 2013	tys. zł 1 stycznia - 30 września 2012	tys. EUR 1 stycznia - 30 września 2013	tys. EUR 1 stycznia - 30 września 2012
Składki ubezpieczeniowe przypisane brutto	12 402 550	12 158 994	2 936 835	2 898 587
Składki zarobione netto	12 240 240	11 949 361	2 898 402	2 848 613
Przychody z tytułu prowizji i opłat	229 288	175 049	54 294	41 730
Wynik netto na działalności inwestycyjnej	1 858 648	2 569 395	440 115	612 519
Odszkodowania i świadczenia ubezpieczeniowe netto	(8 210 298)	(8 428 025)	(1 944 140)	(2 009 160)
Zysk (strata) brutto	3 456 188	3 512 894	818 401	837 440
Zysk (strata) netto przypisywany(a) właścicielom kapitału własnego jednostki dominującej	2 765 428	2 839 671	654 834	676 950
Zyski (straty) przypisywane właścicielom udziałów niekontrolujących	1 407	587	333	140
Podstawowa i rozwodniona średnia ważona liczba akcji zwykłych (w szt.)	86 352 300	86 352 300	86 352 300	86 352 300
Podstawowy i rozwodniony zysk na jedną akcję zwykłą (w zł/ EUR)	32,02	32,88	7,58	7,84

Dane ze skonsolidowanego sprawozdania z przepływów pieniężnych	tys. zł 1 stycznia - 30 września 2013	tys. zł 1 stycznia - 30 września 2012	tys. EUR 1 stycznia - 30 września 2013	tys. EUR 1 stycznia - 30 września 2012
Przepływy pieniężne netto z działalności operacyjnej	2 308 239	1 063 464	546 575	253 520
Przepływy pieniężne netto z działalności inwestycyjnej	(2 454 664)	220 047	(581 247)	52 457
Przepływy pieniężne netto z działalności finansowej	471 956	(1 411 709)	111 756	(336 538)
Przepływy pieniężne netto, razem	325 531	(128 198)	77 083	(30 561)

2. Wybrane jednostkowe dane finansowe PZU (wg PSR)

Dane z bilansu	tys. zł 30 września 2013	tys. zł 31 grudnia 2012	tys. zł 30 września 2012	tys. EUR 30 września 2013	tys. EUR 31 grudnia 2012	tys. EUR 30 września 2012
Aktywa	30 847 613	29 913 216	30 201 636	7 316 276	7 316 965	7 341 542
Kapitał podstawowy	86 352	86 352	86 352	20 481	21 122	20 991
Kapitały, razem	11 805 466	13 452 581	12 681 670	2 799 959	3 290 588	3 082 714
Podstawowa i rozwodniona średnia ważona liczba akcji zwykłych	86 352 300	86 352 300	86 352 300	86 352 300	86 352 300	86 352 300
Wartość księgowa na akcję zwykłą (w zł/ EUR)	136,71	155,79	146,86	32,42	38,11	35,70

Dane z technicznego rachunku ubezpieczeń majątkowych i osobowych oraz ogólnego rachunku zysków i strat	tys. zł 1 stycznia - 30 września 2013	tys. zł 1 stycznia - 30 września 2012	tys. EUR 1 stycznia - 30 września 2013	tys. EUR 1 stycznia - 30 września 2012
Składki ubezpieczeniowe przypisane brutto	6 236 566	6 374 225	1 476 774	1 519 554
Wynik techniczny ubezpieczeń majątkowych i osobowych	1 147 027	630 117	271 608	150 214
Wynik netto na działalności inwestycyjnej (*)	4 361 999	2 117 588	1 032 890	504 813
Zysk (strata) netto	5 009 021	2 269 892	1 186 100	541 120
Podstawowa i rozwodniona średnia ważona liczba akcji zwykłych	86 352 300	86 352 300	86 352 300	86 352 300
Podstawowy i rozwodniony zysk na jedną akcję zwykłą (w zł/ EUR)	58,01	26,29	13,74	6,27

* Uwzględniono pozycję „Udział w zyskach (stratach) netto jednostek podporządkowanych wycenianych metodą praw własności”.

3. Wybranej jednostkowe dane finansowe Powszechnego Zakładu Ubezpieczeń na Życie Spółki Akcyjnej

Dane z bilansu	tys. zł 30 września 2013	tys. zł 31 grudnia 2012	tys. zł 30 września 2012	tys. EUR 30 września 2013	tys. EUR 31 grudnia 2012	tys. EUR 30 września 2012
Aktywa	30 616 293	30 084 111	29 709 273	7 261 412	7 358 767	7 221 856
Kapitały, razem	4 084 541	6 748 062	6 445 208	968 750	1 650 619	1 566 729

Dane z technicznego rachunku ubezpieczeń na życie oraz ogólnego rachunku zysków i strat	tys. zł 1 stycznia - 30 września 2013	tys. zł 1 stycznia - 30 września 2012	tys. EUR 1 stycznia - 30 września 2013	tys. EUR 1 stycznia - 30 września 2012
Składki ubezpieczeniowe przypisane brutto	6 806 624	7 203 313	1 611 760	1 717 201
Wynik techniczny ubezpieczeń na życie	1 367 754	1 581 058	323 874	376 909
Wynik netto na działalności inwestycyjnej	1 140 611	1 595 403	270 089	380 329
Zysk (strata) netto	1 378 155	1 587 801	326 337	378 516

4. Podsumowanie skonsolidowanych wyników finansowych

Wynik finansowy netto Grupy PZU w okresie 9 miesięcy zakończonym 30 września 2013 roku wyniósł 2.766.835 tys. zł i był niższy o 2,6% od wyniku netto za analogiczny okres roku poprzedniego.

Wskaźnik ROE za okres od dnia 1 stycznia do dnia 30 września 2013 roku wyniósł 27,4%, co oznacza spadek o 1,0 p.p. w porównaniu do analogicznego okresu poprzedniego roku.

W okresie 9 miesięcy zakończonym 30 września 2013 roku następujące elementy miały wpływ na działalność Grupy PZU:

- wzrost składki przypisanej brutto na skutek utrzymania wysokiej dynamiki sprzedaży ubezpieczeń ze składką jednorazową w kanale bancassurance w części skompensowaną przez spadek przypisu w segmencie ubezpieczeń korporacyjnych (ubezpieczeń komunikacyjnych oraz NNW szpitali jako efekt zmian legislacyjnych);
- poprawa rentowności, m.in.:
 - w ubezpieczeniach rolnych (w segmencie masowym) na skutek niskiego poziomu szkód powodowanych siłami natury (brak przymrozków, ujemnych skutków przezimowań);
 - w ubezpieczeniach finansowych (w segmencie korporacyjnym) z uwagi na ubiegłoroczne załamanie się rynku branży budowlanej i wynikającej z tego zmiany w procesie akceptacji i wyceny ryzyka;
- mniejsze tempo konwersji polis umów wieloletnich na umowy roczne odnawialne w ubezpieczeniach grupowych typ P;
- niższe dochody z lokat, zarówno z instrumentów kapitałowych (dobra koniunktura na Giełdzie Papierów Wartościowych w Warszawie - „GPW” w roku ubiegłym), jak i z instrumentów dłużnych (wzrost rentowności obligacji, które osiągnęły historycznie niskie poziomy na koniec 2012 roku);
- jednorazowy dochód z tytułu objęcia konsolidacją funduszy inwestycyjnych;
- jednorazowy dochód z tytułu ugody z reasekuratorem w zakresie ubezpieczenia Zielona Karta (częściowe odwrócenie korekty oszacowań z reasekuratorem obniżającej wynik roku 2011);
- utrzymanie dyscypliny kosztów stałych (spadek kosztów osobowych będący efektem działań restrukturyzacyjnych realizowanych w ostatnich latach) przy jednoczesnym prowadzeniu działań projektowych mających na celu usprawnienie i zautomatyzowanie procesów obsługowych.

ŚRÓDROCZNE SKRÓCONE SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE FINANSOWE

1. Śródroczne skonsolidowane sprawozdanie z sytuacji finansowej

Aktywa	Nota	30 września 2013	30 czerwca 2013	31 grudnia 2012	30 września 2012
Wartości niematerialne		233 408	200 705	183 238	157 439
Wartość firmy		8 569	8 651	8 474	8 494
Rzeczowe aktywa trwałe		974 487	969 986	992 317	973 924
Nieruchomości inwestycyjne		1 610 828	1 604 253	564 404	539 844
Jednostki wyceniane metodą praw własności		37 548	604	-	-
Aktywa finansowe					
Instrumenty finansowe utrzymywane do terminu wymagalności	11.1.1	23 890 485	22 912 568	21 117 559	21 297 397
Instrumenty finansowe dostępne do sprzedaży	11.1.2	2 187 301	2 641 177	3 924 501	8 048 731
Instrumenty finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy	11.1.3	16 782 703	17 728 887	15 628 401	12 688 553
Pożyczki	11.1.4	11 039 933	11 044 425	9 752 615	7 131 337
Należności, w tym należności z tytułu kontraktów ubezpieczeniowych	11.3	2 956 652	3 555 561	1 835 793	4 316 156
Udział reasekuratorów w rezerwach techniczno-ubezpieczeniowych	11.4	468 098	501 214	749 334	678 799
Szacowane regresy i odzyski		107 090	104 664	121 632	68 835
Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego		14 975	13 549	13 963	17 018
Należności z tytułu bieżącego podatku dochodowego		5 310	87 321	80 646	-
Odroczone koszty akwizycji		569 656	586 406	574 489	546 788
Rozliczenia międzyokresowe	11.6	83 320	93 686	94 942	72 019
Inne aktywa		88 146	85 236	83 704	104 421
Środki pieniężne i ekwiwalenty środków pieniężnych		462 070	297 526	136 586	106 439
Aktywa związane z działalnością kontynuowaną		61 520 579	62 436 419	55 862 598	56 756 194
Aktywa przeznaczone do sprzedaży	11.7	119 534	162 078	46 962	44 472
Aktywa, razem		61 640 113	62 598 497	55 909 560	56 800 666

Śródroczne skonsolidowane sprawozdanie z sytuacji finansowej (kontynuacja)

Kapitały i zobowiązania	Nota	30 września 2013	30 czerwca 2013	31 grudnia 2012	30 września 2012
Kapitały					
Wyemitowany kapitał podstawowy oraz inne kapitały przypadające udziałowcom jednostki dominującej					
Kapitał podstawowy		86 352	86 352	86 352	86 352
Pozostałe kapitały		9 078 074	9 048 544	9 105 450	9 050 197
Kapitał zapasowy		8 817 063	8 816 731	8 780 212	8 780 046
Kapitał z aktualizacji wyceny		296 394	263 495	363 242	307 459
Różnice kursowe z przeliczenia		(35 383)	(31 682)	(38 004)	(37 308)
Niepodzielony wynik		3 436 788	4 074 086	4 998 329	4 582 985
Zysk (strata) z lat ubiegłych		2 398 406	2 398 738	1 743 148	1 743 314
Zysk (strata) netto		2 765 428	1 675 348	3 255 181	2 839 671
Odpisy z zysku netto w ciągu roku obrotowego		(1 727 046)	-	-	-
Udziały niekontrolujące		80 753	79 724	79 138	81 081
Kapitały, razem		12 681 967	13 288 706	14 269 269	13 800 615
Zobowiązania					
Rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe	11.8				
Rezerwa składek i rezerwa na pokrycie ryzyka niewygasłego		4 542 640	4 764 051	4 537 167	4 555 408
Rezerwa ubezpieczeń na życie		16 024 700	15 948 486	15 675 243	14 877 211
Rezerwy na niewypłacone odszkodowania i świadczenia		6 157 487	6 150 934	5 878 445	5 965 550
Rezerwa na skapitalizowaną wartość rent		5 747 883	5 697 792	5 660 281	5 205 814
Rezerwy na premie i rabaty dla ubezpieczonych		2 256	3 238	4 227	3 749
Pozostałe rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe		492 360	503 182	531 617	531 127
Rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe dla ubezpieczeń na życie, jeżeli ryzyko lokaty ponosi ubezpieczający		3 710 753	3 450 439	3 113 798	2 838 139
Kontrakty inwestycyjne	11.9				
- o gwarantowanych i ustalonych warunkach		1 298 483	1 298 985	1 297 224	1 632 668
- na rachunek i ryzyko klienta		902 949	903 249	1 001 923	999 266
Rezerwy na świadczenia pracownicze		61 646	61 212	60 649	253 090
Inne rezerwy	11.10	233 454	245 050	267 456	268 629
Rezerwa z tytułu odroczonego podatku dochodowego		360 597	310 048	357 557	373 632
Zobowiązania z tytułu bieżącego podatku dochodowego		171 831	78 719	21 658	98 130
Instrumenty pochodne		238 690	258 316	129 921	55 804
Inne zobowiązania	11.11	8 533 505	9 152 161	2 420 155	4 849 674
Rozliczenia międzyokresowe i przychody przyszłych okresów	11.12				
Rozliczenia międzyokresowe kosztów		464 113	469 386	672 550	463 662
Przychody przyszłych okresów		14 799	14 543	10 420	28 498
Zobowiązania związane z działalnością kontynuowaną		48 958 146	49 309 791	41 640 291	43 000 051
Zobowiązania, razem		48 958 146	49 309 791	41 640 291	43 000 051
Kapitały i zobowiązania, razem		61 640 113	62 598 497	55 909 560	56 800 666

2. Śródroczny skonsolidowany rachunek zysków i strat

Skonsolidowany rachunek zysków i strat	Nota	1 lipca - 30 września 2013	1 stycznia - 30 września 2013	1 lipca - 30 września 2012	1 stycznia - 30 września 2012
Składki ubezpieczeniowe przypisane brutto	11.13	3 907 299	12 402 550	3 912 720	12 158 994
Udział reasekuratorów w składce ubezpieczeniowej przypisanej brutto		(32 949)	(96 625)	(22 110)	(102 980)
Składki ubezpieczeniowe przypisane netto		3 874 350	12 305 925	3 890 610	12 056 014
Zmiana stanu rezerwy składki ubezpieczeniowej netto		188 650	(65 685)	192 015	(106 653)
Składki zarobione netto		4 063 000	12 240 240	4 082 625	11 949 361
Przychody z tytułu prowizji i opłat	11.14	86 018	229 288	58 690	175 049
Przychody netto z inwestycji	11.15	496 139	1 444 798	569 146	1 653 515
Wynik netto z realizacji i odpisy z tytułu utraty wartości inwestycji	11.16	15 289	(166 478)	241 003	367 091
Zmiana netto wartości godziwej aktywów i zobowiązań wycenianych w wartości godziwej	11.17	377 902	580 328	235 342	548 789
Pozostałe przychody operacyjne	11.18	99 285	379 878	103 793	267 716
Odszkodowania, świadczenia oraz zmiana stanu rezerw techniczno-ubezpieczeniowych	11.19 11.21	(2 766 535)	(8 218 618)	(2 927 396)	(8 575 596)
Udział reasekuratorów w odszkodowaniach, świadczeniach oraz zmianie stanu rezerw techniczno-ubezpieczeniowych		15 642	8 320	14 006	147 571
Odszkodowania i świadczenia ubezpieczeniowe netto		(2 750 893)	(8 210 298)	(2 913 390)	(8 428 025)
Świadczenia oraz zmiana wyceny kontraktów inwestycyjnych	11.20	(48 396)	(60 091)	(40 983)	(127 944)
Koszty akwizycji	11.21	(493 818)	(1 466 478)	(497 778)	(1 496 655)
Koszty administracyjne	11.21	(324 493)	(965 807)	(312 641)	(999 348)
Pozostałe koszty operacyjne	11.22	(163 344)	(502 998)	(120 519)	(368 705)
Zysk (strata) z działalności operacyjnej		1 356 689	3 502 382	1 405 288	3 540 844
Koszty finansowe	11.23	(10 234)	(48 060)	(15 145)	(27 950)
Udział w zyskach (stratach) netto jednostek wycenianych metodą praw własności		10	1 866	-	-
Zysk (strata) brutto		1 346 465	3 456 188	1 390 143	3 512 894

Śródroczny skonsolidowany rachunek zysków i strat (kontynuacja)

Skonsolidowany rachunek zysków i strat	Nota	1 lipca - 30 września 2013	1 stycznia - 30 września 2013	1 lipca - 30 września 2012	1 stycznia - 30 września 2012
Podatek dochodowy					
- część bieżąca		(226 599)	(648 519)	(175 818)	(426 446)
- część odroczone		(28 747)	(40 834)	(90 516)	(246 190)
Zysk (strata) netto z działalności kontynuowanej		1 091 119	2 766 835	1 123 809	2 840 258
Zysk (strata) netto, w tym:		1 091 119	2 766 835	1 123 809	2 840 258
- zysk (strata) przypisywany(a) właścicielom kapitału własnego jednostki dominującej		1 090 080	2 765 428	1 122 738	2 839 671
- zyski (straty) przypisywane właścicielom udziałów niekontrolujących		1 039	1 407	1 071	587
Zysk (strata) netto z działalności kontynuowanej		1 090 080	2 765 428	1 122 738	2 839 671
Zysk (strata) netto z działalności zaniechanej		-	-	-	-
Podstawowa i rozwodniona średnia ważona liczba akcji zwykłych		86 352 300	86 352 300	86 352 300	86 352 300
Podstawowy i rozwodniony zysk (strata) z działalności kontynuowanej na jedną akcję zwykłą (w złotych)		12,62	32,02	13,00	32,88
Podstawowy i rozwodniony zysk (strata) z działalności zaniechanej na jedną akcję zwykłą (w złotych)		-	-	-	-
Podstawowy i rozwodniony zysk (strata) na jedną akcję zwykłą (w złotych)		12,62	32,02	13,00	32,88

3. Śródroczne skonsolidowane sprawozdanie z całkowitych dochodów

Skonsolidowane sprawozdanie z całkowitych dochodów	Nota	1 lipca - 30 września 2013	1 stycznia - 30 września 2013	1 lipca - 30 września 2012	1 stycznia - 30 września 2012
Zysk (strata) netto		1 091 119	2 766 835	1 123 809	2 840 258
Inne całkowite dochody netto	11.24	29 188	(61 942)	(63 778)	33 574
Podlegające późniejszemu przeniesieniu do rachunku zysków i strat		29 188	(61 942)	(63 778)	33 574
Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży		31 132	(74 912)	(60 598)	38 628
Różnice kursowe z przeliczenia		(3 711)	2 631	(3 180)	(5 054)
Reklasyfikacja nieruchomości z rzeczowych aktywów trwałych do nieruchomości inwestycyjnych		1 767	10 339	-	-
Dochody całkowite netto, razem		1 120 307	2 704 893	1 060 031	2 873 832
- dochody całkowite przypisywane właścicielom kapitału własnego jednostki dominującej		1 119 278	2 703 476	1 058 965	2 873 254
- dochody całkowite przypisywane właścicielom udziałów niekontrolujących		1 029	1 417	1 066	578

4. Śródroczne sprawozdanie ze zmian w skonsolidowanym kapitale własnym

Sprawozdanie ze zmian w skonsolidowanym kapitale własnym	Kapitały oraz rezerwy przypisywane właścicielom kapitału podstawowego jednostki dominującej							Razem	Udziały niekontrolujące	Kapitał własny, razem
	Pozostałe kapitały				Niepodzielony wynik					
	Kapitał podstawowy	Kapitał zapasowy	Kapitał z aktualizacji wyceny	Różnice kursowe z przeliczenia	Zysk (strata) z lat ubiegłych	Zysk (strata) netto	Odpisy z zysku netto w ciągu roku obrotowego (wielkość ujemna)			
Stan na dzień 1 stycznia 2013	86 352	8 780 212	363 242	(38 004)	4 998 329	-	-	14 190 131	79 138	14 269 269
Zmiana wyceny instrumentów finansowych dostępnych do sprzedaży	-	-	(74 912)	-	-	-	-	(74 912)	-	(74 912)
Różnice kursowe z przeliczenia	-	-	-	2 621	-	-	-	2 621	10	2 631
Reklasyfikacja nieruchomości z rzeczowych aktywów trwałych do nieruchomości inwestycyjnych	-	-	10 339	-	-	-	-	10 339	-	10 339
Zwiększenia (zmniejszenia) rozpoznawane bezpośrednio w kapitale, netto (po uwzględnieniu podatku dochodowego), razem	-	-	(64 573)	2 621	-	-	-	(61 952)	10	(61 942)
Zysk (strata) netto	-	-	-	-	-	2 765 428	-	2 765 428	1 407	2 766 835
Zwiększenia (zmniejszenia), razem	-	-	(64 573)	2 621	-	2 765 428	-	2 703 476	1 417	2 704 893
Pozostałe zmiany, w tym:	-	36 851	(2 275)	-	(2 599 923)	-	(1 727 046)	(4 292 393)	198	(4 292 195)
Podział wyniku finansowego	-	34 236	-	-	(2 599 584)	-	(1 727 046)	(4 292 394)	-	(4 292 394)
Inne	-	2 615	(2 275)	-	(339)	-	-	1	198	199
Stan na dzień 30 września 2013	86 352	8 817 063	296 394	(35 383)	2 398 406	2 765 428	(1 727 046)	12 601 214	80 753	12 681 967

Śródroczne sprawozdanie ze zmian w skonsolidowanym kapitale własnym (kontynuacja)

Sprawozdanie ze zmian w skonsolidowanym kapitale własnym	Kapitały oraz rezerwy przypisywane właścicielom kapitału podstawowego jednostki dominującej							Udziały niekontrolujące	Kapitał własny, razem
	Pozostałe kapitały				Niepodzielony wynik				
	Kapitał podstawowy	Kapitał zapasowy	Kapitał z aktualizacji wyceny	Różnice kursowe z przeliczenia	Zysk (strata) z lat ubiegłych	Zysk (strata) netto	Razem		
Stan na dzień 1 stycznia 2012	86 352	7 711 818	268 831	(32 263)	4 748 424	-	12 783 162	86 343	12 869 505
Zmiana wyceny instrumentów finansowych dostępnych do sprzedaży	-	-	77 654	-	-	-	77 654	-	77 654
Różnice kursowe z przeliczenia	-	-	-	(5 741)	-	-	(5 741)	(10)	(5 751)
Reklasyfikacja nieruchomości z rzeczowych aktywów trwałych do nieruchomości inwestycyjnych	-	-	16 757	-	-	-	16 757	-	16 757
Zwiększenia (zmniejszenia) rozpoznawane bezpośrednio w kapitale, netto (po uwzględnieniu podatku dochodowego), razem	-	-	94 411	(5 741)	-	-	88 670	(10)	88 660
Zysk (strata) netto	-	-	-	-	-	3 255 181	3 255 181	(1 355)	3 253 826
Zwiększenia (zmniejszenia), razem	-	-	94 411	(5 741)	-	3 255 181	3 343 851	(1 365)	3 342 486
Pozostałe zmiany, w tym:	-	1 068 394	-	-	(3 005 276)	-	(1 936 882)	(5 840)	(1 942 722)
Podział wyniku finansowego	-	1 068 113	-	-	(3 004 995)	-	(1 936 882)	(5 860)	(1 942 742)
Inne	-	281	-	-	(281)	-	-	20	20
Stan na dzień 31 grudnia 2012	86 352	8 780 212	363 242	(38 004)	1 743 148	3 255 181	14 190 131	79 138	14 269 269

Śródroczne sprawozdanie ze zmian w skonsolidowanym kapitale własnym (kontynuacja)

Sprawozdanie ze zmian w skonsolidowanym kapitale własnym	Kapitały oraz rezerwy przypisywane właścicielom kapitału podstawowego jednostki dominującej							Udziały niekontrolujące	Kapitał własny, razem
	Pozostałe kapitały				Niepodzielony wynik				
	Kapitał podstawowy	Kapitał zapasowy	Kapitał z aktualizacji wyceny	Różnice kursowe z przeliczenia	Zysk (strata) z lat ubiegłych	Zysk (strata) netto	Razem		
Stan na dzień 1 stycznia 2012	86 352	7 711 818	268 831	(32 263)	4 748 424	-	12 783 162	86 343	12 869 505
Zmiana wyceny instrumentów finansowych dostępnych do sprzedaży	-	-	38 628	-	-	-	38 628	-	38 628
Różnice kursowe z przeliczenia	-	-	-	(5 045)	-	-	(5 045)	(9)	(5 054)
Zwiększenia (zmniejszenia) rozpoznawane bezpośrednio w kapitale, netto (po uwzględnieniu podatku dochodowego), razem	-	-	38 628	(5 045)	-	-	33 583	(9)	33 574
Zysk (strata) netto	-	-	-	-	-	2 839 671	2 839 671	587	2 840 258
Zwiększenia (zmniejszenia), razem	-	-	38 628	(5 045)	-	2 839 671	2 873 254	578	2 873 832
Pozostałe zmiany, w tym:	-	1 068 228	-	-	(3 005 110)	-	(1 936 882)	(5 840)	(1 942 722)
Podział wyniku finansowego	-	1 068 113	-	-	(3 004 995)	-	(1 936 882)	(5 860)	(1 942 742)
Inne	-	115	-	-	(115)	-	-	20	20
Stan na dzień 30 września 2012	86 352	8 780 046	307 459	(37 308)	1 743 314	2 839 671	13 719 534	81 081	13 800 615

5. Śródroczne skonsolidowane sprawozdanie z przepływów pieniężnych

Skonsolidowane sprawozdanie z przepływów pieniężnych	1 stycznia - 30 września 2013	1 stycznia - 31 grudnia 2012	1 stycznia - 30 września 2102
Przepływy środków pieniężnych z działalności operacyjnej			
Wpływy	14 831 905	19 384 276	14 730 943
- wpływy z tytułu składek ubezpieczeniowych brutto	12 019 087	16 324 691	12 149 430
- wpływy z tytułu kontraktów inwestycyjnych	974 191	1 859 439	1 660 532
- wpływy z tytułu prowizji reasekuracyjnych i udziałów w zyskach reasekuratorów	67 785	13 967	11 691
- wpłaty reasekuratorów z tytułu udziału w odszkodowaniach	208 846	133 668	116 254
- wpływy z tytułu czynności komisarza awaryjnego	191 671	230 235	178 622
- wpływy z tytułu zbycia jednostek uczestnictwa przez fundusz inwestycyjny	484 339	-	-
- pozostałe wpływy operacyjne	885 986	822 276	614 414
Wydatki	(12 523 666)	(18 155 919)	(13 667 479)
- składki ubezpieczeniowe zapłacone z tytułu reasekuracji	(205 928)	(196 190)	(167 547)
- wypłacone prowizje i udziały w zyskach z tytułu reasekuracji czynnej	(1 245)	(2 521)	(1 726)
- odszkodowania i świadczenia wypłacone brutto	(6 301 131)	(8 901 396)	(6 662 548)
- wypłacone świadczenia z tytułu kontraktów inwestycyjnych	(1 118 170)	(3 186 306)	(2 611 782)
- wydatki z tytułu akwizycji	(1 223 991)	(1 524 373)	(1 139 189)
- wydatki o charakterze administracyjnym	(1 541 308)	(2 137 169)	(1 608 465)
- wydatki z tytułu odsetek	(204)	(65)	(53)
- wydatki z tytułu podatku dochodowego	(479 401)	(664 465)	(155 498)
- wydatki z tytułu czynności komisarza awaryjnego	(349 207)	(439 757)	(334 846)
- wydatki z tytułu odkupienia jednostek uczestnictwa przez fundusz inwestycyjny	(270 088)	-	-
- pozostałe wydatki operacyjne	(1 032 993)	(1 103 677)	(985 825)
Przepływy pieniężne netto z działalności operacyjnej	2 308 239	1 228 357	1 063 464
Przepływy środków pieniężnych z działalności inwestycyjnej			
Wpływy	480 416 730	360 665 055	261 065 662
- zbycie nieruchomości inwestycyjnych	4 795	-	-
- wpływy z nieruchomości inwestycyjnych	90 492	8 594	6 550
- zbycie wartości niematerialnych oraz składników rzeczowych aktywów trwałych	5 610	13 917	6 025
- zbycie udziałów i akcji	5 749 921	3 379 218	2 926 197
- realizacja dłużnych papierów wartościowych	73 035 468	56 717 604	37 582 430
- zamknięcie transakcji buy-sell-back	273 347 240	149 885 455	104 148 420
- zamknięcie lokat terminowych w instytucjach kredytowych	109 488 516	139 511 297	110 006 313
- realizacja pozostałych lokat	16 810 691	9 679 935	5 336 945
- odsetki otrzymane	1 353 094	1 336 736	938 288
- dywidendy otrzymane	51 152	131 507	114 011
- zwiększenie stanu środków pieniężnych z tytułu objęcia konsolidacją nowych podmiotów	479 751	792	483

Śródroczne skonsolidowane sprawozdanie z przepływów pieniężnych (kontynuacja)

w tys. zł

Skonsolidowane sprawozdanie z przepływów pieniężnych	1 stycznia - 30 września 2013	1 stycznia - 31 grudnia 2012	1 stycznia - 30 września 2012
Wydatki	(482 871 394)	(360 243 667)	(260 845 615)
- nabycie nieruchomości inwestycyjnych	(392 879)	-	-
- wydatki na utrzymanie nieruchomości inwestycyjnych	(43 564)	(14 605)	(12 242)
- nabycie wartości niematerialnych oraz składników rzeczowych aktywów trwałych	(172 226)	(144 881)	(106 237)
- nabycie udziałów i akcji	(8 233 446)	(9 116 873)	(3 036 999)
- zmniejszenie stanu środków pieniężnych z tytułu zaprzestania konsolidacji funduszy inwestycyjnych	(7 981)	-	-
- nabycie dłużnych papierów wartościowych	(74 485 063)	(56 903 331)	(39 316 963)
- otwarcie transakcji buy-sell-back	(273 289 226)	(151 113 561)	(104 522 127)
- otwarcie lokat terminowych w instytucjach kredytowych	(110 186 031)	(139 194 248)	(109 316 794)
- nabycie pozostałych lokat	(16 053 747)	(3 747 925)	(4 527 327)
- pozostałe wydatki na lokaty	(7 231)	(8 243)	(6 926)
Przepływy pieniężne netto z działalności inwestycyjnej	(2 454 664)	421 388	220 047
Przepływy środków pieniężnych z działalności finansowej			
Wpływy	68 947 201	81 451 416	36 895 082
- kredyty, pożyczki oraz emisja dłużnych papierów wartościowych ¹⁾	68 947 201	81 451 416	36 895 082
Wydatki	(68 475 245)	(83 198 530)	(38 306 791)
- dywidendy wypłacone właścicielom kapitału własnego jednostki dominującej	(2 488 919)	(1 873 391)	(1 873 396)
- dywidendy wypłacone właścicielom udziałów niekontrolujących	-	(5 860)	(5 860)
- spłata kredytów, pożyczek oraz wykup własnych dłużnych papierów wartościowych ¹⁾	(65 975 494)	(81 312 622)	(36 423 346)
- odsetki od kredytów, pożyczek oraz wyemitowanych dłużnych papierów wartościowych	(10 832)	(6 657)	(4 189)
Przepływy pieniężne netto z działalności finansowej	471 956	(1 747 114)	(1 411 709)
Przepływy pieniężne netto, razem	325 531	(97 369)	(128 198)
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty na początek okresu	136 586	237 724	237 724
Zmiana stanu środków pieniężnych z tytułu różnic kursowych	(47)	(3 769)	(3 087)
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty na koniec okresu, w tym:	462 070	136 586	106 439
- o ograniczonej możliwości dysponowania	33 840	24 794	39 777

¹⁾ W pozycjach tych wykazano niemal wyłącznie przepływy pieniężne wynikające z krótkoterminowych transakcji sprzedaży papierów dłużnych z przyrzeczeniem odkupu (ang. sell-buy-back).

INFORMACJE UZUPEŁNIAJĄCE DO ŚRÓDROCZNEGO SKONSOLIDOWANEGO SPRAWOZDANIA FINANSOWEGO

1. Informacje o PZU i Grupie PZU

1.1. PZU

Jednostką dominującą w Grupie PZU jest PZU - spółka akcyjna z siedzibą w Warszawie przy Al. Jana Pawła II 24. PZU powstał z przekształcenia Państwowego Zakładu Ubezpieczeń w spółkę akcyjną Skarbu Państwa, na mocy art. 97 Ustawy z dnia 28 lipca 1990 roku o działalności ubezpieczeniowej - tekst jednolity Dz. U. Nr 11 z 1996 roku, poz. 62 z późn. zm.

PZU jest wpisany do Krajowego Rejestru Sądowego w Sądzie Rejonowym dla Miasta Stołecznego Warszawy, XII Wydział Gospodarczy Krajowego Rejestru Sądowego, do rejestru przedsiębiorców pod numerem KRS 0000009831.

Podstawowym przedmiotem działalności PZU według Polskiej Klasyfikacji Działalności są pozostałe ubezpieczenia osobowe oraz ubezpieczenia majątkowe (PKD 65.12), a według Europejskiej Klasyfikacji Działalności - ubezpieczenia rzeczowe (EKD 6603).

1.2. Spółki Grupy PZU

L.p.	Nazwa podmiotu	Siedziba	Data objęcia kontroli / znaczącego wpływu	% kapitału akcyjnego/udziałowego posiadanego bezpośrednio lub pośrednio przez PZU		% głosów posiadanych bezpośrednio lub pośrednio przez PZU		Przedmiot działalności
				30 września 2013	31 grudnia 2012	30 września 2013	31 grudnia 2012	
Jednostki objęte konsolidacją								
1	Powszechny Zakład Ubezpieczeń SA	Warszawa	nd.	nd.	nd.	nd.	nd.	Ubezpieczenia majątkowe i osobowe.
2	Powszechny Zakład Ubezpieczeń na Życie SA („PZU Życie”)	Warszawa	18.12.1991	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%	Ubezpieczenia na życie.
3	Powszechne Towarzystwo Emerytalne PZU SA („PTE PZU”)	Warszawa	08.12.1998	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%	Zarządzanie funduszami emerytalnymi.
4	PZU Centrum Operacji SA („PZU CO”)	Warszawa	30.11.2001	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%	Działalność pomocnicza związana z ubezpieczeniami i funduszami emerytalnymi.
5	Towarzystwo Funduszy Inwestycyjnych PZU SA („TFI PZU”)	Warszawa	30.04.1999	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%	Tworzenie, reprezentowanie i zarządzanie funduszami inwestycyjnymi.
6	PZU Asset Management SA („PZU AM”)	Warszawa	12.07.2001	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%	Zarządzanie cudzym pakietem papierów wartościowych na zlecenie.
7	PZU Pomoc SA	Warszawa	18.03.2009	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%	Usługowa działalność assistance.
8	Międzyzakładowe Pracownicze Towarzystwo Emerytalne PZU SA („MPTE PZU SA”)	Warszawa	13.08.2004	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%	Zarządzanie pracowniczym funduszem emerytalnym.
9	PrJSC IC PZU Ukraine („PZU Ukraine”)	Kijów (Ukraina)	01.07.2005	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%	Ubezpieczenia majątkowe.
10	PrJSC IC PZU Ukraine Life Insurance („PZU Ukraine Life”)	Kijów (Ukraina)	01.07.2005	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%	Ubezpieczenia na życie.
11	UAB DK PZU Lietuva („PZU Lietuva”)	Wilno (Litwa)	26.04.2002	99,76%	99,76%	99,76%	99,76%	Ubezpieczenia majątkowe.
12	UAB PZU Lietuva Gyvybes Draudimas	Wilno (Litwa)	26.04.2002	99,34%	99,34%	99,34%	99,34%	Ubezpieczenia na życie.

L.p.	Nazwa podmiotu	Siedziba	Data objęcia kontroli / znaczącego wpływu	% kapitału akcyjnego/udziałowego posiadanego bezpośrednio lub pośrednio przez PZU		% głosów posiadanych bezpośrednio lub pośrednio przez PZU		Przedmiot działalności
				30 września 2013	31 grudnia 2012	30 września 2013	31 grudnia 2012	
13	Tower Inwestycje Sp. z o.o. („Tower Inwestycje”)	Warszawa	27.08.1998	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%	Pozostała działalność usługowa, z wyłączeniem ubezpieczeń i funduszy emerytalnych.
14	Ogrodowa-Inwestycje Sp. z o.o.	Warszawa	15.09.2004	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%	Nabywanie, eksploatacja, wynajem i zbywanie nieruchomości.
15	Armatura Kraków SA ¹⁾	Kraków	07.10.1999	63,83%	63,83%	63,83%	63,83%	Dystrybucja produktów Grupy Armatura, administracja i zarządzanie Grupą.
16	Armatoora SA ¹⁾	Nisko	10.12.2008	63,83%	63,83%	63,83%	63,83%	Produkcja i sprzedaż grzejników oraz baterii sanitarnych.
17	Armatoora SA i wspólnicy ¹⁾ sp. k.	Kraków	10.02.2009	63,83%	63,83%	63,83%	63,83%	Wykorzystanie wolnych środków, inwestycje rozwojowe.
18	Armagor SA ¹⁾	Kraków	06.09.2009	63,83%	63,83%	63,83%	63,83%	Produkcja armatury wodnej, gazowej i centralnego ogrzewania.
19	Armadimp SA ¹⁾	Kraków	20.07.2012	63,83%	63,83%	63,83%	63,83%	Produkcja ceramicznych wyrobów sanitarnych.
20	Ipsilon Sp. z o.o.	Warszawa	02.04.2009	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%	Usługowa działalność assistance oraz świadczenie usług medycznych.
21	Ipsilon Bis SA	Warszawa	02.09.2011	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%	Spółka nie prowadzi działalności.
22	Omicron SA	Warszawa	13.09.2011	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%	Spółka nie prowadzi działalności.
23	LLC SOS Services Ukraine	Kijów (Ukraina)	01.07.2005	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%	Usługi assistance.
24	PZU SFIO Dłużny	Warszawa	15.12.2009	nd.	nd.	nd.	nd.	Lokowanie środków zebranych od uczestników funduszu.
25	PZU FIZ Akcji	Warszawa	27.01.2010	nd.	nd.	nd.	nd.	j.w.
26	PZU FIZ Dynamiczny	Warszawa	27.01.2010	nd.	nd.	nd.	nd.	j.w.
27	PZU FIZ Sektora Nieruchomości ²⁾	Warszawa	01.07.2008	nd.	nd.	nd.	nd.	j.w.
28	PZU FIZ Sektora Nieruchomości ²⁾	Warszawa	21.11.2011	nd.	nd.	nd.	nd.	j.w.
29	PZU FIZ Sektora Nieruchomości ³⁾	Warszawa	24.02.2012	nd.	nd.	nd.	nd.	j.w.
30	PZU FIZ Aktywów Niepublicznych BIS 1	Warszawa	12.12.2012	nd.	nd.	nd.	nd.	j.w.

L.p.	Nazwa podmiotu	Siedziba	Data objęcia kontroli / znaczącego wpływu	% kapitału akcyjnego/udziałowego posiadanego bezpośrednio lub pośrednio przez PZU		% głosów posiadanych bezpośrednio lub pośrednio przez PZU		Przedmiot działalności
				30 września 2013	31 grudnia 2012	30 września 2013	31 grudnia 2012	
31	PZU FIZ Aktywów Niepublicznych BIS 2	Warszawa	19.11.2012	nd.	nd.	nd.	nd.	j.w.
32	PZU Dłużny Rynków Wschodzących	Warszawa	20.11.2006	nd.	nd.	nd.	nd.	j.w.
33	PZU FIZ Forte	Warszawa	27.12.2012	nd.	nd.	nd.	nd.	j.w.
34	PZU FIZ Aktywów Niepublicznych RE Income ²⁾	Warszawa	08.11.2011	nd.	nd.	nd.	nd.	j.w.
35	PZU FIO Gotówkowy ³⁾	Warszawa	01.07.2005	nd.	nd.	nd.	nd.	j.w.
Jednostka zależna niekonsolidowana								
36	Syta Development Sp. z o.o. w likwidacji	Warszawa	29.04.1996	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%	Nabywanie i zbywanie nieruchomości, pośrednictwo w obrocie i administrowanie nieruchomościami.
Jednostki stowarzyszone								
37	GSU Pomoc Górniczy Klub Ubezpieczonych SA	Tychy	08.06.1999	30,00%	30,00%	30,00%	30,00%	Obsługa ubezpieczeń.
38	EMC Instytut Medyczny SA ⁴⁾	Wrocław	18.06.2013	29,87%	9,95%	25,31%	8,43%	Ochrona zdrowia ludzkiego, prace badawczo-rozwojowe w dziedzinie nauk medycznych i farmacji.

¹⁾ Informacje o zmianie zaangażowania w Armaturę Kraków SA zostały zaprezentowane w punkcie 10.1.

²⁾ Na dzień 30 września 2013 roku fundusze PZU FIZ Sektora Nieruchomości, PZU FIZ Sektora Nieruchomości 2, PZU FIZ Sektora Nieruchomości 3, PZU FIZ Aktywów Niepublicznych RE Income prowadziły swoją działalność inwestycyjną poprzez zależne spółki prawa handlowego mające charakter jednostek specjalnego przeznaczenia inwestujących w poszczególne nieruchomości, których liczba wynosiła odpowiednio dla każdego funduszu: 37, 8, 9, 6 (1 stycznia 2013 roku: 33, 8, 12, 6).

³⁾ Konsolidowany od 1 kwietnia 2013 roku.

⁴⁾ Nabycie spółki zostało opisane w punkcie 2.2.

Począwszy od 1 lipca 2013 roku zaniechano konsolidacji Subfunduszu PZU Energia Medycyna Ekologia z uwagi na zmniejszenie udziału Grupy PZU w aktywach netto funduszu poniżej 50%.

Na dzień 30 września 2013 roku poza jednostkami wymienionymi w tabeli Grupa PZU posiadała jednostki uczestnictwa lub certyfikaty inwestycyjne Subfunduszu PZU Sejf+, Subfunduszu PZU Energia Medycyna Ekologia, Subfunduszu PZU Akcji Rynków Wschodzących, Subfunduszu PZU Akcji Spółek Dywidendowych, w których udział Grupy PZU w aktywach netto przekracza 20% (bez uwzględniania aktywów posiadanych w związku z zawartymi kontraktami ubezpieczeniowymi i inwestycyjnymi na rachunek i ryzyko klienta).

2. Zmiany organizacji Grupy PZU

2.1. Kontynuacja procesu ufunduszowania lokat finansowych

2.1.1. Instrumenty dłużne

W dniu 25 lutego 2013 roku PZU i PZU Życie dokonały zapisów na certyfikaty inwestycyjne PZU Funduszu Inwestycyjnego Zamkniętego Aktywów Niepublicznych BIS 1, dokonując wpłat:

- PZU - w formie dłużnych instrumentów finansowych o wartości 1.244.056 tys. zł oraz gotówką w kwocie 500.000 tys. zł;
- PZU Życie - w formie dłużnych instrumentów finansowych o wartości 1.361.801 tys. zł oraz gotówką w kwocie 290.000 tys. zł.

W dniu 5 marca 2013 roku TFI PZU dokonało przydziału certyfikatów inwestycyjnych na rzecz PZU i PZU Życie o wartości odpowiednio 1.744.056 tys. zł i 1.651.801 tys. zł.

2.1.2. Instrumenty kapitałowe

W dniu 27 marca 2013 roku PZU i PZU Życie dokonały zapisów na certyfikaty inwestycyjne PZU Funduszu Inwestycyjnego Zamkniętego Aktywów Niepublicznych BIS 2, dokonując wpłat w formie akcji o wartości:

- PZU – 724.394 tys. zł;
- PZU Życie – 421.273 tys. zł.

W dniu 28 marca 2013 roku TFI PZU dokonało przydziału certyfikatów inwestycyjnych na rzecz PZU i PZU Życie o wartości równej wniesionym wpłatom.

W dniu 27 sierpnia 2013 roku PZU TFI PZU dokonało przydziału na rzecz PZU Życie certyfikatów inwestycyjnych Funduszu Inwestycyjnego Zamkniętego Aktywów Niepublicznych BIS 2 o wartości 104.307 tys. zł, opłaconych przez PZU Życie wnoszonymi akcjami Kolei Gondolowej Jaworzyna Krynicka („KGJK”) oraz Armatury Kraków SA.

2.2. Nabycie pakietu akcji EMC Instytut Medyczny SA

Po transakcjach giełdowych rozliczonych w dniu 18 czerwca 2013 roku jednostki Grupy PZU (głównie fundusze inwestycyjne zarządzane przez TFI PZU) osiągnęły łączny stan posiadania w liczbie 1.969.817 akcji EMC Instytutu Medycznego SA („EMC”), uprawniających do 23,66% udziału w kapitale tej spółki oraz do 20,04% głosów na walnym zgromadzeniu jej akcjonariuszy, a łączna wartość nabycia tych akcji wyniosła 34.069 tys. zł.

Wg stanu na dzień podpisania niniejszego śródrocznego skonsolidowanego sprawozdania finansowego jednostki Grupy PZU (głównie fundusze inwestycyjne zarządzane przez TFI PZU) osiągnęły łączny stan posiadania w liczbie 2.487.268 akcji EMC uprawniających do 29,87 % udziału w kapitale tej spółki oraz do 25,31% głosów na walnym zgromadzeniu jej akcjonariuszy, a łączna wartość nabycia tych akcji wyniosła 44.213 tys. zł.

Rozliczenie transakcji nabycia EMC zostało dokonane na podstawie skonsolidowanych sprawozdań finansowych EMC sporządzonych wg stanu na dzień 30 czerwca 2013 roku. Wyceną metodą praw własności objęto wyłącznie akcje EMC znajdujące się w posiadaniu konsolidowanych funduszy inwestycyjnych. Akcje te stanowią 22,99% udziału w kapitale EMC oraz uprawniają do 19,48% głosów na walnym zgromadzeniu.

2.3. Zakończenie likwidacji spółek zależnych

W dniu 26 marca 2013 roku Walne Zgromadzenie Sigma Investments Sp. z o.o. w likwidacji podjęło uchwałę w sprawie zakończenia likwidacji spółki. W dniu 11 maja 2013 roku spółka została wykreślona z rejestru.

W dniu 23 kwietnia 2013 roku Walne Zgromadzenie ICH Center SA w likwidacji podjęło uchwałę w sprawie zakończenia likwidacji spółki. W dniu 20 maja 2013 roku spółka została wykreślona z rejestru.

2.4. Sprzedaż akcji KGJK

W dniu 24 września 2013 roku PZU FIZ Aktywów Niepublicznych BIS 2 dokonał sprzedaży 310.620 akcji spółki stowarzyszonej KGJK, stanowiących 37,525% jej kapitału zakładowego za kwotę 24.850 tys. zł. W wyniku rozliczenia tej transakcji jednostki Grupy PZU nie posiadają żadnych akcji KGJK, która przestała być jednostką stowarzyszoną z Grupą PZU.

Wynik ze sprzedaży akcji KGJK w kwocie 8.263 tys. zł został zaprezentowany w skonsolidowanym rachunku zysków i strat w pozycji „Wynik netto z realizacji oraz odpisy z tytułu utraty wartości inwestycji”.

3. Zgodność z Międzynarodowymi Standardami Sprawozdawczości Finansowej

Niniejsze śródroczne skonsolidowane sprawozdanie finansowe Grupy PZU zostało sporządzone zgodnie z Międzynarodowymi Standardami Sprawozdawczości Finansowej zatwierdzonymi przez Komisję Europejską na dzień 30 września 2013 roku, w tym zgodnie z wymogami MSR 34 „Śródroczna sprawozdawczość finansowa” oraz zgodnie z wymogami określonymi w Rozporządzeniu w sprawie informacji bieżących i okresowych.

3.1. Wprowadzenie nowych MSSF

3.1.1. Standardy i interpretacje oraz zmiany standardów wchodzące w życie od 1 stycznia 2013 roku

W niniejszym śródrocznym skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym zastosowano następujące nowe standardy i interpretacje oraz zmiany standardów:

Nazwa standardu/interpretacji	Data wejścia w życie dla rocznych okresów rozpoczynających się od dnia	Rozporządzenie zatwierdzające standard lub interpretację
Zmiany do MSR 19 – Poprawki do rachunkowości świadczeń po okresie zatrudnienia	1 stycznia 2013	475/2012
MSSF 13 – Wycena w wartości godziwej	1 stycznia 2013	1255/2012
Zmiana do MSR 12 - Podatek odroczony: realizacja aktywów	1 stycznia 2012 ¹⁾	1255/2012
Ciężka hiperinflacja i usunięcie sztywnych terminów dla stosujących MSSF po raz pierwszy (Zmiany do MSSF 1)	1 lipca 2011 ¹⁾	1255/2012
KIMSF 20 – Koszty usuwania nadkładu na etapie produkcji w kopalniach odkrywkowych	1 stycznia 2013	1255/2012
Zmiany do MSSF 7 - kompensowanie aktywów finansowych i zobowiązań finansowych	1 stycznia 2013	1256/2012
Zmiany do MSSF 1 – Pożyczki rządowe	1 stycznia 2013	183/2013
Zmiany do MSSF 2009 -2011	1 stycznia 2013	301/2013

¹⁾ Komisja Europejska głosowała za tym, aby regulacja obowiązywała najpóźniej dla rocznych okresów rozpoczynających się od lub po trzecim dniu po publikacji, która nastąpiła dnia 29 grudnia 2012 roku (okresy rozpoczynające się od lub po 1 stycznia 2013 roku).

3.1.2. Standardy i interpretacje oraz zmiany standardów, które zostały wydane, ale jeszcze nie obowiązują

Następujące standardy i interpretacje oraz zmiany standardów zostały wydane, ale jeszcze nie obowiązują:

- zatwierdzone rozporządzeniem Komisji Europejskiej

Nazwa standardu/interpretacji	Data wejścia w życie dla rocznych okresów rozpoczynających się od dnia	Rozporządzenie zatwierdzające standard lub interpretację
MSSF 10 – Skonsolidowane sprawozdania finansowe	1 stycznia 2013 ¹⁾	1254/2012
MSSF 11 – Wspólne ustalenia umowne	1 stycznia 2013 ¹⁾	1254/2012
MSSF 12 – Ujawnienia na temat zaangażowania w inne jednostki	1 stycznia 2013 ¹⁾	1254/2012
Wytyczne przejściowe (zmiany do MSSF 10, MSSF 11 i MSSF 12)	1 stycznia 2013 ¹⁾	313/2013
Znowelizowany MSR 27 – Jednostkowe sprawozdania finansowe	1 stycznia 2013 ¹⁾	1254/2012
Znowelizowany MSR 28 – Inwestycje w jednostkach stowarzyszonych oraz wspólne przedsięwzięcia	1 stycznia 2013 ¹⁾	1254/2012
Zmiany do MSR 32 - kompensowanie aktywów finansowych i zobowiązań finansowych	1 stycznia 2014	1256/2012

¹⁾ Komisja Europejska głosowała za tym, aby regulacja obowiązywała najpóźniej dla rocznych okresów rozpoczynających się od dnia 1 stycznia 2014 roku (wcześniejsze stosowanie jest dozwolone).

- niezatwierdzone przez Komisję Europejską:

Nazwa standardu/interpretacji	Data wydania przez Radę Międzynarodowych Standardów Rachunkowości	Data wejścia w życie dla rocznych okresów rozpoczynających się od dnia (wg Rady Międzynarodowych Standardów Rachunkowości)
MSSF 9 - Instrumenty finansowe	12 listopada 2009 16 grudnia 2011 (aktualizacja)	1 stycznia 2015
Jednostki inwestycyjne (zmiany do MSSF 10, MSSF 12 i MSR 27)	31 października 2012	1 stycznia 2014
Zmiany do MSR 36 - Ujawnianie wartości odzyskiwalnej aktywów niefinansowych	29 maja 2013	1 stycznia 2014
Zmiany do MSR 39 - Nowacja instrumentów pochodnych i dalsze stosowanie rachunkowości zabezpieczeń	27 czerwiec 2013	1 stycznia 2014
Interpretacja KIMSF 21 - Opłaty publiczne	20 maja 2013	1 stycznia 2014

Oczekuje się, że zastosowanie ww. standardów i zmian standardów nie będzie miało istotnego wpływu na całkowite dochody i kapitały własne Grupy PZU, za wyjątkiem:

- MSSF 9 - w przypadku którego, z uwagi na odległy termin wejścia w życie i oczekiwane dalsze zmiany zasad rachunkowości dotyczących instrumentów finansowych, związane m.in. z obecnie prowadzonymi pracami nad stopniowym zastępowaniem aktualnie obowiązującego MSR 39 nowymi regulacjami, nie dokonano oszacowań wpływu zastosowania MSSF 9 na całkowite dochody i kapitały własne Grupy PZU.
- MSSF 10 – w przypadku zastosowania którego od początku 2014 roku konsolidacją zostałyby objęte Subfundusz PZU Sejf+, Subfundusz PZU Energia Medycyna Ekologia, Subfundusz PZU Akcji Rynków Wschodzących, Subfundusz PZU Akcji Spółek Dywidendowych (wg stanu na 30 września 2013 roku). Pełna lista funduszy, które zostaną objęte konsolidacją od początku 2014 roku znana będzie po sporządzeniu sprawozdania z sytuacji finansowej Grupy PZU wg stanu na 31 grudnia 2013 roku.

Z uwagi na możliwe zmiany udziału spółek Grupy PZU w aktywach netto ww. funduszy, możliwe nabycia przez spółki Grupy PZU jednostek uczestnictwa względnie certyfikatów inwestycyjnych innych funduszy inwestycyjnych oraz zmiany wycen posiadanych przez spółki Grupy PZU jednostek uczestnictwa względnie certyfikatów inwestycyjnych funduszy inwestycyjnych nie jest możliwe podanie wpływu, jaki na całkowite dochody i kapitały własne Grupy PZU będzie miało zastosowanie MSSF 10 na dzień 1 stycznia 2014 roku.

4. Podstawowe zasady (polityka) rachunkowości

Szczegółowe zasady (polityka) rachunkowości zostały zaprezentowane w rocznym skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym Grupy Kapitałowej Powszechnego Zakładu Ubezpieczeń Spółki Akcyjnej za 2012 rok, podpisanym przez Zarząd PZU w dniu 12 marca 2013 roku i na temat którego biegły rewident wydał tego samego dnia opinię bez zastrzeżeń („Skonsolidowane sprawozdanie finansowe Grupy PZU za 2012 rok”).

Skonsolidowane sprawozdanie finansowe Grupy PZU za 2012 rok dostępne jest na stronie internetowej PZU pod adresem www.pzu.pl w zakładce „Relacje inwestorskie”.

5. Zmiany zasad (polityki) rachunkowości i porównywalność danych finansowych

W okresie 9 miesięcy zakończonym 30 września 2013 roku nie dokonano zmian zasad (polityki) rachunkowości.

Sposób prezentacji danych finansowych w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym w porównaniu do rocznego skonsolidowanego sprawozdania finansowego Grupy PZU za 2012 rok nie uległ zmianie, z zastrzeżeniem, że:

- niniejsze śródroczne skonsolidowane sprawozdanie finansowe jest sprawozdaniem skróconym w rozumieniu MSR 34;
- od początku 2013 roku dokonano modyfikacji sposobu agregacji danych finansowych do segmentów sprawozdawczych w nocie segmentowej, sporządzanej zgodnie z MSSF 8. Nowy sposób agregacji danych finansowych do segmentów sprawozdawczych opisany w punkcie 15 uwzględnia objęcie konsolidacją jednostek zależnych (spółki i fundusze) dotychczas niekonsolidowanych oraz objęcie wyceną metodą praw własności spółek stowarzyszonych, szczegółowo opisane w punktach 6.1 i 9.1.

6. Kluczowe założenia przyjmowane do oszacowań rachunkowych oraz subiektywne oceny dokonane w procesie wyboru i stosowania zasad (polityki) rachunkowości

Kluczowe założenia przyjmowane do oszacowań rachunkowych oraz subiektywne oceny dokonane w procesie wyboru i stosowania zasad (polityki) rachunkowości zostały zaprezentowane w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym Grupy PZU za 2012 rok.

Począwszy od dnia 1 stycznia 2013 roku dokonano zmiany opisanej poniżej.

6.1. Zmiana zasad konsolidacji

W latach poprzednich do końca 2012 roku dokonywano konsolidacji wszystkich istotnych jednostek zależnych. Przy określaniu istotności były brane pod uwagę kryteria osiąganych przychodów, wartości bezwzględnej wyniku finansowego oraz sumy bilansowej.

Począwszy od dnia 1 stycznia 2013 roku zaprzestano stosowania kryterium istotności, w konsekwencji obejmując konsolidacją wszystkie jednostki zależne od PZU, co oznaczało objęcie konsolidacją od dnia 1 stycznia 2013 roku następujących jednostek:

- Towarzystwo Funduszy Inwestycyjnych PZU SA;
- PZU Asset Management SA;
- PZU Pomoc SA;
- Międzyzakładowe Pracownicze Towarzystwo Emerytalne PZU SA;
- PrJSC IC PZU Ukraine Life Insurance;
- UAB PZU Lietuva Gyvybes Draudimas;
- Ipsilon Sp. z o.o.;
- Ipsilon Bis SA;

- Omicron SA;
- LLC SOS Services Ukraine;
- PZU FIZ Sektora Nieruchomości;
- PZU FIZ Sektora Nieruchomości 2;
- PZU FIZ Sektora Nieruchomości 3;
- PZU FIZ Aktywów Niepublicznych BIS 1;
- PZU FIZ Aktywów Niepublicznych BIS 2;
- PZU Energia Medycyna Ekologia;
- PZU Dłużny Rynków Wschodzących;
- PZU FIZ Forte;
- PZU FIZ Aktywów Niepublicznych RE Income.

W latach poprzednich do końca 2012 roku kryterium istotności stosowane było także w odniesieniu do jednostek stowarzyszonych, a zaprzestanie jego stosowania oznaczało wycenę metodą praw własności od dnia 1 stycznia 2013 roku następujących spółek:

- Kolej Gondolowa Jaworzyna Krynicka SA;
- GSU Pomoc Górniczy Klub Ubezpieczonych SA.

Powyższe zmiany zostały ujęte w skonsolidowanym sprawozdaniu pod datą 1 stycznia 2013 roku, a skutki (wynikające z wyceny bilansowej tych składników aktywów na dzień 31 grudnia 2012 roku a wartością aktywów netto tych jednostek na dzień 1 stycznia 2013 roku) zostały odniesione w całości na wynik finansowy, co szczegółowo przedstawiono w punkcie 9.1.

7. Korekty błędów lat ubiegłych

W okresie 9 miesięcy od dnia 1 stycznia do 30 września 2013 roku nie dokonano żadnych korekt błędów lat ubiegłych.

8. Inne informacje dotyczące sposobu sporządzenia śródrocznego skonsolidowanego sprawozdania finansowego

8.1. Okres objęty śródrocznym skonsolidowanym sprawozdaniem finansowym

Niniejsze śródroczne skonsolidowane sprawozdanie finansowe zostało sporządzone za okres 9 miesięcy od dnia 1 stycznia do 30 września 2013 roku.

8.2. Waluta funkcjonalna i prezentacyjna

Walutą funkcjonalną i prezentacyjną Grupy PZU jest polski złoty. O ile nie zaznaczono inaczej, wszystkie kwoty przedstawione w niniejszym śródrocznym skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym wykazane są w tysiącach złotych.

8.3. Kontynuacja działalności

Niniejsze śródroczne skonsolidowane sprawozdanie finansowe zostało sporządzone przy założeniu kontynuowania działalności gospodarczej przez jednostki Grupy PZU w dającej się przewidzieć przyszłości, tj. w okresie co najmniej 12 miesięcy po zakończeniu okresu sprawozdawczego. Na dzień podpisania niniejszego śródrocznego skonsolidowanego sprawozdania finansowego nie istnieją fakty i okoliczności, które wskazywałyby na zagrożenia dla możliwości kontynuacji działalności przez jednostki Grupy PZU w okresie 12 miesięcy po zakończeniu okresu

sprawozdawczego na skutek zamierzonego lub przymusowego zaniechania bądź istotnego ograniczenia dotychczasowej działalności.

8.4. Działalność zaniechana

W okresie 9 miesięcy zakończonym 30 września 2013 roku objęte konsolidacją jednostki Grupy PZU nie zaniechały prowadzenia jakiegokolwiek rodzaju działalności. Zakończenie likwidacji spółek Grupy PZU Sigma Investments sp. z o.o. w likwidacji i ICH Center SA w likwidacji zostało opisane w punkcie 2.3.

8.5. Sezonowość lub cykliczność działalności

Działalność Grupy PZU nie podlega sezonowości lub cykliczności w stopniu uzasadniającym stosowanie sugestii zawartych w pkt. 21 MSR 34.

8.6. Kursy walut

W niniejszym śródrocznym skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym przyjęto następujące kursy walutowe do przeliczenia danych finansowych zagranicznych jednostek podporządkowanych oraz prezentacji wybranych danych finansowych:

Waluta	1 stycznia – 30 września 2013	30 września 2013	30 czerwca 2013	1 stycznia – 31 grudnia 2012	31 grudnia 2012	1 stycznia – 30 września 2012	30 września 2012
LTL	1,2231	1,2211	1,2538	1,2087	1,1840	1,2149	1,1914
UAH	0,3933	0,3811	0,4043	0,4001	0,3825	0,4048	0,3920
EUR	4,2231	4,2163	4,3292	4,1736	4,0882	4,1948	4,1138

Kursy te są:

- dla pozycji sprawozdania z sytuacji finansowej – kursami średnimi NBP na dzień bilansowy;
- dla pozycji rachunku zysków i strat, sprawozdania z całkowitych dochodów oraz sprawozdania z przepływów pieniężnych – kursami wyliczonymi jako średnia arytmetyczna z kursów NBP, obowiązujących na ostatni dzień każdego z miesięcy danego okresu.

9. Znaczące zdarzenia mające wpływ na istotną zmianę struktury pozycji sprawozdania finansowego

9.1. Objęcie jednostek podporządkowanych konsolidacją lub metodą praw własności

Z uwagi na zaprzestanie począwszy od dnia 1 stycznia 2013 roku stosowania kryterium istotności przy określaniu listy jednostek zależnych obejmowanych konsolidacją względnie jednostek stowarzyszonych wycenianych metodą praw własności - opisane szczegółowo w punkcie 6.1. - od dnia 1 stycznia 2013 roku wymienione w tym punkcie jednostki zostały objęte:

- konsolidacją (jednostki zależne) – co oznacza, że aktywa oraz zobowiązania tych jednostek zostały ujęte w stosownych pozycjach niniejszego sprawozdania skonsolidowanego zamiast dotychczasowej prezentacji wartości inwestycji w daną jednostkę zależną (w spółki wg kosztu nabycia z uwzględnieniem odpisów z tytułu utraty wartości, a w fundusze inwestycyjne w wartości godziwej) w odpowiedniej pozycji „Aktywów finansowych” skonsolidowanego sprawozdania z sytuacji finansowej;
- wyceną metodą praw własności (jednostki stowarzyszone) - co oznacza, że wartość inwestycji w daną jednostkę stowarzyszoną ustalona wg metody praw własności została zaprezentowana w osobnej pozycji aktywów „Jednostki stowarzyszone wyceniane metodą praw własności”, zamiast dotychczasowej prezentacji wg kosztu nabycia z uwzględnieniem odpisów z tytułu utraty wartości w pozycji „Aktywa finansowe - Instrumenty finansowe dostępne do sprzedaży” skonsolidowanego sprawozdania z sytuacji finansowej.

Dodatkowe szczegółowe informacje dotyczące wpływu zaprzestania stosowania kryterium istotności na skonsolidowane sprawozdanie finansowe na dzień 1 stycznia 2013 roku przedstawiono w punktach poniżej.

9.1.1. Jednostki zależne – spółki obejmowane konsolidacją

Na dzień 1 stycznia 2013 roku różnice pomiędzy aktywami netto spółek obejmowanych konsolidacją a wartością bilansową inwestycji w daną jednostkę zależną ujęto w następujących pozycjach skonsolidowanego rachunku zysków i strat:

- różnice dodatnie – w pozycji „Pozostałe przychody operacyjne”;
- różnice ujemne – w pozycji „Pozostałe koszty operacyjne”.

Uzgodnienie efektu objęcia spółek zależnych konsolidacją od 1 stycznia 2013 roku	Aktywa	Zobowiązania	Aktywa netto	Wartość bilansowa akcji (wg hist. kosztu nabycia z uwzgl. odpisów z tytułu utraty wartości)	Udział Grupy PZU w kapitale jednostki	Udział Grupy PZU w aktywach netto	Wpływ na skonsolidowany wynik finansowy Grupy PZU
Towarzystwo Funduszy Inwestycyjnych PZU SA	78 284	34 499	43 785	24 793	100,00%	43 785	18 992
PZU Asset Management SA	12 621	1 982	10 639	4 642	100,00%	10 639	5 997
Międzyzakładowe Pracownicze Towarzystwo Emerytalne PZU SA	1 578	226	1 352	500	100,00%	1 352	852
Razem - wpływ na pozostałe przychody operacyjne							25 841
PrJSC IC PZU Ukraine Life Insurance	32 884	26 105	6 779	25 921	100,00%	6 779	(19 142)
UAB PZU Lietuva Gyvybes Draudimas	79 680	52 639	27 041	40 235	99,34%	26 863	(13 372)
PZU Pomoc	19 729	3 564	16 165	18 565	100,00%	16 165	(2 400)
LLC SOS Services Ukraine	694	151	543	729	100,00%	543	(186)
Ipsilon Bis SA	87	3	84	100	100,00%	84	(16)
Ipsilon Sp. z o.o.	38	1	37	52	100,00%	37	(15)
Omicron SA	100	3	97	100	100,00%	97	(3)
Razem - wpływ na pozostałe koszty operacyjne							(35 134)
Razem - wpływ na skonsolidowany wynik finansowy							(9 293)

9.1.2. Jednostki zależne – fundusze obejmowane konsolidacją

Na dzień 1 stycznia 2013 roku w pozycji „Inne zobowiązania” zobowiązań skonsolidowanego sprawozdania z sytuacji finansowej ujęto kwoty stanowiące wartości inwestycji inwestorów spoza Grupy PZU w fundusze inwestycyjne obejmowane konsolidacją.

Do 31 grudnia 2012 roku inwestycje w niektóre fundusze inwestycyjne kwalifikowane były do portfela aktywów dostępnych do sprzedaży, a zmiany wartości godziwej wykazywano w pozycji „Kapitał z aktualizacji wyceny”. Na dzień 1 stycznia 2013 roku salda ujęte z tego tytułu w pozycji „Kapitał z aktualizacji wyceny” zostały przeniesione do skonsolidowanego rachunku zysków i strat i wykazane w pozycji „Zmiana netto wartości godziwej aktywów i zobowiązań wycenianych w wartości godziwej”.

W tabeli poniżej zaprezentowano dane finansowe w podziale na poszczególne fundusze obejmowane konsolidacją.

Fundusz inwestycyjny	Łączne aktywa funduszu podlegające konsolidacji na 1 stycznia 2013	Kwota przeniesiona z pozycji „Kapitał z aktualizacji wyceny” do skonsolidowanego rachunku zysków i strat na 1 stycznia 2013 roku	Zobowiązania wobec inwestorów spoza Grupy PZU ujęte w pozycji „Inne zobowiązania” na 1 stycznia 2013 roku
PZU FIZ Sektora Nieruchomości ¹⁾	423 814	120 815	-
PZU FIZ Sektora Nieruchomości 2 ¹⁾	505 604	782	-
PZU FIZ Sektora Nieruchomości 3 ¹⁾	8 592	(1 408)	-
PZU FIZ Aktywów Niepublicznych BIS 1 ²⁾	500	-	-
PZU FIZ Aktywów Niepublicznych BIS 2 ²⁾	107 640	27 640	-
Subfundusz PZU Energia Medycyna Ekologia ³⁾	187 407	-	80 100
Subfundusz PZU Dłużny Rynków Wschodzących ²⁾	319 969	28 031	6 182
PZU FIZ Forte ²⁾	107 020	92	6 928
PZU FIZ Aktywów Niepublicznych RE Income ¹⁾	169 645	3 410	36 233
Subfundusz PZU FIO Gotówkowy ^{2) 4)}	473 008	5 265	151 072
Razem	2 303 199	184 627	280 515

¹⁾ Przeniesienie kwoty z pozycji „Kapitał z aktualizacji wyceny” do skonsolidowanego rachunku zysków i strat jest konsekwencją zakwalifikowania, na dzień objęcia funduszu konsolidacją, posiadanych przez fundusz nieruchomości do grupy nieruchomości wycenianych wg modelu wartości godziwej, zgodnie z polityką rachunkowości Grupy PZU stosowaną dla nieruchomości inwestycyjnych, a w szczególności z zastosowania paragrafu 35 standardu MSR 40 „Nieruchomości inwestycyjne”.

²⁾ Przeniesienie kwoty z pozycji „Kapitał z aktualizacji wyceny” do skonsolidowanego rachunku zysków i strat dotyczy tych aktywów finansowych funduszu, które zostały zakwalifikowane do portfela wycenianego w wartości godziwej przez wynik finansowy w momencie pierwszego rozpoznania.

³⁾ Inwestycja w fundusz była zakwalifikowana do portfela instrumentów finansowych wycenianych w wartości godziwej przez wynik finansowy, dlatego kwota przeniesienia z pozycji „Kapitał z aktualizacji wyceny” jest zerowa.

⁴⁾ Dane wg stanu na dzień objęcia konsolidacją – tj. na 1 kwietnia 2013 roku.

9.1.3. Jednostki stowarzyszone – spółki wyceniane metodą praw własności

Na dzień 1 stycznia 2013 roku różnice pomiędzy udziałem Grupy PZU w aktywach netto spółek obejmowanych wyceną metodą praw własności a wartością bilansową inwestycji w jednostki stowarzyszone ujęto w „Pozostałych przychodach operacyjnych” w skonsolidowanym rachunku zysków i strat.

Uzgodnienie efektu wyceny jednostek stowarzyszonych metodą praw własności	1 stycznia 2013
Aktywa	47 875
Zobowiązania	6 275
Aktywa netto	41 600
Wartość bilansowa akcji	5 888
Udział Grupy PZU w skonsolidowanych aktywach netto spółek	15 439
Łączny wpływ na skonsolidowany wynik finansowy brutto	9 551

9.2. Podział wyniku finansowego PZU za rok 2012

W dniu 23 maja 2013 roku Walne Zgromadzenie PZU podjęło uchwałę w sprawie podziału zysku netto za rok 2012. Zagadnienie zostało opisane w punkcie 24.1.

9.3. Zaliczka na poczet dywidendy z zysku 2013 roku

W dniu 26 sierpnia 2013 roku Zarząd PZU podjął uchwałę w sprawie wypłaty zaliczki na poczet dywidendy przewidywanej na koniec roku obrotowego 2013. Zagadnienie zostało opisane w punkcie 24.2.

9.4. Najważniejsze dywidendy wypłacane pomiędzy spółkami Grupy PZU

Operacje te nie wpływają na wynik finansowy Grupy PZU, lecz na prezentację wyników poszczególnych segmentów.

9.4.1. Dywidenda z PZU Życie do PZU

W dniu 21 czerwca 2013 roku Zwyczajne Walne Zgromadzenie PZU Życie podjęło uchwałę w sprawie podziału zysku PZU Życie za rok obrotowy 2012 w kwocie 1.852.875 tys. zł w następujący sposób:

- przeznaczenie na dywidendę dla jedyne go akcjonariusza, tj. PZU, kwoty 1.842.875 tys. zł;
- przeznaczenie na Zakładowy Fundusz Świadczeń Socjalnych kwoty 10.000 tys. zł.

Dodatkowo Walne Zgromadzenie PZU Życie postanowiło o przeznaczeniu na wypłatę dywidendy dla akcjonariusza kwoty 2.000.000 tys. zł z kapitału zapasowego utworzonego z zysku z lat ubiegłych.

Łączna kwota dywidendy za rok zakończony 31 grudnia 2012 roku wyniosła zatem 3.842.875 tys. zł, w tym:

- 1.842.875 tys. zł z zysku za rok zakończony 31 grudnia 2012 roku oraz
- 2.000.000 tys. zł z kapitału zapasowego utworzonego z zysków z lat ubiegłych.

Dzień ustalenia praw do dywidendy został określony na 21 czerwca 2013 roku, a dzień wypłaty na 10 września 2013 roku.

9.4.2. Dywidenda z PTE PZU do PZU Życie.

W dniu 19 czerwca 2013 roku PTE PZU wypłaciło dywidendę na rzecz PZU Życie w kwocie 51.776 tys. zł.

9.4.3. Dywidenda z PZU CO do PZU

W dniu 29 kwietnia 2013 roku PZU CO wypłaciło dywidendę na rzecz PZU w kwocie 31.124 tys. zł.

9.5. Ugoda z AXA France IARD

W dniu 25 stycznia 2013 roku PZU zawarł z AXA France IARD ugodę w zakresie ostatecznego rozliczenia umowy reasekuracyjnej za lata 2001-2005 w zakresie ubezpieczenia Zielona Karta, której dodatni wpływ na wynik finansowy brutto i netto wyniósł odpowiednio 53.207 tys. zł i 43.098 tys. zł i składał się z następujących elementów:

- ostateczne określenie należnych PZU prowizji reasekuracyjnych – dodatni wpływ na wynik finansowy brutto i netto w wysokości odpowiednio 73.231 tys. zł i 59.317 tys. zł (ujęty brutto w pozycji „Pozostałe przychody operacyjne”);
- określenie wartości wykupu rezerw techniczno-ubezpieczeniowych przez reasekuratora - ujemny wpływ na wynik finansowy brutto i netto w wysokości odpowiednio 20.024 tys. zł i 16.219 tys. zł (ujęty brutto w pozycji „Odszkodowania i świadczenia ubezpieczeniowe netto”).

10. Istotne zdarzenia po zakończeniu okresu sprawozdawczego

Po zakończeniu okresu sprawozdawczego nie wystąpiły istotne zdarzenia wymagające ujawnienia w niniejszym skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym z wyjątkiem kwestii, o których mowa poniżej.

10.1. Zwiększenie udziału kapitałowego w Armaturze Kraków SA

W dniu 28 października 2013 roku została rozliczona transakcja nabycia akcji Armatury Kraków SA w ramach wezwania ogłoszonego w dniu 30 sierpnia 2013 roku. Po rozliczeniu tej transakcji Grupa PZU poprzez konsolidowany fundusz inwestycyjny PZU FIZ Aktywów Niepublicznych BIS 2 posiadała 66.829.960 akcji Armatury Kraków SA, stanowiących 82,51% jej kapitału zakładowego i uprawniających do wykonywania 66.829.960 głosów na Walnym zgromadzeniu.

W wyniku rozliczenia w dniu 31 października 2013 transakcji giełdowej nabycia 1.217.197 akcji Armatury Kraków – PZU FIZ Aktywów Niepublicznych BIS 2 posiada 68.047.157 akcji Armatury Kraków SA stanowiących 84,01% jej kapitału zakładowego i uprawniających do wykonywania 68.047.157 głosów na walnym zgromadzeniu.

10.2. Utworzenie spółki PZU Finanse Sp. z o.o.

W dniu 30 października 2013 roku została zawiązana nowa spółka PZU Finanse Sp. z o.o. Kapitał nowej spółki wynosi 50 tys. zł i dzieli się na 100 udziałów po 500 zł każdy. Wszystkie udziały zostały objęte przez PZU. W dniu 8 listopada 2013 roku spółka została zarejestrowana w Krajowym Rejestrze Sądowym.

11. Noty uzupełniające do śródrocznego skonsolidowanego sprawozdania finansowego

11.1. Aktywa finansowe

W okresie 9 miesięcy zakończonym 30 września 2013 roku ani w 2012 roku nie dokonano przeklasyfikowania instrumentów finansowych z grup wykazywanych w wartości godziwej do grup wykazywanych wg kosztu lub zamortyzowanego kosztu.

11.1.1. Instrumenty finansowe utrzymywane do terminu wymagalności

Instrumenty finansowe utrzymywane do terminu wymagalności	30 września 2013	30 czerwca 2013	31 grudnia 2012	30 września 2012
Instrumenty, dla których można określić wartość godziwą	23 890 485	22 912 568	21 117 559	21 297 397
Dłużne papiery wartościowe	23 890 485	22 912 568	21 117 559	21 297 397
Rządowe	23 665 350	22 687 226	20 906 285	21 091 375
Oprocentowanie stałe	22 729 339	21 929 372	20 460 298	20 743 781
Oprocentowanie zmienne	936 011	757 854	445 987	347 594
Pozostałe	225 135	225 342	211 274	206 022
Notowane na rynku regulowanym	101 833	101 360	91 256	83 974
Oprocentowanie stałe	101 833	101 360	91 256	83 974
Nienotowane na rynku regulowanym	123 302	123 982	120 018	122 048
Oprocentowanie zmienne	123 302	123 982	120 018	122 048
Instrumenty finansowe utrzymywane do terminu wymagalności, razem	23 890 485	22 912 568	21 117 559	21 297 397

11.1.2. Instrumenty finansowe dostępne do sprzedaży

Instrumenty finansowe dostępne do sprzedaży	30 września 2013	30 czerwca 2013	31 grudnia 2012	30 września 2012
Instrumenty, dla których można określić wartość godziwą	2 182 269	2 636 040	3 798 153	7 924 177
Instrumenty kapitałowe	1 038 027	1 097 653	1 800 137	1 345 847
Notowane na rynku regulowanym	1 001 620	1 063 846	429 482	410 294
Nienotowane na rynku regulowanym	36 407	33 807	1 370 655	935 553
Instrumenty dłużne	1 144 242	1 538 387	1 998 016	6 578 330
Rządowe	725 401	1 114 508	1 627 215	6 272 960
Oprocentowanie stałe	673 277	1 061 900	1 488 118	5 731 733
Oprocentowanie zmienne	52 124	52 608	139 097	541 227
Pozostałe	418 841	423 879	370 801	305 370
Notowane na rynku regulowanym	136 303	137 229	81 061	305 370
Oprocentowanie stałe	136 303	137 229	81 061	24 404
Oprocentowanie zmienne	-	-	-	280 966
Nienotowane na rynku regulowanym	282 538	286 650	289 740	-
Oprocentowanie zmienne	282 538	286 650	289 740	-
Instrumenty, dla których nie można określić wartości godziwej	5 032	5 137	126 348	124 554
Instrumenty kapitałowe	5 032	5 137	126 348	124 554
Nienotowane na rynku regulowanym	5 032	5 137	126 348*	124 554**
Instrumenty finansowe dostępne do sprzedaży, razem	2 187 301	2 641 177	3 924 501	8 048 731

* pozycja zawiera udziały i akcje w niekonsolidowanych podmiotach podporządkowanych, których wartość bilansowa na dzień na dzień 31 grudnia 2012 roku wynosiła 121.347 tys. zł.

** pozycja zawiera udziały i akcje w niekonsolidowanych podmiotach podporządkowanych, których wartość bilansowa na dzień na dzień 30 września 2012 roku wynosiła 121.466 tys. zł.

11.1.3. Instrumenty finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy

Instrumenty finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy - zakwalifikowane do tej kategorii w momencie pierwszego rozpoznania	30 września 2013	30 czerwca 2013	31 grudnia 2012	30 września 2012
Instrumenty, dla których można określić wartość godziwą	8 965 901	10 147 860	8 386 949	5 726 305
Instrumenty kapitałowe	497 186	700 728	172 252	15 065
Notowane na rynku regulowanym	461 176	674 886	5 319	12 377
Nienotowane na rynku regulowanym	36 010	25 842	166 933	2 688
Instrumenty dłużne	8 468 715	9 447 132	8 214 697	5 711 240
Rządowe	8 391 365	9 370 410	8 144 078	5 642 201
Oprocentowanie stałe	6 998 604	8 147 289	6 240 183	4 343 176
Oprocentowanie zmienne	1 392 761	1 223 121	1 903 895	1 299 025
Pozostałe	77 350	76 722	70 619	69 039
Notowane na rynku regulowanym	33 174	33 095	26 647	69 039
Oprocentowanie stałe	33 174	33 095	26 647	24 537
Oprocentowanie zmienne	-	-	-	44 502
Nienotowane na rynku regulowanym	44 176	43 627	43 972	-
Oprocentowanie zmienne	44 176	43 627	43 972	-
Instrumenty finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy - zakwalifikowane do tej kategorii w momencie pierwszego rozpoznania, razem	8 965 901	10 147 860	8 386 949	5 726 305

Instrumenty finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy - przeznaczone do obrotu	30 września 2013	30 czerwca 2013	31 grudnia 2012	30 września 2012
Instrumenty, dla których można określić wartość godziwą	7 816 802	7 581 027	7 241 452	6 962 248
Instrumenty kapitałowe	4 867 033	4 238 700	4 226 889	4 232 617
Notowane na rynku regulowanym	2 340 352	2 029 385	1 968 840	2 203 673
Nienotowane na rynku regulowanym	2 526 681	2 209 315	2 258 049	2 028 944
Instrumenty dłużne	2 691 053	3 051 902	2 850 493	2 626 778
Rządowe	2 639 865	3 000 916	2 799 572	2 552 103
Oprocentowanie stałe	2 614 757	2 888 206	2 551 501	2 339 497
Oprocentowanie zmienne	25 108	112 710	248 071	212 606
Pozostałe	51 188	50 986	50 921	74 675
Notowane na rynku regulowanym	-	-	-	51 152
Oprocentowanie zmienne	-	-	-	51 152
Nienotowane na rynku regulowanym	51 188	50 986	50 921	23 523
Oprocentowanie zmienne	51 188	50 986	50 921	23 523
Instrumenty pochodne	258 716	290 425	164 070	102 853
Instrumenty finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy - przeznaczone do obrotu, razem	7 816 802	7 581 027	7 241 452	6 962 248

11.1.4. Pożyczki

Pożyczki	30 września 2013	30 czerwca 2013	31 grudnia 2012	30 września 2012
Dłużne papiery wartościowe	1 664 028	1 683 903	1 748 834	1 721 313
Rządowe	31 843	47 088	17 296	14 007
Oprocentowanie stałe	31 843	47 088	17 296	14 007
Pozostałe	1 632 185	1 636 815	1 731 538	1 707 306
Notowane na rynku regulowanym	13 653	13 065	8 570	1 618 866
Oprocentowanie stałe	13 653	13 065	8 570	52 461
Oprocentowanie zmienne	-	-	-	1 566 405
Nienotowane na rynku regulowanym	1 618 532	1 623 750	1 722 968	88 440
Oprocentowanie zmienne	1 618 532	1 623 750	1 722 968	88 440
Pozostałe, w tym:	9 375 905	9 360 522	8 003 781	5 410 024
- transakcje buy-sell-back	2 432 422	3 527 658	2 466 157	341 698
- lokaty terminowe w instytucjach kredytowych	5 239 739*	4 317 001	4 516 174	4 021 703
- depozyty u cedentów	106	51	329	333
- pożyczki	1 703 638	1 515 812	1 021 121	1 046 290
Pożyczki, razem	11 039 933	11 044 425	9 752 615	7 131 337

* Ponad 95% lokat terminowych w instytucjach kredytowych stanowią lokaty w złotych. Dla 90% lokat termin zapadalności przypada przed końcem marca 2014 roku.

Pozostałe pożyczki

Rodzaj pożyczki	30 września 2013	30 czerwca 2013	31 grudnia 2012	30 września 2012
Pożyczki hipoteczne	-	-	26 848	28 252
Pożyczki zabezpieczone zastawami na akcjach, portfelach wierzytelności, a także na rachunkach bankowych, innych pożyczkach lub w inny sposób	1 694 788	1 508 998	991 402	1 015 285
Pożyczki niezabezpieczone	8 850	6 814	2 871	2 753
Razem	1 703 638	1 515 812	1 021 121	1 046 290

11.1.5. Zaangażowanie w dłużne papiery emitowane przez rządy inne niż RP, korporacje i jednostki samorządu terytorialnego

W tabelach poniżej zaprezentowano zaangażowanie jednostek Grupy PZU w dłużne papiery emitowane przez rządy inne niż RP, korporacje i jednostki samorządu terytorialnego. Użyte skróty w kolumnie dotyczącej klasyfikacji do portfela oznaczają odpowiednio instrumenty finansowe zakwalifikowane do portfeli: UTW – utrzymywanych do terminu wymagalności, DDS – dostępnych do sprzedaży, WG_MPR – wycenianych przez wynik finansowy - zakwalifikowanych do tej kategorii w momencie pierwszego rozpoznania, WG_PDO - wycenianych w wartości godziwej przez wynik finansowy - przeznaczonych do obrotu, POZ – pożyczek.

11.1.5.1. Dłużne papiery emitowane przez rządy inne niż RP

Na dzień 30 września 2013 roku	Waluta	Klasyfikacja do portfela	Cena nabycia	Wycena bilansowa	Wycena wg wartości godziwej	Odpis z tytułu utraty wartości
Islandia	USD	WG_MPR	21 994	23 312	23 312	-
Islandia	USD	WG_PDO	173 677	165 916	165 916	-
Litwa	EUR	WG_MPR	2 678	2 820	2 820	-
Litwa	EUR	UTW	64 837	66 305	69 982	-
Litwa	LTL	WG_MPR	3 139	3 276	3 276	-
Litwa	LTL	UTW	58 482	66 007	68 719	-
Litwa	USD	WG_MPR	14 354	15 672	15 672	-
Łotwa	USD	WG_MPR	35 960	35 012	35 012	-
Niemcy	EUR	DDS	102 515	103 852	103 852	-
Rumunia	EUR	WG_MPR	35 208	36 658	36 658	-
Rumunia	EUR	WG_PDO	332 073	345 710	345 710	-
Rumunia	RON	WG_MPR	8 011	8 392	8 392	-
Rumunia	USD	WG_MPR	27 985	28 789	28 789	-
Słowenia	EUR	WG_MPR	53 788	54 086	54 086	-
Słowenia	EUR	WG_PDO	335 387	330 282	330 282	-
Słowenia	USD	WG_MPR	21 902	20 947	20 947	-
Słowenia	USD	WG_PDO	116 357	110 893	110 893	-
Ukraina	UAH	POZ	25 095	14 369	b.d.	-
Ukraina	USD	WG_MPR	12 678	10 831	10 831	-
Ukraina	USD	POZ	18 375	17 474	b.d.	-
Węgry	EUR	WG_MPR	42 638	44 040	44 040	-
Węgry	EUR	UTW	5 124	5 352	5 452	-
Węgry	EUR	WG_PDO	82 763	88 739	88 739	-
Turcja	TRL	WG_MPR	45 746	45 112	45 112	-
Pozostałe	EUR/USD	WG_PDO/WG_MPR	66 975	69 647	69 647	-
Razem			1 707 741	1 713 493	nd.	-

Na dzień 30 czerwca 2013 roku	Waluta	Klasyfikacja do portfela	Cena nabycia	Wycena bilansowa	Wycena wg wartości godziwej	Odpis z tytułu utraty wartości
Islandia	USD	WG_MPR	58 587	61 836	61 836	-
Islandia	USD	WG_PDO	259 359	269 974	269 974	-
Litwa	EUR	WG_MPR	1 759	1 939	1 939	-
Litwa	EUR	UTW	51 893	53 638	57 638	-
Litwa	LTL	WG_MPR	9 058	9 562	9 562	-
Litwa	LTL	UTW	68 703	78 244	81 416	-
Litwa	USD	WG_MPR	14 354	16 730	16 730	-
Łotwa	USD	WG_MPR	35 960	36 888	36 888	-
Niemcy	EUR	DDS	44 500	45 252	45 252	-
Niemcy	EUR	WG_PDO	84 459	84 839	84 839	-
Rumunia	EUR	WG_MPR	52 201	55 189	55 189	-

Na dzień 30 czerwca 2013 roku	Waluta	Klasyfikacja do portfela	Cena nabycia	Wycena bilansowa	Wycena wg wartości godzimej	Odpis z tytułu utraty wartości
Rumunia	EUR	WG_PDO	332 073	350 059	350 059	-
Rumunia	RON	WG_MPR	15 011	16 471	16 471	-
Rumunia	USD	WG_MPR	43 427	46 154	46 154	-
Słowenia	EUR	WG_MPR	53 788	55 373	55 373	-
Słowenia	EUR	WG_PDO	335 387	334 632	334 632	-
Słowenia	USD	WG_MPR	21 902	21 613	21 613	-
Słowenia	USD	WG_PDO	116 357	115 355	115 355	-
Ukraina	UAH	POZ	25 095	18 788	b.d.	-
Ukraina	USD	WG_MPR	12 678	11 915	11 915	-
Ukraina	USD	POZ	28 896	28 300	b.d.	-
Węgry	EUR	WG_MPR	42 638	45 913	45 913	-
Węgry	EUR	UTW	5 124	5 614	5 718	-
Węgry	EUR	WG_PDO	82 763	90 967	90 967	-
Włochy	EUR	WG_PDO	86 213	87 261	87 261	-
Pozostałe	EUR/USD	WG_MPR	59 049	63 917	63 917	-
Razem			1 941 234	2 006 423	nd.	-

Na dzień 31 grudnia 2012 roku	Waluta	Klasyfikacja do portfela	Cena nabycia	Wycena bilansowa	Wycena wg wartości godzimej	Odpis z tytułu utraty wartości
Niemcy	EUR	DDS	62 787	59 448	59 448	-
Rumunia	EUR	WG_PDO	340 284	344 041	344 041	-
Islandia	USD	WG_PDO	220 577	227 493	227 493	-
Słowenia	EUR	WG_PDO	109 990	115 576	115 576	-
Słowenia	USD	WG_PDO	77 104	81 735	81 735	-
Litwa	LTL	UTW	57 395	63 981	67 105	-
Litwa	EUR	UTW	39 989	39 909	43 200	-
Litwa	LTL	WG_MPR	15 164	14 980	14 980	-
Litwa	EUR	WG_MPR	4 455	4 455	4 455	-
Ukraina	UAH	POZ	17 114	14 090	b.d.	-
Ukraina	USD	POZ	3 344	3 206	3 294	-
Węgry	EUR	UTW	2 278	2 430	2 459	-
Węgry	CHF	WG_PDO	8 685	8 613	8 613	-
Węgry	EUR	WG_PDO	37 319	41 157	41 157	-
Węgry	HUF	WG_PDO	270 683	264 689	264 689	-
Razem			1 267 168	1 285 803	nd.	-

Na dzień 30 września 2012 roku	Waluta	Klasyfikacja do portfela	Cena nabycia	Wycena bilansowa	Wycena wg wartości godzimej	Odpis z tytułu utraty wartości
Niemcy	EUR	DDS	324 924	299 933	299 933	-
Turcja	TRY	WG_PDO	178 588	175 885	175 885	-
Islandia	USD	WG_PDO	221 868	232 038	232 038	-
Litwa	LTL	UTW	83 063	86 064	88 962	-
Litwa	EUR	UTW	31 290	30 965	33 790	-
Litwa	LTL	WG_PDO	14 351	14 208	14 208	-
Ukraina	UAH	POZ	17 114	14 006	n.d.	-
Węgry	EUR	UTW	2 278	2 419	2 421	-
Węgry	EUR	WG_PDO	37 319	39 120	39 120	-
Węgry	CHF	WG_PDO	8 685	8 639	8 639	-
Słowenia	EUR	WG_PDO	109 990	108 806	108 806	-
Razem			1 029 470	1 012 083	n.d.	-

11.1.5.2. *Dłużne papiery emitowane przez korporacje oraz jednostki samorządu terytorialnego*

Na dzień 30 września 2013 roku	Klasyfikacja do portfela	Cena nabycia	Wycena bilansowa	Wycena wg wartości godziwej	Odpis z tytułu utruty wartości
Spółki Indeksu WIG - Banki	DDS	134 249	139 584	139 584	-
	WG_MPR	43 588	44 176	44 176	-
	UTW	71 565	71 929	b.d.	-
	POZ	840 000	842 349	b.d.	-
	WG_PDO	25 000	25 366	25 366	-
Spółki indeksu WIG - Paliwa	DDS	243 489	251 973	251 973	-
	POZ	700 000	707 740	b.d.	-
	WG_PDO	25 000	25 822	25 822	-
Banki krajowe nienotowane	POZ	65 000	66 112	b.d.	-
Banki zagraniczne	WG_MPR	491	566	566	-
	UTW	79 457	83 175	b.d.	-
	POZ	13 487	13 653	b.d.	-
Samorządy krajowe	DDS	22 816	27 284	27 284	-
	WG_MPR	22 816	27 284	27 284	-
	UTW	50 000	51 676	b.d.	-
Pozostałe	WG_MPR	5 154	5 324	5 324	-
	UTW	17 689	18 355	19 097	-
	POZ	2 320	2 331	b.d.	-
Pozostałe - objęte pełnymi odpisami	DDS	11 630	-	-	11 630
Razem		2 373 751	2 404 699	nd	11 630

Na dzień 30 czerwca 2013 roku	Klasyfikacja do portfela	Cena nabycia	Wycena bilansowa	Wycena wg wartości godziwej	Odpis z tytułu utruty wartości
Spółki Indeksu WIG - Banki	DDS	134 249	139 980	139 980	-
	WG_MPR	43 588	43 627	43 627	-
	UTW	71 565	71 432	b.d.	-
	POZ	840 000	853 322	b.d.	-
	WG_PDO	25 000	25 300	25 300	-
Spółki indeksu WIG - Paliwa	DDS	243 489	256 764	256 764	-
	POZ	700 000	700 664	b.d.	-
	WG_PDO	25 000	25 686	25 686	-
Banki krajowe nienotowane	POZ	65 000	66 506	b.d.	-
Banki zagraniczne	WG_MPR	430	521	521	-
	UTW	79 457	85 072	b.d.	-
	POZ	12 263	13 064	b.d.	-
Samorządy krajowe	DDS	22 816	27 135	27 135	-
	WG_MPR	22 816	27 135	27 135	-
	UTW	50 000	50 857	b.d.	-
Pozostałe	WG_MPR	5 154	5 439	5 439	-
	UTW	17 073	17 981	18 747	-
	POZ	3 600	3 259	b.d.	-
Pozostałe - objęte pełnymi odpisami	DDS	11 630	-	-	11 630
Razem		2 373 130	2 413 744	nd	11 630

Na dzień 31 grudnia 2012 roku	Klasyfikacja do portfela	Cena nabycia	Wycena bilansowa	Wycena wg wartości godziwej	Odpis z tytułu utruty wartości
Spółki Indeksu WIG - Banki	DDS	93 065	94 123	94 123	-
	WG_MPR	43 588	43 972	43 972	-
	UTW	64 838	64 150	b.d.	-
	POZ	890 000	907 781	b.d.	-
	WG_PDO	25 000	25 166	25 166	-
Spółki indeksu WIG - Paliwa	DDS	234 390	250 173	250 173	-
	POZ	700 000	701 234	b.d.	-
	WG_PDO	25 000	25 755	25 755	-
Banki krajowe nienotowane	POZ	65 000	66 866	b.d.	-
Banki zagraniczne	WG_MPR	102	142	142	-
	UTW	78 236	78 678	b.d.	-
	POZ	8 700	8 570	b.d.	-
Samorządy krajowe	DDS	22 816	26 505	26 505	-
	WG_MPR	22 816	26 505	26 505	-
Pozostałe	UTW	50 000	52 509	54 398	-
	UTW	15 805	15 937	15 842	-
	POZ	47 000	47 087	b.d.	-
Pozostałe - objęte pełnymi odpisami	DDS	11 630	-	-	11 630
Razem		2 397 986	2 435 153	nd.	11 630

Na dzień 30 września 2012 roku	Klasyfikacja do portfela	Cena nabycia	Wycena bilansowa	Wycena wg wartości godziwej	Odpis z tytułu utruty wartości
Spółki Indeksu WIG - Banki	DDS	43 588	44 502	44 502	-
	WG_MPR	43 588	44 502	44 502	-
	UTW	64 801	65 180	b.d.	-
	POZ	890 000	894 368	b.d.	-
	WG_PDO	24 970	23 523	23 523	-
Spółki indeksu WIG - Paliwa	DDS	230 000	236 464	236 464	-
	POZ	700 000	712 535	b.d.	-
	WG_PDO	25 000	25 911	25 911	-
Banki krajowe nienotowane	POZ	45 000	45 686	b.d.	-
Banki zagraniczne	WG_PDO	25 158	25 241	25 241	-
	WG_MPR	102	133	133	-
	UTW	78 236	79 578	b.d.	-
Samorządy krajowe	POZ	6 794	6 775	6 775	-
	DDS	22 816	24 404	24 404	-
	WG_MPR	22 816	24 404	24 404	-
Pozostałe	UTW	50 000	51 678	b.d.	-
	UTW	9 448	9 586	b.d.	-
	POZ	47 000	47 942	b.d.	-
Pozostałe - objęte pełnymi odpisami	DDS	11 630	-	-	11 630
Razem		2 340 947	2 362 412	nd.	11 630

11.1.6. Instrumenty pochodne

Instrumenty pochodne - aktywa	30 września 2013	30 czerwca 2013	31 grudnia 2012	30 września 2012
Instrumenty pochodne związane ze stopą procentową	241 578	265 649	142 257	68 136
Instrumenty nienotowane (OTC), w tym:	241 578	265 649	142 257	68 136
- transakcje FRA	24 222	29 699	22 260	9 441
- transakcje SWAP	217 356	235 950	119 997	58 695
Instrumenty pochodne związane z kursami walut	2 683	15 096	9 284	15 857
Instrumenty nienotowane (OTC), w tym:	2 683	15 096	9 284	15 857
- transakcje forward	945	8 156	310	9 581
- transakcje SWAP	1 738	6 940	8 974	6 276
Instrumenty pochodne związane z cenami papierów wartościowych	13 699	9 680	12 529	18 860
Instrumenty notowane, w tym:	-	-	-	128
- kontrakty terminowe	-	-	-	128
Instrumenty nienotowane (OTC), w tym:	13 699	9 680	12 529	18 732
- opcje call (zakup)	13 699	9 680	12 529	18 732
Pozostałe	756	-	-	-
Instrumenty pochodne - aktywa, razem	258 716	290 425	164 070	102 853

Instrumenty pochodne - zobowiązania	30 września 2013	30 czerwca 2013	31 grudnia 2012	30 września 2012
Instrumenty pochodne związane ze stopą procentową	206 654	202 907	123 389	50 736
Instrumenty nienotowane (OTC), w tym:	206 654	202 907	123 389	50 736
- transakcje FRA	23 228	26 149	1 128	1 811
- transakcje SWAP	183 426	176 758	122 261	48 925
Instrumenty pochodne związane z kursami walut	4 588	38 494	6 532	5 026
Instrumenty nienotowane (OTC), w tym:	4 588	38 494	6 532	5 026
- transakcje forward	1 176	38 494	2 598	1 548
- transakcje SWAP	3 412	-	3 934	3 478
Instrumenty pochodne związane z cenami papierów wartościowych	10 243	-	-	42
Instrumenty notowane, w tym:	10 243	-	-	42
- kontrakty terminowe	10 243	-	-	42
Instrumenty nienotowane (OTC)	-	-	-	-
Pozostałe	17 205	16 915	-	-
Instrumenty pochodne - zobowiązania, razem	238 690	258 316	129 921	55 804

11.1.7. Informacje na temat zmian sytuacji gospodarczej i warunków prowadzenia działalności, które mają istotny wpływ na wartość godziwą aktywów i zobowiązań finansowych

Informacje na temat zmian sytuacji gospodarczej i warunków prowadzenia działalności, które mają istotny wpływ na wartość godziwą aktywów i zobowiązań finansowych zostały zaprezentowane w punkcie 18.

11.1.8. Zmiany w klasyfikacji aktywów finansowych w wyniku zmiany celu lub wykorzystania tych aktywów

W okresie 9 miesięcy zakończonym 30 września 2013 roku PZU ani jednostki zależne nie dokonały zmian w klasyfikacji aktywów finansowych w wyniku zmiany celu lub wykorzystania tych aktywów.

11.2. Hierarchia wartości godziwej instrumentów finansowych

W oparciu o dane wejściowe wykorzystywane przy ustalaniu wartości godziwej, instrumenty finansowe wyceniane w wartości godziwej zostały zaklasyfikowane do następujących poziomów:

- Poziom I – aktywa i zobowiązania wyceniane na bazie cen notowanych (nieskorygowanych) z aktywnych rynków dla identycznych aktywów i zobowiązań. Do tego poziomu zaklasyfikowano:
 - płynne notowane dłużne papiery wartościowe;
 - akcje notowane na giełdach;
 - instrumenty pochodne notowane na giełdach;
- Poziom II – aktywa i zobowiązania, których wycena opiera się na danych wejściowych innych niż ceny notowane zaliczane do Poziomu I, które są obserwowalne na rynku w sposób bezpośredni (jako ceny) lub pośredni (bazujący na cenach). Do tego poziomu zaklasyfikowano:
 - nienotowane dłużne papiery wartościowe oraz niepłynne notowane dłużne papiery wartościowe (w tym nieskarbowe papiery dłużne emitowane przez inne podmioty finansowe, jednostki samorządu terytorialnego, podmioty niefinansowe);
 - instrumenty pochodne inne niż notowane na giełdach;
 - jednostki uczestnictwa w funduszach inwestycyjnych;
 - zobowiązania wobec uczestników konsolidowanych funduszy inwestycyjnych;
 - kontrakty inwestycyjne na rachunek i ryzyko klienta;
- Poziom III – instrumenty finansowe, których wycena opiera się na danych wejściowych niemożliwych do zaobserwowania na rynkach (dane wejściowe nieobserwowalne).

Aktywa i zobowiązania wyceniane w wartości godziwej na dzień 30 września 2013	Poziom I	Poziom II	Poziom III	Razem
Aktywa				
Instrumenty finansowe dostępne do sprzedaży	1 857 570	324 699	-	2 182 269
Instrumenty kapitałowe	1 001 620	36 407	-	1 038 027
Dłużne papiery wartościowe	855 950	288 292	-	1 144 242
Instrumenty finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy - zakwalifikowane do tej kategorii w momencie pierwszego rozpoznania	8 884 859	81 042	-	8 965 901
Instrumenty kapitałowe	461 176	36 010	-	497 186
Dłużne papiery wartościowe	8 423 683	45 032	-	8 468 715
Instrumenty finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy - przeznaczone do obrotu	4 923 381	2 893 421	-	7 816 802
Instrumenty kapitałowe	2 340 352	2 526 681	-	4 867 033
Dłużne papiery wartościowe	2 582 273	108 780	-	2 691 053
Instrumenty pochodne	756	257 960	-	258 716
Zobowiązania				
Instrumenty pochodne	10 243	228 447	-	238 690
Zobowiązania wobec uczestników konsolidowanych funduszy inwestycyjnych	-	345 790	-	345 790
Kontrakty inwestycyjne na rachunek i ryzyko klienta (unit-linked)	-	902 949	-	902 949

Aktywa i zobowiązania wyceniane w wartości godziwej na dzień 30 czerwca 2013	Poziom I	Poziom II	Poziom III	Razem
Aktywa				
Instrumenty finansowe dostępne do sprzedaży	2 251 152	384 888	-	2 636 040
Instrumenty kapitałowe	1 063 846	33 807	-	1 097 653
Dłużne papiery wartościowe	1 187 306	351 081	-	1 538 387
Instrumenty finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy - zakwalifikowane do tej kategorii w momencie pierwszego rozpoznania	10 077 577	70 283	-	10 147 860
Instrumenty kapitałowe	674 886	25 842	-	700 728
Dłużne papiery wartościowe	9 402 691	44 441	-	9 447 132
Instrumenty finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy - przeznaczone do obrotu	4 972 636	2 608 391	-	7 581 027
Instrumenty kapitałowe	2 029 385	2 209 315	-	4 238 700
Dłużne papiery wartościowe	2 943 251	108 651	-	3 051 902
Instrumenty pochodne	-	290 425	-	290 425
Zobowiązania				
Instrumenty pochodne	-	258 316	-	258 316
Zobowiązania wobec uczestników konsolidowanych funduszy inwestycyjnych	-	463 199	-	463 199
Kontrakty inwestycyjne na rachunek i ryzyko klienta (unit-linked)	-	903 249	-	903 249

Aktywa i zobowiązania wyceniane w wartości godziwej na dzień 31 grudnia 2012	Poziom I	Poziom II	Poziom III	Razem
Aktywa				
Instrumenty finansowe dostępne do sprzedaży	1 737 277	2 060 876	-	3 798 153
Instrumenty kapitałowe	429 482	1 370 655	-	1 800 137
Dłużne papiery wartościowe	1 307 795	690 221	-	1 998 016
Instrumenty finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy - zakwalifikowane do tej kategorii w momencie pierwszego rozpoznania	7 907 300	479 649	-	8 386 949
Instrumenty kapitałowe	5 319	166 933	-	172 252
Dłużne papiery wartościowe	7 901 981	312 716	-	8 214 697
Instrumenty finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy - przeznaczone do obrotu	4 711 205	2 530 247	-	7 241 452
Instrumenty kapitałowe	1 968 840	2 258 049	-	4 226 889
Dłużne papiery wartościowe	2 742 365	108 128	-	2 850 493
Instrumenty pochodne	-	164 070	-	164 070
Zobowiązania				
Instrumenty pochodne	-	129 921	-	129 921
Kontrakty inwestycyjne na rachunek i ryzyko klienta (unit-linked)	-	1 001 923	-	1 001 923

Aktywa i zobowiązania finansowe wyceniane w wartości godziwej na dzień 30 września 2012	Poziom I	Poziom II	Poziom III	Razem
Aktywa finansowe				
Instrumenty finansowe dostępne do sprzedaży	6 988 624	935 553	-	7 924 177
Instrumenty kapitałowe	410 294	935 553	-	1 345 847
Dłużne papiery wartościowe	6 578 330	-	-	6 578 330
Instrumenty finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy - zakwalifikowane do tej kategorii w momencie pierwszego rozpoznania	5 723 617	2 688	-	5 726 305
Instrumenty kapitałowe	12 377	2 688	-	15 065
Dłużne papiery wartościowe	5 711 240	-	-	5 711 240
Instrumenty finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy - przeznaczone do obrotu	4 807 056	2 155 192	-	6 962 248
Instrumenty kapitałowe	2 203 673	2 028 944	-	4 232 617
Dłużne papiery wartościowe	2 603 255	23 523	-	2 626 778
Instrumenty pochodne	128	102 725	-	102 853
Zobowiązania finansowe				
Instrumenty pochodne	42	55 762	-	55 804
Kontrakty inwestycyjne na rachunek i ryzyko klienta (unit-linked)	-	999 266	-	999 266

11.2.1. Przeniesienia pomiędzy Poziomem I oraz Poziomem II

W okresie 9 miesięcy zakończonym 30 września 2013 roku nie dokonano przeniesień aktywów i zobowiązań wycenianych według wartości godziwej pomiędzy Poziomem I a Poziomem II hierarchii wartości godziwej.

11.2.2. Opis technik wyceny

11.2.2.1. Dłużne papiery wartościowe

Wartość godziwa dłużnych papierów wartościowych, dla których nie istnieje aktywny rynek wyznaczana jest metodą zdyskontowanych przepływów pieniężnych. Współczynniki dyskontowe określa się w oparciu o krzywą rentowności papierów rządowych przesuniętą o spread kredytowy, wyliczany jako różnica pomiędzy rentownościami notowanych dłużnych papierów wartościowych emitentów o podobnym ratingu i działających w podobnych branżach a rentownością obligacji rządowych (w przypadku papierów denominowanych w euro są to obligacje rządu Niemiec).

11.2.2.2. Aktywa i zobowiązania związane z funduszami inwestycyjnymi

Zaangażowania w fundusze inwestycyjne (jednostki uczestnictwa i certyfikaty inwestycyjne), zobowiązania z tytułu kontraktów inwestycyjnych na rachunek i ryzyko klienta (unit-linked) oraz zobowiązania wobec uczestników konsolidowanych funduszy inwestycyjnych wyceniane są zgodnie z wartością godziwą składników majątku funduszu inwestycyjnego (aktywa netto).

11.2.3. Zmiany sposobu (metody) ustalania wartości godziwej instrumentów finansowych wycenianych w wartości godziwej

W okresie 9 miesięcy zakończonym 30 września 2013 roku PZU ani jednostki zależne nie dokonały zmian sposobu (metody) ustalania wartości godziwej instrumentów finansowych wycenianych w wartości godziwej.

11.3. Należności, w tym należności z tytułu kontraktów ubezpieczeniowych

Należności, w tym należności z tytułu kontraktów ubezpieczeniowych - wartość bilansowa	30 września 2013	30 czerwca 2013	31 grudnia 2012	30 września 2012
Należności z tytułu ubezpieczeń bezpośrednich, w tym:	1 464 247	1 481 198	1 368 993	1 488 267
- należności od ubezpieczających	1 317 188	1 302 917	1 193 159	1 339 777
- należności od pośredników ubezpieczeniowych	116 174	124 512	139 418	123 197
- inne należności	30 885	53 769	36 416	25 293
Należności z tytułu reasekuracji	30 538	44 132	15 099	17 728
Inne należności	1 461 867	2 030 231	451 701	2 810 161
Należności, w tym należności z tytułu kontraktów ubezpieczeniowych (netto)	2 956 652	3 555 561	1 835 793	4 316 156

11.3.1. Inne należności

Inne należności	30 września 2013	30 czerwca 2013	31 grudnia 2012	30 września 2012
Należności od budżetu, inne niż z tytułu podatku dochodowego od osób prawnych	3 815	78 296	4 946	3 574
Należności od Metro Projekt sp. z o.o.	98 373	98 373	98 373	98 373
Rozliczenia przewencyjne	53 040	57 886	56 837	55 608
Należności z tytułu wykonywania czynności komisarza awaryjnego	6 223	5 817	5 452	5 076
Należności z tytułu sprzedaży papierów wartościowych i depozytów zabezpieczających	1 147 645	1 633 213	178 263	2 518 833
Należności z tytułu dostaw i usług	114 757	105 582	79 370	102 933
Pozostałe	38 014	51 064	28 460	25 764
Inne należności, razem	1 461 867	2 030 231	451 701	2 810 161

Kwestie związane z należnościami od Metro Projekt sp. z o.o. zostały opisane w punkcie 26.7.

11.4. Udział reasekuratorów w rezerwach techniczno-ubezpieczeniowych

Udział reasekuratorów w rezerwach techniczno-ubezpieczeniowych - ubezpieczenia majątkowe i osobowe	30 września 2013	30 czerwca 2013	31 grudnia 2012	30 września 2012
Rezerwa składek	117 469	143 942	190 865	100 634
Rezerwa na pokrycie ryzyka niewygasłego	17	85	5	1
Rezerwy na niewypłacone odszkodowania i świadczenia, w tym:	201 698	207 681	304 051	335 999
- na szkody zgłoszone	148 449	154 731	234 276	254 900
- na szkody niezgłoszone (IBNR)	38 530	39 672	55 337	68 396
- na koszty likwidacji szkód	14 719	13 278	14 438	12 703
Rezerwa na skapitalizowaną wartość rent	148 808	149 401	254 413	241 979
Rezerwa na premie i rabaty dla ubezpieczonych	6	-	-	-
Udział reasekuratorów w rezerwach techniczno-ubezpieczeniowych (netto)	467 998	501 109	749 334	678 613

Udział reasekuratorów w rezerwach techniczno-ubezpieczeniowych - ubezpieczenia na życie	30 września 2013	30 czerwca 2013	31 grudnia 2012	30 września 2012
Rezerwa składek	100	105	-	186
Udział reasekuratorów w rezerwach techniczno-ubezpieczeniowych (netto)	100	105	-	186

11.5. Utrata wartości aktywów finansowych i należności

Zmiana stanu odpisów z tytułu utraty wartości aktywów finansowych w okresie 1 stycznia - 30 września 2013	Odpisy z tytułu utraty wartości na początek okresu	Utworzenie odpisów, ujęte w rachunku zysków i strat	Rozwiązanie odpisów ujęte w rachunku zysków i strat	Usunięcie odpisów z ksiąg rachunkowych (sprzedaż, spisanie, itp.)	Różnice kursowe	Zmiana składu grupy	Odpisy z tytułu utraty wartości na koniec okresu
Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży	164 273	108	-	(9 429)	(7)	-	154 945
Instrumenty kapitałowe	164 273	108	-	(9 429)	(7)	-	154 945
Pożyczki	24 582	-	-	-	309	-	24 891
Lokaty terminowe w instytucjach kredytowych	9 657	-	-	-	304	-	9 961
Pożyczki	14 925	-	-	-	5	-	14 930
Należności łącznie z należnościami z tytułu kontraktów ubezpieczeniowych	606 747	72 773	(11 435)	(2 436)	69	1 361	667 079
Należności z tytułu ubezpieczeń bezpośrednich	568 127	71 445	(9 983)	(2 360)	63	1 361	628 653
Należności z tytułu reasekuracji	3 959	613	(304)	-	-	-	4 268
Inne należności	34 661	715	(1 148)	(76)	6	-	34 158
Udział reasekuratorów w rezerwach techniczno-ubezpieczeniowych	8 037	1 115	(4 263)	-	-	-	4 889
Razem	803 639	73 996	(15 698)	(11 865)	371	1 361	851 804

Zmiana stanu odpisów z tytułu utraty wartości aktywów finansowych w roku zakończonym 31 grudnia 2012	Odpisy z tytułu utraty wartości na początek okresu	Utworzenie odpisów, ujęte w rachunku zysków i strat	Rozwiązanie odpisów ujęte w rachunku zysków i strat	Usunięcie odpisów z ksiąg rachunkowych (sprzedaż, spisanie, itp.)	Różnice kursowe	Odpisy z tytułu utraty wartości na koniec okresu
Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży	253 372	14 915	-	(103 814)	(200)	164 273
Instrumenty kapitałowe	253 372	14 915	-	(103 814)	(200)	164 273
Pożyczki	28 770	-	-	(3 400)	(788)	24 582
Lokaty terminowe w instytucjach kredytowych	10 434	-	-	-	(777)	9 657
Pożyczki	18 336	-	-	(3 400)	(11)	14 925
Należności łącznie z należnościami z tytułu kontraktów ubezpieczeniowych	581 209	96 860	(42 614)	(27 581)	(1 127)	606 747
Należności z tytułu ubezpieczeń bezpośrednich	512 855	95 693	(37 340)	(2 160)	(921)	568 127
Należności z tytułu reasekuracji	4 848	89	(862)	(116)	-	3 959
Inne należności	63 506	1 078	(4 412)	(25 305)	(206)	34 661
Udział reasekuratorów w rezerwach techniczno-ubezpieczeniowych	18 613	12 064	(22 640)	-	-	8 037
Razem	881 964	123 839	(65 254)	(134 795)	(2 115)	803 639

Zmiana stanu odpisów z tytułu utraty wartości aktywów finansowych w okresie 1 stycznia - 30 września 2012	Odpisy z tytułu utraty wartości na początek okresu	Utworzenie odpisów, ujęte w rachunku zysków i strat	Rozwiązanie odpisów ujęte w rachunku zysków i strat	Usunięcie odpisów z ksiąg rachunkowych (sprzedaż, spisanie, itp.)	Różnice kursowe	Odpisy z tytułu utraty wartości na koniec okresu
Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży	253 372	15 561	-	(102 410)	(156)	166 367
Instrumenty kapitałowe	253 372	15 561	-	(102 410)	(156)	166 367
Pożyczki	28 770	-	-	-	(726)	28 044
Lokaty terminowe w instytucjach kredytowych	10 434	-	-	-	(716)	9 718
Pożyczki	18 336	-	-	-	(10)	18 326
Należności łącznie z należnościami z tytułu kontraktów ubezpieczeniowych	581 209	82 023	(7 403)	(1 031)	(943)	653 855
Należności z tytułu ubezpieczeń bezpośrednich	512 855	81 042	(3 906)	(998)	(778)	588 215
Należności z tytułu reasekuracji	4 848	88	(862)	(28)	-	4 046
Inne należności	63 506	893	(2 635)	(5)	(165)	61 594
Udział reasekuratorów w rezerwach techniczno-ubezpieczeniowych	18 613	11 764	(22 532)	-	-	7 845
Razem	881 964	109 348	(29 935)	(103 441)	(1 825)	856 111

11.6. Rozliczenia międzyokresowe

Rozliczenia międzyokresowe	30 września 2013	30 czerwca 2013	31 grudnia 2012	30 września 2012
Koszty informatyczne	11 920	10 308	11 274	3 596
Aktywowane koszty akwizycji OFE PZU	872	1 737	5 625	8 893
Rozliczenia z tytułu reasekuracji	39 707	49 727	54 335	26 135
Pozostałe	30 821	31 914	23 708	33 395
Rozliczenia międzyokresowe, razem	83 320	93 686	94 942	72 019

11.7. Aktywa przeznaczone do sprzedaży

Aktywa przeznaczone do sprzedaży wg klasyfikacji przed przeniesieniem	30 września 2013	30 czerwca 2013	31 grudnia 2012	30 września 2012
Rzeczowe aktywa trwałe	44 928	56 442	42 492	40 746
Nieruchomości inwestycyjne	74 606	89 049	4 470	3 726
Jednostki stowarzyszone wyceniane metodą praw własności	-	16 587	-	-
Aktywa przeznaczone do sprzedaży wg klasyfikacji przed przeniesieniem, razem	119 534	162 078	46 962	44 472

W pozycji „Rzeczowe aktywa trwałe” zaprezentowano głównie nieruchomości oraz urządzenia techniczne i maszyny wykorzystywane uprzednio przez Grupę Armatura na cele własne w kwocie 41.593 (na dzień 30 czerwca 2013 roku: 41.593 tys. zł, na dzień 31 grudnia 2012 roku: 41.821 tys. zł, na dzień 30 września 2012 roku: 38.791 tys. zł).

W pozycji „Nieruchomości inwestycyjne” zaprezentowano nieruchomości przeznaczone do sprzedaży przez PZU i PZU Życie w ramach projektu optymalizacji portfela.

W pozycji „Jednostki stowarzyszone wyceniane metodą praw własności” prezentowano akcje KGJK. Informacje o sprzedaży akcji zaprezentowano w punkcie 2.4.

11.8. Rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe

11.8.1. Rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe w ubezpieczeniach majątkowych i osobowych

Rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe w ubezpieczeniach majątkowych i osobowych	30 września 2013	30 czerwca 2013	31 grudnia 2012	30 września 2012
Rezerwa składek	4 434 645	4 650 548	4 435 516	4 453 296
Rezerwa na pokrycie ryzyka niewygasłego	9 781	11 577	8 202	10 985
Rezerwy na niewypłacone odszkodowania i świadczenia	5 639 725	5 634 600	5 362 089	5 387 849
Rezerwa na skapitalizowaną wartość rent	5 747 883	5 697 792	5 660 281	5 205 814
Rezerwy na premie i rabaty dla ubezpieczonych	1 869	1 566	2 812	2 396
Rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe, razem	15 833 903	15 996 083	15 468 900	15 060 340

11.8.2. Rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe w ubezpieczeniach na życie

Rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe w ubezpieczeniach na życie	30 września 2013	30 czerwca 2013	31 grudnia 2012	30 września 2012
Rezerwa składek	98 214	101 926	93 449	91 127
Rezerwa ubezpieczeń na życie	16 024 700	15 948 486	15 675 243	14 877 211
Rezerwy na niewypłacone odszkodowania i świadczenia	517 762	516 334	516 356	577 701
Rezerwy na premie i rabaty dla ubezpieczonych	387	1 672	1 415	1 353
Pozostałe rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe	492 360	503 182	531 617	531 127
Rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe dla ubezpieczeń na życie, jeżeli ryzyko lokaty ponosi ubezpieczający	3 710 753	3 450 439	3 113 798	2 838 139
Rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe, razem	20 844 176	20 522 039	19 931 878	18 916 658

11.9. Kontrakty inwestycyjne

Kontrakty inwestycyjne - wartość bilansowa	30 września 2013	30 czerwca 2013	31 grudnia 2012	30 września 2012
Kontrakty inwestycyjne o gwarantowanych i ustalonych warunkach	1 298 483	1 298 985	1 297 224	1 632 668
- wyceniane wg zamortyzowanego kosztu	1 298 483	1 298 985	1 297 224	1 632 668
Kontrakty inwestycyjne na rachunek i ryzyko klienta (unit-linked)	902 949	903 249	1 001 923	999 266
Kontrakty inwestycyjne - wartość bilansowa, razem	2 201 432	2 202 234	2 299 147	2 631 934

11.10. Inne rezerwy

Zmiana stanu innych rezerw w okresie 1 stycznia - 30 września 2013	Stan na początek okresu	Zwiększenia	Wykorzystanie	Rozwiązanie	Stan na koniec okresu
Rezerwa na koszty z tytułu restrukturyzacji	58 194	-	(31 688)	-	26 506
Rezerwy utworzone na potencjalne zobowiązania z tytułu inwestycji dotyczących CLSiOR	916	-	-	-	916
Rezerwa na roszczenia sporne i potencjalne zobowiązania z tytułu zawartych umów ubezpieczenia	2 687	136	-	-	2 823
Rezerwa na kary nałożone przez UOKiK	138 310	-	(3 968)	-	134 342
Rezerwa na koszty zamknięcia projektu GraphTalk	49 925	854	-	(13)	50 766
Rezerwa z tytułu zwrotu przez PTE do ZUS nienależnych prowizji	8 836	203	(217)	-	8 822
Pozostałe	8 588	2 589	(102)	(1 796)	9 279
Inne rezerwy, razem	267 456	3 782	(35 975)	(1 809)	233 454

Zmiana stanu innych rezerw w roku zakończonym 31 grudnia 2012	Stan na początek okresu	Zwiększenia	Wykorzystanie	Rozwiązanie	Stan na koniec okresu
Rezerwa na koszty z tytułu restrukturyzacji 2012	112 956	-	(75 862)	(27 253)	9 841
Rezerwa na koszty z tytułu restrukturyzacji 2013	-	48 353	-	-	48 353
Rezerwy utworzone na potencjalne zobowiązania z tytułu inwestycji dotyczących CLSIOR	916	-	-	-	916
Rezerwa na roszczenia sporne i potencjalne zobowiązania z tytułu zawartych umów ubezpieczenia	4 019	352	-	(1 684)	2 687
Rezerwa na kary nałożone przez UOKiK	137 035	1 275	-	-	138 310
Rezerwa na koszty zamknięcia projektu GraphTalk	50 349	628	-	(1 052)	49 925
Rezerwa z tytułu zwrotu przez PTE do ZUS nienależnych prowizji	8 095	1 562	(821)	-	8 836
Pozostałe	8 693	6 367	(1 217)	(5 255)	8 588
Inne rezerwy, razem	322 063	58 537	(77 900)	(35 244)	267 456

Zmiana stanu innych rezerw w okresie 1 stycznia - 30 września 2012	Stan na początek okresu	Zwiększenia	Wykorzystanie	Rozwiązanie	Stan na koniec okresu
Rezerwa na koszty z tytułu restrukturyzacji	112 956	-	(46 473)	(6 005)	60 478
Rezerwy utworzone na potencjalne zobowiązania z tytułu inwestycji dotyczących CLSIOR	916	-	-	-	916
Rezerwa na roszczenia sporne i potencjalne zobowiązania z tytułu zawartych umów ubezpieczenia	4 019	137	-	(1 684)	2 472
Rezerwa na kary nałożone przez UOKiK	137 035	-	-	-	137 035
Rezerwa na koszty zamknięcia projektu GraphTalk	50 349	628	-	(457)	50 520
Rezerwa z tytułu zwrotu przez PTE do ZUS nienależnych prowizji	8 095	164	(726)	-	7 533
Pozostałe	8 693	5 149	(1 217)	(2 950)	9 675
Inne rezerwy, razem	322 063	6 078	(48 416)	(11 096)	268 629

Pozycja „Rezerwa na kary nałożone przez UOKiK” obejmuje kwoty wynikające głównie z zagadnień opisanych w punktach 26.2 i 26.3.

Proces restrukturyzacji zatrudnienia został opisany w punkcie 27.3.

11.11. Inne zobowiązania

Zobowiązania - wartość bilansowa	30 września 2013	30 czerwca 2013	31 grudnia 2012	30 września 2012
Zobowiązania z tytułu ubezpieczeń bezpośrednich	623 451	612 175	649 023	591 594
Zobowiązania z tytułu reasekuracji	49 450	96 585	54 470	60 770
Zobowiązania z tytułu transakcji sell-buy-back	4 392 837	2 835 517	839 969	1 597 506
Zobowiązania z tytułu kredytów i pożyczek	377 398	373 943	166 276	108 112
Zobowiązania wobec uczestników konsolidowanych funduszy inwestycyjnych	345 790	463 199	-	-
Pozostałe zobowiązania	2 744 579	4 770 742	710 417	2 491 692
Zobowiązania, razem	8 533 505	9 152 161	2 420 155	4 849 674

Pozostałe zobowiązania	30 września 2013	30 czerwca 2013	31 grudnia 2012	30 września 2012
Zobowiązania wobec budżetu inne niż z tytułu podatku dochodowego	18 647	20 464	19 407	19 027
Rozrachunki publiczno-prawne: ZUS, PFRON, ZFŚS i inne	24 228	28 246	21 234	26 525
Ubezpieczeniowy Fundusz Gwarancyjny	9 531	9 257	7 373	7 088
Wobec Komendy Głównej Straży Pożarnej oraz Związku Ochotniczych Straży Pożarnych	1 843	2 810	3 380	950
Z tytułu zakupu papierów wartościowych i depozytów zabezpieczających	802 596	1 985 256	438 840	2 244 297
Zobowiązania wobec akcjonariuszy PZU z tytułu dywidend	1 730 419	2 568 009	3 453	67 100
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług	66 253	59 746	72 092	55 199
Oszacowane zobowiązania pozaubezpieczeniowe	43 954	45 544	108 694	43 914
Pozostałe	47 108	51 410	35 944	27 592
Pozostałe zobowiązania, razem	2 744 579	4 770 742	710 417	2 491 692

11.12. Rozliczenia międzyokresowe i przychody przyszłych okresów

Rozliczenia międzyokresowe i przychody przyszłych okresów	30 września 2013	30 czerwca 2013	31 grudnia 2012	30 września 2012
Rozliczenia międzyokresowe kosztów	464 113	469 386	672 550	463 662
- zarachowane koszty prowizji agencyjnej	203 021	203 014	194 341	192 225
- zarachowane koszty wynagrodzeń pracowników	71 912	74 254	128 296	91 606
- zarachowane koszty i przychody z reasekuracji	64 047	70 290	172 246	58 996
- rezerwa na urlopy	48 525	64 171	46 658	42 842
- zarachowane nagrody dla pracowników	40 096	30 566	102 403	40 581
- pozostałe	36 512	27 091	28 606	37 412
Przychody przyszłych okresów	14 799	14 543	10 420	28 498
Rozliczenia międzyokresowe i przychody przyszłych okresów, razem	478 912	483 929	682 970	492 160

11.13. Składki ubezpieczeniowe przypisane brutto

Składki ubezpieczeniowe przypisane brutto	1 lipca - 30 września 2013	1 stycznia - 30 września 2013	1 lipca - 30 września 2012	1 stycznia - 30 września 2012
Składki ubezpieczeniowe przypisane brutto w ubezpieczeniach majątkowych i osobowych	1 999 433	6 515 198	2 016 351	6 616 213
W ubezpieczeniach bezpośrednich	1 996 993	6 491 081	2 009 626	6 598 375
W ubezpieczeniach pośrednich	2 440	24 117	6 725	17 838
Składki ubezpieczeniowe przypisane brutto w ubezpieczeniach na życie	1 907 866	5 887 352	1 896 369	5 542 781
Składki indywidualne	779 925	2 506 607	763 812	2 173 897
Z ubezpieczeń bezpośrednich	779 925	2 506 607	763 812	2 173 897
Składki ubezpieczeń grupowych	1 127 941	3 380 745	1 132 557	3 368 884
Z ubezpieczeń bezpośrednich	1 127 941	3 380 745	1 132 557	3 368 884
Składki przypisane brutto, razem	3 907 299	12 402 550	3 912 720	12 158 994

Składki przypisane brutto w bezpośrednich ubezpieczeniach majątkowych i osobowych (wg klas rachunkowych określonych w dziale II załącznika do Ustawy o działalności ubezpieczeniowej)	1 lipca - 30 września 2013	1 stycznia - 30 września 2013	1 lipca - 30 września 2012	1 stycznia - 30 września 2012
Następstwa wypadków i choroba (grupa 1 i 2)	203 584	403 959	187 980	454 772
Komunikacyjne - odpowiedzialność cywilna (grupa 10)	711 026	2 202 787	742 659	2 305 926
Komunikacyjne pozostałe (grupa 3)	499 568	1 573 244	516 267	1 674 496
Morskie, lotnicze i transportowe (grupy 4, 5, 6, 7)	9 307	42 625	11 399	50 553
Od ognia i innych szkód majątkowych (grupy 8 i 9)	351 360	1 455 969	344 299	1 332 236
Odpowiedzialność cywilna (grupy 11,12,13)	126 877	546 588	126 734	527 413
Kredyt i gwarancje (grupy 14,15)	13 472	35 833	8 065	43 226
Świadczenie pomocy (grupa 18)	60 622	165 735	54 419	153 821
Ochrona prawna (grupa 17)	85	749	194	758
Pozostałe (grupa 16)	21 092	63 592	17 610	55 174
Składki przypisane brutto w bezpośrednich ubezpieczeniach majątkowych i osobowych, razem	1 996 993	6 491 081	2 009 626	6 598 375

11.14. Przychody z tytułu prowizji i opłat

Przychody z tytułu prowizji i opłat	1 lipca - 30 września 2013	1 stycznia - 30 września 2013	1 lipca - 30 września 2012	1 stycznia - 30 września 2012
Ubezpieczenie emerytalne	61 518	163 186	50 371	146 679
Prowizje z tytułu opłat manipulacyjnych	17 516	38 107	9 417	27 177
Prowizje z tytułu zarządzania aktywami otwartego funduszu emerytalnego	44 002	125 079	40 954	119 502
Kontrakty inwestycyjne	4 767	13 714	5 195	16 160
Przychody z tytułu opłat dotyczących kontraktów inwestycyjnych na rachunek i ryzyko klienta	4 767	13 714	5 195	16 160
Pozostałe	19 733	52 388	3 124	12 210
Przychody i opłaty od funduszy oraz towarzystw funduszy inwestycyjnych	19 733	52 388	3 124	12 210
Przychody z tytułu prowizji i opłat, razem	86 018	229 288	58 690	175 049

11.15. Przychody netto z inwestycji

Przychody netto z inwestycji	1 lipca - 30 września 2013	1 stycznia - 30 września 2013	1 lipca - 30 września 2012	1 stycznia - 30 września 2012
Przychody odsetkowe, w tym:	412 432	1 287 252	513 450	1 543 301
- aktywa finansowe dostępne do sprzedaży	13 736	39 387	74 140	221 869
- aktywa finansowe utrzymywane do terminu wymagalności	312 301	901 279	301 920	924 866
- pożyczki	86 158	342 210	136 808	393 956
- środki pieniężne i ekwiwalenty środków pieniężnych	237	4 376	582	2 610
Przychody z dywidend, w tym:	91 225	125 416	66 145	155 132
- aktywa finansowe zakwalifikowane do wyceny w wartości godziwej przez wynik finansowy w momencie pierwszego rozpoznania	2 556	5 359	-	147
- aktywa finansowe przeznaczone do obrotu	44 579	73 277	56 490	119 226
- aktywa finansowe dostępne do sprzedaży	44 090	46 780	9 655	35 759
Przychody z tytułu nieruchomości inwestycyjnych	31 740	87 978	6 366	18 950
Różnice kursowe, w tym:	(16 846)	13 982	(8 520)	(22 654)
- aktywa finansowe utrzymywane do terminu wymagalności	(2 893)	3 282	(5 091)	(10 454)
- aktywa finansowe dostępne do sprzedaży	(11 951)	4 998	-	-
- pożyczki	(2 223)	6 847	(2 670)	(9 305)
- należności, w tym należności z tytułu kontraktów ubezpieczeniowych	221	(1 145)	(759)	(2 895)
Pozostałe, w tym:	(22 412)	(69 830)	(8 295)	(41 214)
- koszty działalności inwestycyjnej	(9 013)	(26 492)	(9 326)	(31 933)
- koszty utrzymania nieruchomości inwestycyjnych	(13 399)	(43 338)	(5 816)	(16 128)
- pozostałe	-	-	6 847	6 847
Przychody netto z inwestycji, razem	496 139	1 444 798	569 146	1 653 515

11.16. Wynik netto z realizacji i odpisy z tytułu utraty wartości inwestycji

Wynik netto z realizacji oraz odpisy z tytułu utraty wartości inwestycji	1 lipca - 30 września 2013	1 stycznia - 30 września 2013	1 lipca - 30 września 2012	1 stycznia - 30 września 2012
Wynik netto z realizacji inwestycji	23 886	(105 032)	253 413	457 272
Aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy - zakwalifikowane do tej kategorii w momencie pierwszego rozpoznania, w tym:	(13 955)	(4 956)	44 244	93 083
- instrumenty kapitałowe	20 787	16 645	760	11 654
- dłużne papiery wartościowe	(34 742)	(21 601)	43 484	81 429
Aktywa finansowe przeznaczone do obrotu, w tym:	63 081	(75 117)	13 574	119 669
- instrumenty kapitałowe	(22 670)	(25 032)	(23 725)	39 364
- dłużne papiery wartościowe	(12 875)	(24 791)	24 973	21 708
- instrumenty pochodne	98 626	(25 294)	12 326	58 597
Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży, w tym:	(15 264)	12 709	222 872	298 966
- instrumenty kapitałowe	(973)	(976)	131 176	172 157
- dłużne papiery wartościowe	(14 291)	13 685	91 696	126 809
Aktywa finansowe utrzymywane do terminu wymagalności, w tym:	1 082	4 055	806	1 707
- dłużne papiery wartościowe	1 082	4 055	806	1 707
Pożyczki	(62)	(33)	-	-
Należności łącznie z należnościami z tytułu kontraktów ubezpieczeniowych	(21 036)	(51 909)	(28 146)	(56 422)
Nieruchomości inwestycyjne	1 777	1 956	63	269
Jednostki wyceniane metodą praw własności*	8 263	8 263	-	-
Odpisy z tytułu utraty wartości	(8 597)	(61 446)	(12 410)	(90 181)
Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży, w tym:	-	(108)	(120)	(15 561)
- instrumenty kapitałowe	-	(108)	(120)	(15 561)
Należności łącznie z należnościami z tytułu kontraktów ubezpieczeniowych	(8 597)	(61 338)	(12 290)	(74 620)
Wynik netto z realizacji oraz odpisy z tytułu utraty wartości inwestycji, razem	15 289	(166 478)	241 003	367 091

* Wynik ze sprzedaży akcji KGJK, opisanej w punkcie 2.4.

11.17. Zmiana netto wartości godziwej aktywów i zobowiązań wycenianych w wartości godziwej

Zmiana netto wartości godziwej aktywów i zobowiązań wycenianych w wartości godziwej	1 lipca - 30 września 2013	1 stycznia - 30 września 2013	1 lipca - 30 września 2012	1 stycznia - 30 września 2012
Instrumenty finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy - zakwalifikowane do tej kategorii w momencie pierwszego rozpoznania, w tym:				
- instrumenty kapitałowe	(6 538)	93 939	(1 404)	(86)
- dłużne papiery wartościowe	105 601	47 732	53 944	142 143
Instrumenty finansowe przeznaczone do obrotu, w tym:	292 161	313 911	183 234	409 601
- instrumenty kapitałowe	334 360	230 376	124 982	235 080
- dłużne papiery wartościowe	(17 861)	57 903	44 076	140 735
- instrumenty pochodne	(24 338)	25 632	14 176	33 786
Nieruchomości inwestycyjne	(9 522)	(20 684)	(432)	(2 869)
Zmiana stanu zobowiązań wobec uczestników konsolidowanych funduszy inwestycyjnych	(3 800)	(27 380)	-	-
Objęcie konsolidacją funduszy inwestycyjnych, w tym:	-	172 810	-	-
- kwota przeniesiona z pozycji „Kapitał z aktualizacji wyceny” do skonsolidowanego rachunku zysków i strat na moment objęcia konsolidacją	-	184 627	-	-
- kwota wynikająca z objęcia konsolidacją spółek specjalnego przeznaczenia, zależnych od funduszy obejmowanych konsolidacją	-	(11 817)	-	-
Zmiana netto wartości godziwej aktywów i zobowiązań wycenianych w wartości godziwej	377 902	580 328	235 342	548 789

11.18. Pozostałe przychody operacyjne

Pozostałe przychody operacyjne	1 lipca - 30 września 2013	1 stycznia - 30 września 2013	1 lipca - 30 września 2012	1 stycznia - 30 września 2012
Objęcie nowych jednostek konsolidacją lub wyceną metodą praw własności	-	35 392	-	-
Prowizje reasekuracyjne i udziały w zyskach reasekuratorów	(1 012)	77 632	(2 451)	(15 253)
Przychody ze sprzedaży wyrobów, towarów i usług przez spółki nieubezpieczeniowe	70 053	194 683	78 636	200 084
Pozostałe	30 244	72 171	27 608	82 885
Pozostałe przychody operacyjne, razem	99 285	379 878	103 793	267 716

Zagadnienie objęcia konsolidacją spółek zależnych i objęcia wyceną metodą praw własności spółek stowarzyszonych od 1 stycznia 2013 roku zostało przedstawione w punkcie 9.1.

11.19. Odszkodowania i świadczenia ubezpieczeniowe netto

Odszkodowania i świadczenia ubezpieczeniowe	1 lipca - 30 września 2013	1 stycznia - 30 września 2013	1 lipca - 30 września 2012	1 stycznia - 30 września 2012
Odszkodowania, świadczenia oraz zmiana stanu rezerw techniczno-ubezpieczeniowych w ubezpieczeniach majątkowych i osobowych	1 261 522	3 732 878	1 453 544	4 278 020
Udział reasekuratorów w odszkodowaniach, świadczeniach oraz zmianie stanu rezerw techniczno-ubezpieczeniowych w ubezpieczeniach majątkowych i osobowych	(15 527)	(8 178)	(13 967)	(147 493)
Odszkodowania, świadczenia oraz zmiana stanu rezerw techniczno-ubezpieczeniowych w ubezpieczeniach na życie	1 505 013	4 485 740	1 473 852	4 297 576
Udział reasekuratorów w odszkodowaniach, świadczeniach oraz zmianie stanu rezerw techniczno-ubezpieczeniowych w ubezpieczeniach na życie	(115)	(142)	(39)	(78)
Odszkodowania i świadczenia, razem	2 750 893	8 210 298	2 913 390	8 428 025

11.20. Świadczenia oraz zmiana wyceny kontraktów inwestycyjnych

Świadczenia oraz zmiana wyceny kontraktów inwestycyjnych	1 lipca - 30 września 2013	1 stycznia - 30 września 2013	1 lipca - 30 września 2012	1 stycznia - 30 września 2012
Wynikające z kontraktów inwestycyjnych o gwarantowanych i ustalonych warunkach	10 868	31 893	20 069	73 590
- koszty odsetkowe wyliczone efektywną stopą procentową	10 868	31 893	20 069	73 590
Wynikające z kontraktów inwestycyjnych na rachunek i ryzyko klienta (unit-linked)	37 528	28 198	20 914	54 354
Świadczenia oraz zmiana wyceny kontraktów inwestycyjnych, razem	48 396	60 091	40 983	127 944

11.21. Koszty administracyjne, akwizycji i likwidacji szkód według rodzaju

Koszty likwidacji szkód, akwizycji i administracyjne według rodzaju	1 lipca - 30 września 2013	1 stycznia - 30 września 2013	1 lipca - 30 września 2012	1 stycznia - 30 września 2012
Zużycie materiałów i energii	22 532	65 182	18 713	59 786
Usługi obce	115 760	342 123	120 414	370 546
Podatki i opłaty	16 803	45 045	12 110	39 765
Koszty pracownicze	317 452	967 493	323 155	1 044 865
Amortyzacja rzeczowych aktywów trwałych	18 813	55 168	18 707	58 074
Amortyzacja wartości niematerialnych	13 564	43 400	16 082	54 470
Inne, w tym:	465 699	1 380 309	460 599	1 365 026
- prowizje z działalności bezpośredniej	343 234	1 050 515	321 903	1 002 091
- reklama	24 559	64 748	28 692	82 070
- zmiana stanu aktywowanych kosztów akwizycji	15 383	8 285	26 464	22 265
- wynagrodzenia osób obsługujących ubezpieczenia grupowe w zakładach pracy	52 149	155 927	55 936	177 922
- pozostałe	30 374	100 834	27 604	80 678
Koszty likwidacji szkód, akwizycji i administracyjne, razem	970 623	2 898 720	969 780	2 992 532

11.22. Pozostałe koszty operacyjne

Pozostałe koszty operacyjne	1 lipca - 30 września 2013	1 stycznia - 30 września 2013	1 lipca - 30 września 2012	1 stycznia - 30 września 2012
Objęcie nowych jednostek konsolidacją	-	35 134	-	-
Utworzenie odpisów z tytułu utraty wartości wartości niematerialnych i rzeczowych aktywów trwałych	-	16 432	-	-
Ubezpieczeniowy Fundusz Gwarancyjny	9 258	28 042	7 088	22 310
Komenda Główna Straży Pożarnej oraz Związek Ochotniczych Straży Pożarnych	1 843	25 764	1 899	24 940
Obowiązkowe opłaty na rzecz instytucji rynku ubezpieczeniowego	13 463	41 227	11 437	34 803
Wydatki z tytułu działalności prewencyjnej	16 922	29 643	3 156	10 840
Koszty podstawowej działalności spółek nieubezpieczeniowych	78 040	204 486	80 684	209 200
Pozostałe	43 818	122 270	16 255	66 612
Pozostałe koszty operacyjne, razem	163 344	502 998	120 519	368 705

Zagadnienie objęcia konsolidacją spółek zależnych i objęcia wyceną metodą praw własności spółek stowarzyszonych od 1 stycznia 2013 roku zostało przedstawione w punkcie 9.1.

11.23. Koszty finansowe

Koszty finansowe	1 lipca - 30 września 2013	1 stycznia - 30 września 2013	1 lipca - 30 września 2012	1 stycznia - 30 września 2012
Odsetki, w tym:	18 547	40 816	15 190	28 235
- pożyczki	15 644	30 125	13 484	24 048
- kredyty bankowe	2 903	10 406	1 706	4 187
- pozostałe	-	285	-	-
Pozostałe, w tym:	(8 313)	7 244	(45)	(285)
- różnice kursowe	(8 313)	7 244	(42)	(331)
- pozostałe	-	-	(3)	46
Koszty finansowe, razem	10 234	48 060	15 145	27 950

11.24. Inne całkowite dochody

Podatek dochodowy dotyczący składników innych całkowitych dochodów	1 lipca - 30 września 2013	1 stycznia - 30 września 2013	1 lipca - 30 września 2012	1 stycznia - 30 września 2012
Inne całkowite dochody netto	29 188	(61 942)	(63 778)	33 574
Podatek dochodowy	20 110	(35 995)	(15 090)	9 082
Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży	19 166	(38 415)	(15 090)	9 082
Reklasyfikacja nieruchomości z rzeczowych aktywów trwałych do nieruchomości inwestycyjnych	944	2 420	-	-
Inne całkowite dochody brutto	49 298	(97 937)	(78 868)	42 656

12. Aktywa i zobowiązania warunkowe

Aktywa i zobowiązania warunkowe	30 września 2013	30 czerwca 2013	31 grudnia 2012	30 września 2012
Aktywa warunkowe, w tym:	19 586	18 246	17 746	18 126
Otrzymane gwarancje i poręczenia	19 586	18 246	17 746	18 126
Zobowiązania warunkowe	159 892	222 225	210 459	166 652
Udzielone poręczenia i gwarancje	3 912	4 392	6 790	2 923
Roszczenia ubezpieczeniowe sporne	101 270	147 591	69 651	67 133
Inne roszczenia sporne	25 761	34 936	53 541	29 416
Pozostałe, w tym:	28 949	35 306	80 477	67 180
- potencjalne zobowiązania wynikające z umów kredytowych zawartych przez Grupę Armatura	28 309	34 628	49 702	36 377
- potencjalne zobowiązania z tytułu sprzedaży nieruchomości przez Grupę Armatura	-	-	30 000	30 000

13. Komentarz do śródrocznego skonsolidowanego sprawozdania finansowego

13.1. Komentarz

Składki przypisane brutto w okresie 9 miesięcy zakończonym 30 września 2013 roku wyniosły 12.402.550 tys. zł wobec 12.158.994 tys. zł w analogicznym okresie roku poprzedniego (+2,0%). Wzrost sprzedaży odnotowano przede wszystkim w obszarze:

- ubezpieczeń indywidualnych ze składką jednorazową (+235.889 tys. zł), w szczególności produktów w kanale bancassurance;
- ubezpieczeń grupowych i kontynuowanych ze składką regularną, przede wszystkim ochronnych (+100.703 tys. zł) – efekt wyższej średniej składki (w tym wpływ dosprzedaży umów dodatkowych w ubezpieczeniach indywidualnie kontynuowanych) oraz liczby ubezpieczonych (dot. ubezpieczeń grupowych typ P, ubezpieczeń grupowych zdrowotnych oraz bankowych ochronnych).

Jednocześnie, odnotowano spadek składki przypisanej brutto:

- w segmencie ubezpieczeń korporacyjnych (-99.131 tys. zł), w tym:
 - na rzecz pacjentów z tytułu zdarzeń medycznych (NNW szpitali; - 49.817 tys. zł) - w I półroczu 2012 roku jednostki medyczne były zobowiązane do zawierania umów ubezpieczenia na rzecz pacjentów z tyt. zdarzeń medycznych; w wyniku zmian legislacyjnych obowiązek ten odłożono na rok 2016;
 - komunikacyjnych – na skutek silnej konkurencji oraz utrzymującej się słabej kondycji krajowego rynku motoryzacyjnego;
- w segmencie ubezpieczeń grupowych - krótkoterminowych produktów ze składką jednorazową (-71.162 tys. zł), w kanale bancassurance na skutek wycofywania się z tego rodzaju produktów ze względu na ich niską rentowność.

Dochody z działalności lokacyjnej (łącznie z kontraktami inwestycyjnymi tj. kontraktami, które nie zawierają znaczącego ryzyka ubezpieczeniowego) za 3 kwartały 2013 roku oraz 3 kwartały 2012 roku wyniosły odpowiednio 1.858.648 tys. zł oraz 2.569.395 tys. zł i spadły głównie na skutek niższych wzrostów wyceny instrumentów kapitałowych w związku z gorszą koniunkturą na GPW (indeks WIG wzrósł w 3 kwartałach 2013 roku o 6,0%, podczas gdy rok wcześniej zyskał 16,3%) oraz spadku wyceny instrumentów dłużnych w wyniku wzrostu rentowności obligacji (rentowność 5-letnich i 10-letnich obligacji skarbowych wzrosła w 3 kwartałach 2013 roku odpowiednio o 52 i 72 pkt. bazowe podczas gdy w 3 kwartałach 2012 roku obniżyła się odpowiednio o 114 i 119 pkt. bazowych). Ponadto, w związku z objęciem w 2013 roku konsolidacją funduszy inwestycyjnych rozpoznano w 3 kwartałach 2013 roku jednorazowy dochód (brutto) w wysokości 172.810 tys. zł.

Spadek odszkodowań i świadczeń netto (z uwzględnieniem zmiany stanu rezerw na niewypłacone odszkodowania) o 217.727 tys. zł (-2,6%) w porównaniu do analogicznego okresu roku poprzedniego wynikał w szczególności z:

- niskiego poziomu szkód związanych z ujemnymi skutkami przezimowań oraz brakiem przymrozków w ubezpieczeniach rolnych; należy podkreślić, iż w latach 2011 – 2012 odnotowano wysoki poziom szkód z ww. tytułu powodujący ujemną rentowność na tym produkcie;
- braku zawiązania dodatkowych rezerw szkodowych w ubezpieczeniach finansowych z tytułu gwarancji kontraktowych (ubiegłoroczne załamanie branży budowlanej i wynikająca z tego zmiana w procesie akceptacji i wyceny ryzyka);
- utrzymania niskiej szkodowości w ubezpieczeniach komunikacyjnych dzięki korzystnym warunkom drogowym oraz mniejszemu natężeniu ruchu (niska częstość szkód);
- niższego wzrostu rezerw matematycznych w produktach typu unit-linked na skutek gorszych wyników z działalności inwestycyjnej, co przy jednoczesnym spadku dochodów z lokat nie miało wpływu na wyniki Grupy PZU;

- niższego wzrostu rezerw matematycznych w ubezpieczeniach ochronnych kontynuowanych jako efekt modyfikacji produktu wpływającej na wysokość zawiązywanych rezerw matematycznych w momencie przejścia ubezpieczonego do fazy indywidualnie kontynuowanej;
- optymalizacji procesów likwidacji szkód.

Z kolei, na wzrost powyższej kategorii odszkodowań i świadczeń netto miały wpływ:

- wzrost ilości zdarzeń z tytułu zgonu w styczniu 2013 roku (potwierdzone danymi GUS o wzroście ilości zgonów w Polsce) w ubezpieczeniach ochronnych grupowych i kontynuowanych;
- niższe tempo konwersji umów wieloletnich na umowy roczne odnawialne w ubezpieczeniach grupowych typ P (efekt konwersji¹ w 3 kwartałach 2013 roku przełożył się na uwolnienie 103.963 tys. zł rezerw, o 66.421 tys. zł mniej niż w analogicznym okresie 2012 roku);
- wzrost rezerw ubezpieczeń na życie dla produktów indywidualnych o charakterze inwestycyjnym w kanale bancassurance w wyniku wysokiej nowej sprzedaży ubezpieczeń.

Koszty akwizycji w pierwszych 3 kwartałach 2013 roku spadły o 30.177 tys. zł (-2,0%) w stosunku do analogicznego okresu roku poprzedniego głównie w wyniku niższych prowizji (m.in. efekt niższej składki przypisanej brutto w segmencie ubezpieczeń korporacyjnych) oraz kosztów pośrednich (m.in. kosztów osobowych).

Jednocześnie, odnotowano wzrost kosztów akwizycji w związku ze:

- zwiększeniem sprzedaży produktów inwestycyjnych przez kanał bancassurance, w szczególności produktu typu unit-linked charakteryzującego się wysokimi kosztami akwizycji;
- zwiększeniem udziału droższych kanałów dystrybucji w sprzedaży ubezpieczeń dla Klienta Masowego.

Spadek kosztów administracyjnych o 33.541 tys. zł (-3,4%) w głównej mierze wynikał z mniejszego zatrudnienia oraz niższych wydatków na reklamę (efekt prowadzonej w 2012 roku kampanii wizerunkowej) przy wzroście kosztów działań projektowych mających na celu usprawnienie i zautomatyzowanie procesów obsługowych.

Saldo pozostałych przychodów i kosztów operacyjnych w pierwszych 3 kwartałach 2013 roku spadło o 22.131 tys. zł w porównaniu do analogicznego okresu roku poprzedniego. Główną przyczyną zmiany powyższej pozycji było zwiększenie pozostałych kosztów operacyjnych konsolidowanych jednostek. Efekt ten został skompensowany poprzez ujęcie jednorazowego dochodu z tyt. zawarcia umowy z reasekuratorem (jednorazowy wpływ na pozostałe przychody operacyjne w pierwszych 3 kwartałach 2013 roku +73.272 tys. zł, łączny wpływ na wynik brutto +53.207 mln zł). Celem powyższej umowy było rozliczenie prowizji reasekuracyjnych w produkcie Zielona Karta, na które w 2011 roku dokonano korekty obniżając wynik tamtego okresu w wysokości 91.843 tys. zł.

Zysk z działalności operacyjnej za 3 kwartały 2013 roku wyniósł 3.502.382 tys. zł i był niższy o 38.462 tys. zł (-1,1%) w stosunku do wyniku za analogiczny okres roku poprzedniego. Zmiana ta była spowodowana w szczególności przez:

- dobre wyniki w segmencie ubezpieczeń masowych +356.968 tys. zł, głównie jako efekt poprawy rentowności w ubezpieczeniach rolnych (niski poziom szkód) oraz ubezpieczeniach OC komunikacyjnych;
- wzrost wyniku w segmencie ubezpieczeń korporacyjnych +196.486 tys. zł głównie w rezultacie niskiej szkodowości ubezpieczeń komunikacyjnych oraz poprawy rentowności ubezpieczeń finansowych (ubiegłoroczne załamanie branży budowlanej i wynikająca z tego zmiana w procesie akceptacji i wyceny ryzyka);
- niższe wyniki w segmencie inwestycje² (-327.474 tys. zł) na skutek niższych wzrostów wyceny instrumentów kapitałowych oraz spadku wyceny instrumentów dłużnych w części skompensowane jednorazowym dochodem z tytułu objęcia konsolidacją funduszy inwestycyjnych (głównie nieruchomości; wpływ na wynik brutto +172.810 tys. zł);

¹ Efekt konwersji liczony na podstawie danych wg MSSF

² Wyłącznie operacje na zewnątrz.

- niższe tempo konwersji polis umów wieloletnich na umowy roczne odnawialne w ubezpieczeniach grupowych typ P, które przyczyniło się do spadku wyniku operacyjnego w segmencie ubezpieczeń grupowych i kontynuowanych o 27.133 tys. zł.

Zysk netto spadł w stosunku do 3 kwartałów 2012 roku o 73.423 tys. zł (-2,6%) do wartości 2.766.835 tys. zł.

Skonsolidowane kapitały własne według MSSF na dzień 30 września 2013 roku wynosiły 12.681.967 tys. zł wobec 13.800.615 tys. zł na dzień 30 września 2012 roku. Na spadek kapitałów własnych miało, oprócz wypłaty dywidendy za rok 2012 w wysokości 2.564.663 tys. zł, podjęcie uchwały o wypłacie dywidendy w formie zaliczki w związku z wprowadzeniem nowej polityki kapitałowej i dywidendowej Grupy PZU (Raport bieżący nr 56/2013) w wysokości 1.727.046 tys. zł.

Wskaźnik rentowności kapitałów własnych (ROE³) za okres od dnia 1 stycznia 2013 roku do dnia 30 września 2013 roku wyniósł 27,4% i był niższy o 1,0 p.p. w stosunku do analogicznego okresu roku ubiegłego. W stosunku do skonsolidowanych kapitałów własnych wg stanu na dzień 31 grudnia 2012 roku kapitały spadły o 1.587.302 tys. zł (-11,1%), zaś wskaźnik ROE1 był wyższy o 3,4 p.p. w porównaniu do wskaźnika za okres od dnia 1 stycznia 2012 roku do dnia 31 grudnia 2012 roku.

Suma aktywów na dzień 30 września 2013 roku wzrosła w porównaniu do 31 grudnia 2012 roku o 5.730.553 tys. zł, tj. o 10,2% (do poziomu 61.640.113 tys. zł), w dużej części na skutek objęcia konsolidacją jednostek podporządkowanych, w tym funduszy inwestycyjnych (efekt zaprzestania, począwszy od dnia 1 stycznia 2013 roku, stosowania kryterium istotności przy określaniu listy jednostek zależnych obejmowanych konsolidacją). Jednocześnie, suma aktywów wzrosła dzięki rozwojowi biznesu, co miało odzwierciedlenie w wyższym poziomie rezerw techniczno - ubezpieczeniowych.

Portfel lokat⁴ na dzień 30 września 2013 roku i na dzień 30 września 2012 roku wyniósł odpowiednio 55.272.560 tys. zł oraz 49.650.058 tys. zł. W odniesieniu do dnia 31 grudnia 2012 roku portfel lokat wzrósł o 4.415.001 tys. zł na skutek powyżej opisanych elementów.

Wartość rezerw techniczno – ubezpieczeniowych na koniec III kwartału 2013 roku wyniosła 36.678.079 tys. zł i stanowiła 59,5% sumy aktywów. W porównaniu do 31 grudnia 2012 roku stan rezerw wzrósł o 1.277.301 tys. zł na skutek m.in. wysokiej sprzedaży ubezpieczeń jednorazowych o charakterze inwestycyjnym w kanale bancassurance powodującej zawiązanie rezerwy ubezpieczeń na życie oraz rezerwy ubezpieczeń na życie, jeżeli ryzyko lokaty ponosi ubezpieczający.

14. Wypłacalność

Zasady wyliczania marginesu wypłacalności oraz minimalnej wysokości kapitału gwarancyjnego określa Rozporządzenie z dnia 28 listopada 2003 roku w sprawie sposobu wyliczenia wysokości marginesu wypłacalności oraz minimalnej wysokości kapitału gwarancyjnego dla działań i grup ubezpieczeń (Dz. U. Nr 211 z 2003 roku, poz. 2060, „Rozporządzenie w sprawie marginesu wypłacalności”).

Szczegółowe informacje dotyczące sposobu wyliczania wypłacalności zostały przedstawione w Skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym Grupy PZU za 2012 rok.

Dane finansowe uwzględnione w wyliczeniu środków własnych oraz marginesu wypłacalności zostały ustalone w oparciu o PSR.

³ Wskaźnik uroczniony.

⁴ Portfel lokat obejmuje aktywa finansowe, nieruchomości inwestycyjne oraz ujemną wycenę instrumentów pochodnych.

Poniżej przedstawiono wyliczenie środków własnych na pokrycie marginesu wypłacalności PZU.

Wyliczenie środków własnych na pokrycie marginesu wypłacalności	30 września 2013	30 czerwca 2013	31 grudnia 2012	30 września 2012
Kapitał własny PZU	11 805 466	12 465 060	13 452 581	12 681 670
Wartości niematerialne i prawne	(180 978)	(149 445)	(129 729)	(109 551)
Wartość udziałów w zakładach ubezpieczeń należących do ubezpieczeniowej grupy kapitałowej PZU	(4 195 282)	(3 776 398)	(6 847 006)	(6 551 089)
Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego	(318 188)	(317 151)	(309 132)	(323 102)
Wpływ innych zakładów ubezpieczeń należących do ubezpieczeniowej grupy kapitałowej PZU na wysokość środków własnych PZU:	2 011 020	1 635 562	4 789 418	4 517 706
PZU Życie SA 100,00%	2 023 354	1 646 429	4 808 768	4 528 261
Wysokość środków własnych	3 791 913	3 404 313	6 551 153	6 257 623
Margines wypłacalności	1 768 559	1 757 884	1 742 385	1 729 362
Nadwyżka środków własnych na pokrycie marginesu wypłacalności	2 023 354	1 646 429	4 808 768	4 528 261
UAB DK PZU Lietuva 99,76%	2 372	3 133	2 769	6 993
Wysokość środków własnych	42 435	41 125	38 550	41 235
Margines wypłacalności	40 057	37 984	35 774	34 225
Nadwyżka środków własnych na pokrycie marginesu wypłacalności	2 378	3 141	2 776	7 010
UAB PZU Lietuva Gyvybes Draudimas 99,34%	7 093	7 182	7 201	8 001
Wysokość środków własnych	22 740	23 248	22 873	23 678
Margines wypłacalności	15 600	16 018	15 624	15 624
Nadwyżka środków własnych na pokrycie marginesu wypłacalności	7 140	7 230	7 249	8 054
PrJSC PZU Ukraine 100,00%	(14 413)	(13 603)	(15 721)	(14 678)
Wysokość środków własnych	9 415	10 279	5 987	6 002
Margines wypłacalności	23 828	23 882	21 708	20 680
Nadwyżka/niedobór środków własnych na pokrycie marginesu wypłacalności	(14 413)	(13 603)	(15 721)	(14 678)
PrJSC IC PZU Ukraine Life Insurance 100,00%	(7 386)	(7 579)	(13 599)	(10 871)
Wysokość środków własnych	7 662	7 469	2 025	4 753
Margines wypłacalności	15 048	15 048	15 624	15 624
Nadwyżka/niedobór środków własnych na pokrycie marginesu wypłacalności	(7 386)	(7 579)	(13 599)	(10 871)
Wysokość środków własnych PZU	9 122 038	9 857 628	10 956 132	10 215 634
Margines wypłacalności PZU	1 363 639	1 369 183	1 343 831	1 337 542
Kapitał gwarancyjny PZU	454 546	456 394	447 944	445 847
Nadwyżka środków własnych na pokrycie marginesu wypłacalności	7 758 399	8 488 445	9 612 301	8 878 092
Nadwyżka środków własnych na pokrycie kapitału gwarancyjnego	8 667 492	9 401 234	10 508 188	9 769 787

15. Sprawozdawczość dotycząca segmentów

15.1. Segmenty sprawozdawcze

15.1.1. Kryterium podstawowe podziału

MSSF 8 określa, w jaki sposób jednostki powinny prezentować informacje o segmentach działalności w rocznych i w śródrocznych sprawozdaniach finansowych. Segmenty operacyjne to części składowe jednostki, dla których dostępne są odrębne informacje finansowe, podlegające regularnej ocenie przez główny organ odpowiedzialny za podejmowanie decyzji operacyjnych („GOOZPDO”, w praktyce jest to Zarząd PZU), związanej z alokacją zasobów i oceną wyników działalności.

Podstawowy wzór segmentacji Grupy PZU oparty jest na kryterium jednostek podlegających konsolidacji, z zastrzeżeniem, że w odniesieniu do wiodących spółek Grupy PZU (PZU i PZU Życie) wyodrębnia się dodatkowo segmenty oparte na kryteriach grup klientów, linii produktowych oraz charakteru działalności.

W przypadku PZU wyodrębniono następujące segmenty:

- ubezpieczenia korporacyjne (ubezpieczenia osobowe i majątkowe);
- ubezpieczenia masowe (ubezpieczenia osobowe i majątkowe);
- inwestycje – obejmujące działalność lokacyjną w zakresie środków własnych.

W przypadku PZU Życie wyodrębniono następujące segmenty:

- ubezpieczenia grupowe i indywidualnie kontynuowane (ubezpieczenia na życie);
- ubezpieczenia indywidualne (ubezpieczenia na życie);
- inwestycje - obejmujące działalność lokacyjną w zakresie środków własnych;
- kontrakty inwestycyjne – opisane szerzej w dalszej części tego rozdziału.

Ze względu na swą odrębność, funkcjonowanie w odrębnych środowiskach regulacyjnych, stosowany w Grupie PZU system wewnętrznej sprawozdawczości finansowej, zgodnie ze wzorem segmentacji Grupy PZU opartym na kryterium jednostek podlegających konsolidacji oraz przydatność użytkownikom sprawozdań finansowych wyodrębniono dodatkowo następujące segmenty:

- ubezpieczenia emerytalne;
- Ukraina (ubezpieczenia osobowe i majątkowe oraz ubezpieczenia na życie; w 2012 roku: wyłącznie ubezpieczenia osobowe i majątkowe);
- Kraje bałtyckie – Litwa, Łotwa i Estonia, dalej: „Kraje bałtyckie” - (ubezpieczenia osobowe i majątkowe oraz ubezpieczenia na życie; w 2012 roku: wyłącznie ubezpieczenia osobowe i majątkowe).

W przypadku zaistnienia przesłanek jakościowych lub ilościowych, opisanych w MSSF 8 pkt 12-19, segmenty operacyjne mogą podlegać łączeniu w segmenty sprawozdawcze. W niniejszym sprawozdaniu finansowym nie dokonano łączenia wyodrębnionych segmentów operacyjnych w segmenty sprawozdawcze, za wyjątkiem segmentu inwestycje, obejmującego działalność lokacyjną w zakresie środków własnych spółek Grupy PZU.

15.1.2. Informacje dotyczące obszarów geograficznych

Grupa PZU stosuje uzupełniający podział segmentów wg kryterium geograficznego, na podstawie którego wyodrębniono następujące segmenty:

- Polska;
- Kraje bałtyckie;
- Ukraina.

15.2. Rozliczenia pomiędzy segmentami

Transakcje gospodarcze zawierane zarówno pomiędzy segmentami operacyjnymi, jak i geograficznymi zawierane są na warunkach rynkowych.

Wynik netto z inwestycji (różnica pomiędzy zrealizowanymi i niezrealizowanymi przychodami oraz kosztami) wykazywany w ubezpieczeniach korporacyjnych (ubezpieczenia osobowe i majątkowe), ubezpieczeniach masowych (ubezpieczenia osobowe i majątkowe), ubezpieczeniach grupowych i indywidualnie kontynuowanych (ubezpieczenia na życie), ubezpieczeniach indywidualnych (ubezpieczenia na życie) określany jest na podstawie cen transferowych opartych na stopach procentowych z krzywych rentowności skarbowych papierów wartościowych (stopa wolna od ryzyka), z uwzględnieniem faktu, że w przypadku produktów ubezpieczeniowych typu unit – linked, z gwarantowaną stopą oraz strukturyzowanych wykazuje się wprost wynik netto z lokat stanowiących pokrycie odpowiadających im rezerw techniczno-ubezpieczeniowych.

15.3. Miara zysku segmentu

Podstawową miarą zysku segmentu w Grupie PZU jest:

- w przypadku spółek ubezpieczeniowych - wynik na ubezpieczeniach według lokalnych standardów rachunkowości obowiązujących w kraju siedziby spółki, będący wynikiem finansowym przed podatkiem oraz pozostałymi przychodami i kosztami operacyjnymi (w tym kosztami finansowania), uwzględniający jednak wynik netto z inwestycji przypisywany lokatom dającym 100% pokrycie rezerw techniczno – ubezpieczeniowych. Wynik na ubezpieczeniach jest miarą zbliżoną do zdefiniowanego w PSR wyniku technicznego ubezpieczeń z tym, że zarówno w ubezpieczeniach majątkowych i osobowych jak też ubezpieczeniach na życie zawiera wynik netto z inwestycji opisany w zdaniu poprzednim;
- w przypadku spółek innych niż ubezpieczeniowe – wynik z działalności operacyjnej według lokalnych standardów rachunkowości w kraju siedziby spółki lub według MSSF, będący wynikiem finansowym przed podatkiem i kosztami finansowania.

15.4. Charakterystyka segmentów

Poniżej przedstawiono charakterystykę wszystkich wyodrębnionych segmentów sprawozdawczych Grupy PZU z przedstawieniem standardów rachunkowości, według których przedstawiono ich dane finansowe:

- ubezpieczenia korporacyjne (ubezpieczenia osobowe i majątkowe) – raportujący wg PSR - obejmujący szeroki zakres produktów ubezpieczeń majątkowych, odpowiedzialności cywilnej i komunikacyjnych, dostosowanych do potrzeb klienta i z indywidualną wyceną ryzyka, oferowanych przez PZU dużym podmiotom gospodarczym;
- ubezpieczenia masowe (ubezpieczenia osobowe i majątkowe) - raportujący wg PSR - obejmujący szeroki zakres produktów ubezpieczeń majątkowych, wypadkowych, odpowiedzialności cywilnej i komunikacyjnych, oferowanych przez PZU klientom indywidualnym oraz podmiotom z sektora małych i średnich przedsiębiorstw;
- ubezpieczenia grupowe i indywidualnie kontynuowane (ubezpieczenia na życie) - raportujący wg PSR - obejmujący ubezpieczenia grupowe, skierowane przez PZU Życie do grup pracowników oraz innych grup

- formalnych (np. związki zawodowe), w ramach których do umowy ubezpieczenia przystępują osoby pozostające w stosunku prawnym z ubezpieczającym (np. pracodawca, związek zawodowy) oraz ubezpieczenia indywidualnie kontynuowane, gdzie ubezpieczający nabył prawo do indywidualnej kontynuacji w fazie grupowej. Oferta PZU Życie obejmuje szeroki zakres ubezpieczeń ochronnych, inwestycyjnych (niebędących kontraktami inwestycyjnymi) i zdrowotnych;
- ubezpieczenia indywidualne (ubezpieczenia na życie) - raportujący wg PSR - obejmujący ubezpieczenia oferowane przez PZU Życie klientom indywidualnym, w ramach których umowa ubezpieczenia dotyczy konkretnego ubezpieczonego a ubezpieczony podlega indywidualnej ocenie ryzyk. Oferta PZU Życie obejmuje szeroki zakres ubezpieczeń ochronnych, inwestycyjnych (niebędących kontraktami inwestycyjnymi) i zdrowotnych;
 - inwestycje - raportujący wg PSR - obejmujący działalność lokacyjną w zakresie środków własnych Grupy PZU rozumianych jako nadwyżka lokat nad rezerwami techniczno-ubezpieczeniowymi w wiodących spółkach ubezpieczeniowych Grupy PZU (PZU i PZU Życie, przy czym ta nadwyżka jest rozbieżna z pojęciem lokat środków własnych zakładów ubezpieczeń zdefiniowanych w PSR) oraz innych wolnych środków finansowych w Grupie PZU;
 - ubezpieczenia emerytalne - raportujący wg PSR - obejmujący spółkę PZU PTE;
 - Ukraina (ubezpieczenia osobowe i majątkowe oraz ubezpieczenia na życie; w 2012 roku: wyłącznie ubezpieczenia osobowe i majątkowe) - raportujący wg standardów ukraińskich – obejmujący spółki PZU Ukraine i PZU Ukraine Life, w 2012 roku: wyłącznie PZU Ukraine;
 - Kraje bałtyckie (ubezpieczenia osobowe i majątkowe oraz ubezpieczenia na życie; w 2012 roku: wyłącznie ubezpieczenia osobowe i majątkowe) - raportujący wg standardów litewskich - obejmujący spółki PZU Lietuva, prowadzącą działalność na terenie Litwy, a od 2012 roku poprzez swoje oddziały – także Łotwy i Estonii oraz UAB PZU Lietuva Gyvybes Draudimas, w 2012 roku: wyłącznie PZU Lietuva;
 - kontrakty inwestycyjne – raportujący wg PSR - obejmujący produkty PZU Życie nietransferujące istotnego ryzyka ubezpieczeniowego w rozumieniu MSSF 4 i niespełniające definicji kontraktu ubezpieczeniowego (tj. niektóre produkty z gwarantowaną stopą zwrotu oraz niektóre produkty w formie ubezpieczeniowego funduszu kapitałowego – unit-linked). Produkty te według MSSF, zgodnie z wymogami MSR 39, rozpoznawane są metodą depozytową i wyceniane w zależności od konstrukcji danego produktu - według zamortyzowanego kosztu lub w wartości godziwej. W obu przypadkach według MSSF nie jest rozpoznawany przypis składki z tytułu tych produktów. Według PSR wszystkie powyższe produkty wykazywane są jako produkty ubezpieczeniowe, a przypis składki jest rozpoznawany;
 - pozostałe - raportujący łącznie wg MSSF lub PSR (MSSF 8 nie wymaga prezentacji wyników segmentów zakwalifikowanych do kategorii „pozostałe” wg spójnych zasad rachunkowości) – obejmuje pozostałe jednostki objęte konsolidacją, niezakwalifikowane do żadnego innego segmentu powyżej, których przychody pochodzą w przeważającej mierze z działalności produkcyjnej armatury, grzejników i odlewów oraz z działalności usługowej.

15.5. Zastosowane zasady rachunkowości według PSR

15.5.1. PZU

PSR oraz różnice pomiędzy PSR i MSSF w zakresie dotyczącym jednostkowej sprawozdawczości finansowej PZU zostały szczegółowo przedstawione w rocznym jednostkowym sprawozdaniu finansowym Powszechnego Zakładu Ubezpieczeń Spółki Akcyjnej za 2012 rok, sporządzonym zgodnie z PSR, podpisanym przez Zarząd PZU w dniu 12 marca 2013 roku i na temat którego biegły rewident wydał tego samego dnia opinię bez zastrzeżeń („Jednostkowe sprawozdanie finansowe PZU za 2012 rok”).

Jednostkowe sprawozdanie finansowe PZU za 2012 rok dostępne jest na stronie internetowej PZU pod adresem www.pzu.pl w zakładce „Relacje inwestorskie”.

15.5.2. PZU Życie

Zasady rachunkowości według PSR dotyczące PZU Życie są zbieżne z PSR dotyczącymi PZU (pomijając rachunkowość kontraktów ubezpieczeniowych i kontraktów inwestycyjnych).

Zasady dotyczące rachunkowości kontraktów ubezpieczeniowych i kontraktów inwestycyjnych PZU Życie według MSSF zostały przedstawione w Skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym Grupy PZU za 2012 rok.

Podstawowe różnice pomiędzy PSR i MSSF w odniesieniu do rachunkowości kontraktów ubezpieczeniowych i kontraktów inwestycyjnych PZU Życie obejmują:

- klasyfikację kontraktów ubezpieczeniowych zgodnie z wytycznymi zawartymi w MSSF 4 dotyczącymi klasyfikacji produktów jako kontrakty ubezpieczeniowe podlegających MSSF 4 bądź kontrakty inwestycyjne ujmowane zgodnie z MSR 39. Według MSSF 4 umowa spełnia definicję kontraktu ubezpieczeniowego jedynie wtedy, gdy zdarzenie objęte ubezpieczeniem może spowodować konieczność wypłacenia przez ubezpieczyciela znacznych świadczeń dodatkowych w każdym scenariuszu, wyłączając scenariusze, którym brakuje treści ekonomicznej (tzn. nie wywierają dostrzegalnego wpływu na ekonomikę transakcji), a więc gdy umowa przenosi znaczące ryzyko ubezpieczeniowe. Ocena, czy dana umowa przenosi znaczące ryzyko finansowe wymaga analizy przepływów pieniężnych związanych z danym produktem w różnych scenariuszach oraz oszacowania prawdopodobieństwa ich wystąpienia.
- wysokość stopy technicznej stosowanej do wyliczenia rezerw techniczno-ubezpieczeniowych. Zgodnie z MSSF 4, jeżeli ubezpieczyciel wycenia swoje umowy ubezpieczeniowe z zastosowaniem dostatecznej ostrożności, to nie powinien w kolejnych okresach sprawozdawczych wprowadzać dodatkowych elementów zwiększających jej poziom. W sprawozdawczości finansowej według PSR dokonywane są obniżki stóp technicznych dla niektórych typów ubezpieczeń, co wynika z maksymalnych poziomów stóp technicznych ogłaszanych przez Komisję Nadzoru Finansowego, skutkujące podwyższeniem poziomu rezerw techniczno-ubezpieczeniowych według PSR w porównaniu do analogicznych rezerw według MSSF.

Na koniec roku 2012 dokonano wyrównania poziomu stóp technicznych stosowanych według PSR i według MSSF, działanie to w obydwu przypadkach połączone było z obniżeniem stosowanych stóp technicznych.

Wpływ ww. różnic pomiędzy PSR i MSSF został przedstawiony w nocie segmentowej w osobnych kolumnach.

15.6. Konstrukcja noty segmentowej i uzgodnienia w niej zawarte

Z uwagi na oparcie miar zysku segmentów na lokalnych standardach rachunkowości obowiązujących w kraju siedziby spółki Grupy PZU, dane finansowe segmentów wykazywane są kilku różnym standardach rachunkowości, ponadto z uwagi na znacząco odmienny układ raportów zarządczych przedkładanych GOOZPDO w porównaniu do formatu sprawozdań finansowych według MSSF koniecznym było zastosowanie dwóch układów sprawozdawczych: układu raportów zarządczych przedkładanych GOOZPDO (strona lewa noty) i formatu sprawozdań finansowych według MSSF (strona prawa noty).

W konsekwencji zawarte w nocie uzgodnienie sumy przychodów oraz sumy zysków lub strat segmentów sprawozdawczych z analogicznymi wartościami skonsolidowanymi, wymagane zgodnie z MSSF 8 pkt 28, jest złożone i składa się z następujących etapów opisanych w kolejności umieszczenia kolumn uzgodnieniowych w nocie segmentowej:

- przejście z układu raportów zarządczych przedkładanych GOOZPDO na format sprawozdań finansowych według MSSF (kolumna „różnice prezentacyjne”), dokonujące szeregu zmian prezentacyjnych, w tym przeniesienia pozostałych przychodów i kosztów operacyjnych do pozycji według MSSF umieszczonych w ramach miary „zysk (strata) z działalności operacyjnej”;
- uzgodnienie różnic pomiędzy standardami rachunkowości w których prezentowane są dane finansowe segmentów a MSSF oraz osobna prezentacja najistotniejszych z nich;
- naniesienie korekt konsolidacyjnych (z uwagi, że jest to ostatni etap uzgodnień – korekty zaprezentowano już w układzie danych finansowych według MSSF).

15.7. Uproszczenia w nocie segmentowej

W nocie segmentowej zastosowano pewne uproszczenia w porównaniu do wymogów MSSF 8. Poniżej przedstawiono ich uzasadnienie:

- odstąpienie od prezentacji danych o alokacji wszystkich aktywów i zobowiązań do poszczególnych segmentów – wynikające z niesporządzania i nieprezentowania GOOZPDO takich zestawień. Główną informacją dostarczaną GOOZPDO są dane o wynikach danych segmentów i na tej podstawie podejmowane są decyzje zarządcze, w tym o alokacji zasobów. Analiza dotycząca alokowanych do segmentów aktywów i zobowiązań ograniczona jest do monitoringu spełniania wymogu regulacyjnego według PSR tj. posiadania aktywów na pokrycie rezerw techniczno-ubezpieczeniowych w wysokości przekraczającej poziom tych rezerw (analiza w podziale na poszczególne spółki ubezpieczeniowe, a nie grupy produktów);
- prezentacja wyniku netto z inwestycji jedną kwotą jako różnicy pomiędzy zrealizowanymi i niezrealizowanymi przychodami oraz kosztami z inwestycji – wynikająca z wewnętrznej oceny wyników segmentów w oparciu o taką łączną miarę wyników inwestycyjnych;
- niealokowanie do segmentu „inwestycje” przychodów i kosztów innych niż dotyczących zrealizowanych i niezrealizowanych przychodów i kosztów z inwestycji – wynikająca ze sposobu analizy danych tego segmentu oraz niepraktyczność takiej alokacji;
- prezentacja pozostałych przychodów i kosztów operacyjnych oraz kosztów finansowych w odniesieniu do spółek PZU i PZU Życie łącznie dla segmentów operacyjnych w nich wyodrębnionych (w konsekwencji także nieprzypisanie żadnych kwot w tym zakresie do segmentu kontrakty inwestycyjne) – wynikająca z przyjętych miar zysku segmentów operacyjnych oraz niepraktyczność takiej alokacji;
- prezentacja obciążenia podatkiem dochodowym jedną kwotą na poziomie danych skonsolidowanych - wynikająca z przyjętych miar zysku segmentów operacyjnych oraz niepraktyczność przeprowadzania alokacji w tym zakresie.

Grupa Kapitałowa Powszechnego Zakładu Ubezpieczeń Spółki Akcyjnej
Śródroczne skonsolidowane sprawozdanie finansowe wg MSSF za III kwartał 2013 roku

(w tysiącach złotych)

Rachunek zysków i strat za okres od dnia 1 lipca 2013 roku do dnia 30 września 2013 roku	Ubezpieczenia	Ubezpieczenia	Ubezpieczenia	Ubezpieczenia	Inwestycje	Ubezpieczenia	Ukraina	Kraje bałtyckie	Kontrakty	Pozostała	Różnice	Nieruchomości	Kontrakty	Fundusz	Korekty	Wartość	Rachunek zysków i strat za okres od dnia 1 lipca 2013 roku do dnia 30 września 2013 roku	
	korporacyjne (ub. maj i os.)	masowe (ub. maj i os.)	grupowe i Indy- widualnie korcy- nuowane (ub. na życie)	indywidualne (ub. na życie)		PSR	PSR	MSSF	MSSF	PSR	PSR	PSR	PSR - MSSF	PSR - MSSF	PSR - MSSF	MSSF		MSSF
Składki przypisane brutto na zewnątrz	347 921	1 550 201	1 601 714	287 068	-	-	51 611	68 784	116 473	-	-	-	(116 473)	-	-	3 907 299	Składki ubezpieczeniowe przypisane brutto na zewnątrz	
Składki przypisane brutto między segmentami	1 441	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	(1 441)	-	Składki ubezpieczeniowe przypisane brutto między segmentami	
Składki ubezpieczeniowe przypisane brutto	349 362	1 550 201	1 601 714	287 068	-	-	51 611	68 784	116 473	-	-	-	(116 473)	-	(1 441)	3 907 299		
Udział reasekuratorów w składce przypisanej brutto	(17 939)	(1 510)	(399)	-	-	-	(7 123)	(6 209)	-	-	-	-	-	-	231	(32 949)	Udział reasekuratorów w składce ubezpieczeniowej przypisanej brutto	
Składki ubezpieczeniowe przypisane netto	331 423	1 548 691	1 601 315	287 068	-	-	44 488	62 575	116 473	-	-	-	(116 473)	-	(1 210)	3 874 350	Składki ubezpieczeniowe przypisane netto, w tym:	
Zmiany stanu rezerw składek oraz na ryzyko niewygasłe brutto	76 439	140 842	1 035	1 895	-	-	(2 045)	(4 085)	110	-	(26 328)	-	(110)	-	897	188 650	Zmiana stanu rezerwy składki ubezpieczeniowej netto	
Udział reasekuratora w zmianie stanu rezerw składek oraz na ryzyko niewygasłe brutto	(17 898)	(10 780)	-	-	-	-	197	2 153	-	-	26 328	-	-	-	-	-		
Składki zarobione netto	389 964	1 678 753	1 602 350	288 963	-	-	42 640	60 643	116 583	-	-	-	(116 583)	-	(313)	4 063 000	Składki zarobione netto	
Dochody z lokat, w tym:	29 669	126 056	233 041	119 380	396 808	2 798	6 040	3 862	47 131	18 386	90 016	-	8 896	-	(12 894)	86 018	Przychody z tytułu prowizji i opłat	
Wynik netto z inwestycji (operacje na zewnątrz)	29 669	126 056	233 041	119 380	388 770	2 798	6 040	3 862	47 131	18 386	(963 171)	-	-	-	-	-		
Wynik netto z inwestycji (operacje między segmentami)	-	-	-	-	8 038	-	-	-	-	-	(8 038)	-	-	-	-	-	-	
											478 928	-	-	-	17 211	496 139	Przychody netto z inwestycji (operacje na zewnątrz)	
											8 038	-	-	-	(8 038)	-	Przychody netto z inwestycji (operacje między segmentami)	
											57 181	9 571	-	-	(51 463)	15 289	Wynik netto z realizacji i odpisy z tytułu utraty wartości inwestycji	
											440 105	(15 046)	-	-	(47 157)	377 902	Zmiana netto wartości godziwej aktywów i zobowiązań wycenianych do wartości godziwej	
Pozostałe przychody techniczne na udziale własnym	2 829	7 531	738	4 561	-	-	-	-	4 123	-	(19 782)	-	-	-	-	-		
Przychody z działalności podstawowej jednostek nieubezpieczeniowych	-	-	-	-	-	-	61 518	-	-	-	92 180	-	-	-	-	-		
Pozostałe przychody operacyjne (nie dotyczy jednostek ubezpieczeniowych)	-	-	-	-	-	-	150	-	-	-	19 247	124 229	(998)	(4 123)	(39 220)	99 285	Pozostałe przychody operacyjne	
Odszkodowania i świadczenia wypłacone brutto	(212 028)	(952 938)	(1 034 721)	(136 844)	-	-	(19 152)	(34 606)	(160 899)	-	(381 971)	-	160 206	-	6 418	(2 766 535)	Odszkodowania, świadczenia oraz zmiana stanu rezerw techniczno-ubezpieczeniowych	
Zmiany stanu rezerw na niewypłacone odszkodowania i świadczenia brutto	(20 665)	(35 279)	(4 627)	3 754	-	-	(1 940)	(1 951)	(20)	-	60 728	-	-	-	-	-		
Udział reasekuratorów w odszkodowaniach i świadczeniach wypłaconych	17 328	4 063	115	-	-	-	1 149	650	-	-	(7 698)	-	-	-	35	15 642	Udział reasekuratorów w odszkodowaniach, świadczeniach oraz zmianie stanu rezerw techniczno-ubezpieczeniowych	
Udział reasekuratora w zmianie stanu rezerw	(7 012)	2 345	-	-	-	-	(1 218)	(1 870)	-	-	7 755	-	-	-	-	-		
Odszkodowania i świadczenia ubezpieczeniowe netto	(222 377)	(981 809)	(1 039 233)	(133 090)	-	-	(21 161)	(37 777)	(160 919)	-	(321 186)	-	160 206	-	6 453	(2 750 893)	Odszkodowania i świadczenia ubezpieczeniowe netto	
Zmiany stanu innych rezerw techniczno-ubezpieczeniowych na udziale własnym, rezerwy ubezpieczeń na życie, jeżeli ryzyko lokaty ponosi ubezpieczający, rezerw na wyrównanie szkodowości (ryzyka)	-	-	(121 307)	(200 087)	-	-	-	-	712	-	320 682	-	-	-	-	-		
Premie i rabaty dla ubezpieczonych na udziale własnym, łącznie ze zmianą stanu rezerw	(561)	-	5	-	-	-	-	-	(1)	-	557	-	-	(48 396)	-	(48 396)	Świadczenia oraz zmiana wyceny kontraktów inwestycyjnych	
Pozostałe koszty techniczne na udziale własnym	(2 296)	(56 338)	(14 867)	(1 137)	-	-	-	-	-	(576)	75 214	-	-	-	-	-		
Koszty akwizycji	(72 670)	(278 240)	(80 465)	(26 536)	-	-	(4 242)	(15 540)	(17 095)	(4 738)	-	-	-	-	5 708	(493 818)	Koszty akwizycji	
Koszty administracyjne	(27 174)	(126 054)	(128 888)	(13 221)	-	-	(24 116)	(8 837)	(6 150)	(2 033)	-	1	1 852	-	10 127	(324 493)	Koszty administracyjne	
Prowizje reasekuracyjne i udziały w zyskach	1 762	(3 133)	106	-	-	-	-	-	-	-	1 265	-	-	-	-	-		
Koszty działalności podstawowej jednostek nieubezpieczeniowych	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	(96 044)	96 044	-	-	-	-		
Pozostałe koszty operacyjne (nie dotyczy jednostek ubezpieczeniowych)	-	-	-	-	-	-	(15)	-	-	-	(2 900)	(201 764)	26 096	(9 249)	24 488	(163 344)	Pozostałe koszty operacyjne	
Wynik na ubezpieczeniach / Zysk (strata) z działalności operacyjnej	99 146	366 766	451 480	38 833	396 808	36 093	3 142	3 483	282	30 869	12 659	21 475	-	(9 249)	(95 098)	1 356 689	Zysk (strata) z działalności operacyjnej	
Pozostałe przychody operacyjne	7 627	-	2 115	-	-	-	(87)	944	-	-	(10 599)	-	-	-	-	-		
Pozostałe koszty operacyjne	(6 441)	-	(5 903)	-	-	-	(532)	(1 093)	-	-	13 969	-	-	-	-	-		
Koszty finansowe	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1 603	(16 028)	-	-	-	4 191	(10 234)	Koszty finansowe	
																10	Udział w zyskach (stratach) netto jednostek wycenianych metodą praw własności	
																1 346 465	Zysk (strata) brutto	
																(255 346)	Podatek dochodowy	
																1 091 119	Zysk (strata) netto	

Grupa Kapitałowa Powszechnego Zakładu Ubezpieczeń Spółki Akcyjnej
Śródroczne skonsolidowane sprawozdanie finansowe wg MSSF za III kwartał 2013 roku

(w tysiącach złotych)

Rachunek zysków i strat za okres od dnia 1 stycznia 2013 roku do dnia 30 września 2013 roku	Ubezpieczenia	Ubezpieczenia	Ubezpieczenia	Ubezpieczenia	Inwestycje	Ubezpieczenia emerytalne	Ukraina	Kraje bałtyckie	Kontrakty inwestycyjne	Pozostała działalność	Różnice prezentacyjne	Nieruchomości i instrumenty finansowe	Kontrakty inwestycyjne	Fundusz	Korekty konsolidacyjne	Wartość skonsolidowana	Rachunek zysków i strat za okres od dnia 1 stycznia 2013 roku do dnia 30 września 2013 roku
	korporacyjne (ub. maj i os.)	masowe (ub. maj i os.)	grupowe i indy- widualnie konty- nuowane (ub. na życie)	indywidualne (ub. na życie)										prewencyjny, rezerwa na wyrównanie szkodowości i odpisy na ZPSS			
Składki przypisane brutto na zewnątrz	1 302 614	4 931 041	4 800 571	1 031 862	-	-	142 539	193 923	974 191	-	-	-	(974 191)	-	-	12 402 550	Składki ubezpieczeniowe przypisane brutto na zewnątrz
Składki przypisane brutto między segmentami	2 911	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	(2 911)	-	Składki ubezpieczeniowe przypisane brutto między segmentami
Składki ubezpieczeniowe przypisane brutto	1 305 525	4 931 041	4 800 571	1 031 862	-	-	142 539	193 923	974 191	-	-	-	(974 191)	-	(2 911)	12 402 550	
Udział reasekuratorów w składce przypisanej brutto	(57 153)	(1 375)	(1 804)	(45)	-	-	(20 471)	(17 450)	-	-	-	-	-	-	1 673	(96 625)	Udział reasekuratorów w składce ubezpieczeniowej przypisanej brutto
Składki ubezpieczeniowe przypisane netto	1 248 372	4 929 666	4 798 767	1 031 817	-	-	122 068	176 473	974 191	-	-	-	(974 191)	-	(1 238)	12 305 925	Składki ubezpieczeniowe przypisane netto, w tym:
Zmiany stanu rezerw składek oraz na ryzyko niewygasłe brutto	(22 974)	40 688	1 178	4 417	-	-	497	(16 489)	593	-	(73 184)	-	(593)	-	182	(65 685)	Zmiana stanu rezerwy składki ubezpieczeniowej netto
Udział reasekuratora w zmianie stanu rezerw składek oraz na ryzyko niewygasłe brutto	(49 261)	(30 160)	-	-	-	-	345	5 892	-	-	73 184	-	-	-	-	-	
Składki zarobione netto	1 176 137	4 940 194	4 799 945	1 036 234	-	-	122 910	165 876	974 784	-	-	-	(974 784)	-	(1 056)	12 240 240	Składki zarobione netto
Dochody z lokat, w tym:	108 949	428 310	542 940	208 246	4 690 828	8 861	17 828	5 311	71 610	67 494	(6 150 377)	-	25 586	-	(40 258)	229 288	Przychody z tytułu prowizji i opłat
Wynik netto z inwestycji (operacje na zewnątrz)	108 949	428 310	542 940	208 246	737 870	8 861	17 828	5 311	71 610	67 494	(2 197 419)	-	-	-	-	-	
Wynik netto z inwestycji (operacje między segmentami)	-	-	-	-	3 952 958	-	-	-	-	-	(3 952 958)	-	-	-	-	-	
											1 433 878	-	-	-	10 920	1 444 798	Przychody netto z inwestycji (operacje na zewnątrz)
											3 952 958	-	-	-	(3 952 958)	-	Przychody netto z inwestycji (operacje między segmentami)
											(58 283)	18 334	-	-	(126 529)	(166 478)	Wynik netto z realizacji i odpisy z tytułu utraty wartości inwestycji
											753 895	(75 260)	-	-	(98 307)	580 328	Zmiana netto wartości godziwej aktywów i zobowiązań wycenianych do wartości godziwej
Pozostałe przychody techniczne na udziale własnym	9 673	29 447	1 422	12 582	-	-	-	-	11 871	-	(64 995)	-	-	-	-	-	
Przychody z działalności podstawowej jednostek nieubezpieczeniowych	-	-	-	-	-	163 186	-	-	-	284 207	(447 393)	-	-	-	-	-	
Pozostałe przychody operacyjne (nie dotyczy jednostek ubezpieczeniowych)	-	-	-	-	-	464	-	-	-	19 974	453 384	227	(11 871)	-	(82 300)	379 878	Pozostałe przychody operacyjne
Odszkodowania i świadczenia wypłacone brutto	(640 651)	(2 587 825)	(3 237 149)	(438 965)	-	-	(59 454)	(110 545)	(1 118 283)	-	(1 061 995)	-	1 021 160	-	15 089	(8 218 618)	Odszkodowania, świadczenia oraz zmiana stanu rezerw techniczno-ubezpieczeniowych
Zmiany stanu rezerw na niewypłacone odszkodowania i świadczenia brutto	(19 793)	(354 968)	(8 905)	10 332	-	-	(3 575)	(33)	4 211	-	372 731	-	-	-	-	-	
Udział reasekuratorów w odszkodowaniach i świadczeniach wypłaconych	60 671	149 080	142	-	-	-	1 809	10 702	-	-	(210 351)	-	-	-	(3 733)	8 320	Udział reasekuratorów w odszkodowaniach, świadczeniach oraz zmianie stanu rezerw techniczno-ubezpieczeniowych
Udział reasekuratora w zmianie stanu rezerw	(28 747)	(183 584)	-	-	-	-	2 214	(3 382)	-	-	213 499	-	-	-	-	-	
Odszkodowania i świadczenia ubezpieczeniowe netto	(628 520)	(2 977 297)	(3 245 912)	(428 633)	-	-	(59 006)	(103 258)	(1 114 072)	-	(686 116)	-	1 021 160	-	11 356	(8 210 298)	Odszkodowania i świadczenia ubezpieczeniowe netto
Zmiany stanu innych rezerw techniczno-ubezpieczeniowych na udziale własnym, rezerwy ubezpieczeń na życie, jeżeli ryzyko lokaty ponosi ubezpieczający, rezerw na wyrównanie szkodowości (ryzyka)	-	-	(179 952)	(602 111)	-	-	-	-	92 905	-	689 158	-	-	-	-	-	
																(60 091)	Świadczenia oraz zmiana wyceny kontraktów inwestycyjnych
Premie i rabaty dla ubezpieczonych na udziale własnym, łącznie ze zmianą stanu rezerw	150	-	(251)	-	-	-	-	-	(3)	-	104	-	-	-	-	-	
Pozostałe koszty techniczne na udziale własnym	(33 794)	(194 136)	(43 811)	(4 299)	-	-	-	-	(2 051)	-	278 091	-	-	-	-	-	
Koszty akwizycji	(224 533)	(820 597)	(236 899)	(80 220)	-	(12 542)	(44 436)	(49 528)	(13 160)	-	-	-	-	-	15 437	(1 466 478)	Koszty akwizycji
Koszty administracyjne	(77 471)	(357 452)	(387 864)	(35 527)	-	(58 914)	(25 743)	(18 269)	(7 067)	-	-	2 857	-	(20 000)	19 643	(965 807)	Koszty administracyjne
Prowizje reasekuracyjne i udziały w zyskach	4 913	72 321	(275)	-	-	-	-	-	-	-	(76 959)	-	-	-	-	-	
Koszty działalności podstawowej jednostek nieubezpieczeniowych	-	-	-	-	-	-	-	-	-	(277 445)	277 445	-	-	-	-	-	
Pozostałe koszty operacyjne (nie dotyczy jednostek ubezpieczeniowych)	-	-	-	-	-	(351)	-	-	-	757	(576 598)	20 799	-	(8 242)	60 637	(502 998)	Pozostałe koszty operacyjne
Wynik na ubezpieczeniach / Zysk (strata) z działalności operacyjnej	335 504	1 120 790	1 249 343	106 272	4 690 828	100 704	11 553	132	14 817	94 987	22 152	(33 043)	-	(28 242)	(4 183 415)	3 502 382	Zysk (strata) z działalności operacyjnej
Pozostałe przychody operacyjne	30 477	-	10 502	-	-	-	1 122	2 539	-	-	(44 640)	-	-	-	-	-	
Pozostałe koszty operacyjne	(34 541)	-	(14 322)	-	-	-	(2 354)	(3 459)	-	-	54 676	-	-	-	-	-	
Koszty finansowe	-	-	-	-	-	-	-	-	-	(51 046)	(32 188)	-	-	-	35 174	(48 060)	Koszty finansowe
																1 866	Udział w zyskach (stratach) netto jednostek wycenianych metodą praw własności
																3 456 188	Zysk (strata) brutto
																(689 353)	Podatek dochodowy
																2 766 835	Zysk (strata) netto

Grupa Kapitałowa Powszechnego Zakładu Ubezpieczeń Spółki Akcyjnej
Śródroczne skonsolidowane sprawozdanie finansowe wg MSSF za III kwartał 2013 roku

(w tysiącach złotych)

Rachunek zysków i strat za okres od dnia 1 lipca 2012 roku do dnia 30 września 2012 roku	Ubezpieczenia korporacyjne (ub. maj i os.)		Ubezpieczenia masowe (ub. maj i os.)		Ubezpieczenia grupowe i indy- widualnie konty- nuowane (ub. na życie)		Ubezpieczenia indywidualne (ub. na życie)		Inwestycje	Ubezpieczenia emerytalne	Ukraina (ub. maj i os.)	Litwa (ub. maj i os.)	Kontrakty inwestycyjne	Pozostała działalność	Różnice prezentacyjne	Nieruchomości i instrumenty finansowe	Kontrakty inwestycyjne	Stopa techniczna w ubezpieczeniach na życie	Fundusz prewencyjny i odpisy na ZFSS	Korekty konsolidacyjne i niealkokowane	Wartość skonsolidowana	Rachunek zysków i strat za okres od dnia 1 lipca 2012 roku do dnia 30 września 2012 roku		
	PSR	PSR	PSR	PSR	PSR	PSR	UA GAAP	LT GAAP															PSR	PSR
Składki przypisane brutto na zewnątrz	362 380	1 574 211	1 602 184	294 185	-	-	34 875	44 885	115 493	-	-	-	-	-	-	-	(115 493)	-	-	-	3 912 720	Składki ubezpieczeniowe przypisane brutto na zewnątrz		
Składki przypisane brutto między segmentami	1 011	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	(1 011)	-	Składki ubezpieczeniowe przypisane brutto między segmentami		
Składki ubezpieczeniowe przypisane brutto	363 391	1 574 211	1 602 184	294 185	-	-	34 875	44 885	115 493	-	-	-	-	-	-	-	(115 493)	-	-	-	3 912 720			
Udział reasekuratorów w składce przypisanej brutto	(14 984)	(788)	(484)	-	-	-	(5 221)	(648)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	15	Udział reasekuratorów w składce ubezpieczeniowej przypisanej brutto		
Składki ubezpieczeniowe przypisane netto	348 407	1 573 423	1 601 700	294 185	-	-	29 654	44 237	115 493	-	-	-	-	-	-	-	(115 493)	-	-	(996)	3 890 610	Składki ubezpieczeniowe przypisane netto		
Zmiany stanu rezerw składek oraz na ryzyko niewygasie brutto	116 451	100 799	(330)	2 318	-	-	1 440	3 609	43	-	-	3 609	43	-	(32 758)	-	(43)	-	-	486	192 015	Zmiana stanu rezerwy składki ubezpieczeniowej netto		
Udział reasekuratora w zmianie stanu rezerw składek oraz na ryzyko niewygasie brutto	(19 700)	(10 035)	(170)	(16)	-	-	(664)	(2 173)	-	-	-	(664)	(2 173)	-	32 758	-	-	-	-	-	-	-		
Składki zarobione netto	445 158	1 664 187	1 601 200	296 487	-	-	30 430	45 673	115 536	-	-	45 673	115 536	-	-	-	(115 536)	-	-	(510)	4 082 625	Składki zarobione netto		
Dochody z lokat, w tym:	29 314	130 973	250 085	87 831	467 865	3 031	4 810	3 438	46 598	507	1 024 452	507	1 024 452	-	50 371	-	8 319	-	-	-	58 690	Przychody z tytułu prowizji i opłat		
Wynik netto z inwestycji (operacje na zewnątrz)	29 314	130 973	250 085	87 831	467 347	3 031	4 810	3 438	46 598	507	1 023 934	507	1 023 934	-	518	-	-	-	-	-	569 146	Przychody netto z inwestycji (operacje na zewnątrz)		
Wynik netto z inwestycji (operacje między segmentami)	-	-	-	-	518	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	(518)	-	Przychody netto z inwestycji (operacje między segmentami)		
																						123 749	Wynik netto z realizacji i odpisy z tytułu utraty wartości inwestycji	
																						297 300	Zmiana netto wartości godziwej aktywów i zobowiązań wycenianych do wartości godziwej	
Pozostałe przychody techniczne na udziale własnym	1 157	6 867	458	3 053	-	-	-	-	3 124	-	-	-	-	(14 659)	(888)	(3 124)	-	-	-	(26 152)	103 793	Pozostałe przychody operacyjne		
Przychody z działalności podstawowej jednostek nieubezpieczeniowych	-	-	-	-	-	-	-	-	50 371	-	-	-	-	105 530	(155 901)	-	-	-	-	-	-	-	Odszkodowania, świadczenia oraz zmiana stanu rezerw techniczno-ubezpieczeniowych	
Pozostałe przychody operacyjne (nie dotyczy jednostek ubezpieczeniowych)	-	-	-	-	-	-	314	-	-	6 713	126 930	(888)	(3 124)	-	-	-	-	-	-	(26 152)	103 793	Pozostałe przychody operacyjne		
Odszkodowania i świadczenia wypłacone brutto	(220 251)	(893 307)	(1 001 453)	(141 879)	-	-	(14 981)	(28 694)	(991 936)	-	215 143	(1)	151 324	(302)	-	-	-	-	(1 059)	(2 927 396)	(2 927 396)	Odszkodowania, świadczenia oraz zmiana stanu rezerw techniczno-ubezpieczeniowych		
Zmiany stanu rezerw na niewypłacone odszkodowania i świadczenia brutto	(98 947)	(195 677)	(5 369)	1 856	-	-	(84)	(3 004)	3 082	-	-	-	-	298 143	-	-	-	-	-	-	-	-		
Udział reasekuratorów w odszkodowaniach i świadczeniach wypłaconych	13 876	14 038	39	-	-	-	1 380	914	-	-	-	-	-	(15 291)	-	-	-	-	-	(950)	14 006	Udział reasekuratorów w odszkodowaniach, świadczeniach oraz zmianie stanu rezerw techniczno-ubezpieczeniowych		
Udział reasekuratora w zmianie stanu rezerw	(7 592)	(5 323)	-	-	-	-	(398)	(886)	-	-	-	-	-	14 199	-	-	-	-	-	-	-	-		
Odszkodowania i świadczenia ubezpieczeniowe netto	(312 914)	(1 080 269)	(1 006 783)	(140 023)	-	-	(14 083)	(31 670)	(988 854)	-	512 194	(1)	151 324	(302)	-	-	-	-	-	(2 009)	(2 913 390)	Odszkodowania i świadczenia ubezpieczeniowe netto		
Zmiany stanu innych rezerw techniczno-ubezpieczeniowych na udziale własnym, rezerwy ubezpieczeń na życie, jeżeli ryzyko lokaty ponosi ubezpieczający, rezerw na wyrównanie szkodowości (ryzyka)	-	-	(150 249)	(173 243)	-	-	-	-	837 528	-	-	-	-	(514 036)	-	-	-	-	-	-	-	(40 983)	Świadczenia oraz zmiana wyceny kontraktów inwestycyjnych	
Premie i rabaty dla ubezpieczonych na udziale własnym, łącznie ze zmianą stanu rezerw	(54)	(15)	(682)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	751	-	-	-	-	-	-	-	(40 983)	Świadczenia oraz zmiana wyceny kontraktów inwestycyjnych	
Pozostałe koszty techniczne na udziale własnym	(12 254)	(54 507)	(16 039)	(1 030)	-	-	-	-	(952)	-	-	-	-	84 782	-	-	-	-	-	-	-	-		
Koszty akwizycji	(81 476)	(286 166)	(77 152)	(24 082)	-	-	(4 538)	(9 777)	(5 656)	-	-	-	-	2	-	-	-	-	3 193	(497 778)	(497 778)	Koszty akwizycji		
Koszty administracyjne	(21 710)	(124 319)	(126 534)	(13 247)	-	-	(15 907)	(6 665)	(4 783)	(3 470)	-	-	-	859	-	-	-	-	3 135	(312 641)	(312 641)	Koszty administracyjne		
Prowizje reasekuracyjne i udziały w zyskach	1 591	(4 421)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2 830	-	-	-	-	-	-	-	-		
Koszty działalności podstawowej jednostek nieubezpieczeniowych	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	(100 768)	100 768	-	-	-	-	-	-	-		
Pozostałe koszty operacyjne (nie dotyczy jednostek ubezpieczeniowych)	-	-	-	-	-	-	(14)	-	-	(14)	-	-	-	(254)	(158 505)	(2)	-	-	16 369	21 887	(120 519)	Pozostałe koszty operacyjne		
Wynik na ubezpieczeniach / Zysk (strata) z działalności operacyjnej	48 812	252 330	474 304	35 746	467 865	33 257	4 715	532	3 854	11 728	245	55 554	-	(302)	16 369	279	1 405 288	Zysk (strata) z działalności operacyjnej						
Pozostałe przychody operacyjne	9 125	-	1 116	-	-	-	267	658	-	-	-	-	-	(11 166)	-	-	-	-	-	-	-	-		
Pozostałe koszty operacyjne	(14 899)	-	(7 437)	-	-	-	(1 188)	(884)	-	-	-	-	-	24 408	-	-	-	-	-	-	-	-		
Koszty finansowe	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	(1 661)	(13 484)	-	-	-	-	-	(15 145)	Koszty finansowe		
																						1 390 143	Zysk (strata) brutto	
																							(266 334)	Podatek dochodowy
																							1 123 809	Zysk (strata) netto

Grupa Kapitałowa Powszechnego Zakładu Ubezpieczeń Spółki Akcyjnej
Śródroczne skonsolidowane sprawozdanie finansowe wg MSSF za III kwartał 2013 roku

(w tysiącach złotych)

Rachunek zysków i strat za okres od dnia 1 stycznia 2012 roku do dnia 30 września 2012 roku	Ubezpieczenia korporacyjne (ub. maj i os.)		Ubezpieczenia masowe (ub. maj i os.)		Ubezpieczenia grupowe i indy- widualnie kony- ruowane (ub. na życie)		Ubezpieczenia indywidualne (ub. na życie)		Inwestycje	Ubezpieczenia emerytalne	Ukraina (ub. maj i os.)	Litwa (ub. maj i os.)	Kontrakty inwestycyjne	Pozostała działalność	Różnice prezentacyjne	Nieruchomości i instrumenty finansowe	Kontrakty inwestycyjne	Stoпа techniczna w ubezpieczeniach na życie	Fundusz prewencyjny i odpisy na ZFS	Korekty konsolidacyjne	Wartość skonsolidowana	Rachunek zysków i strat za okres od dnia 1 stycznia 2012 roku do dnia 30 września 2012 roku	
	PSR	PSR	PSR	PSR	PSR	PSR	UA GAAP	LT GAAP															PSR
Składki przypisane brutto na zewnątrz	1 403 133	4 969 569	4 771 030	771 751	-	-	99 592	143 919	1 660 532	-	-	-	-	-	-	-	(1 660 532)	-	-	-	12 158 994	Składki ubezpieczeniowe przypisane brutto na zewnątrz	
Składki przypisane brutto między segmentami	1 523	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	(1 523)	-	Składki ubezpieczeniowe przypisane brutto między segmentami	
Składki ubezpieczeniowe przypisane brutto	1 404 656	4 969 569	4 771 030	771 751	-	-	99 592	143 919	1 660 532	-	-	-	-	-	-	-	(1 660 532)	-	-	-	12 158 994		
Udział reasekuratorów w składce przypisanej brutto	(71 154)	(5 234)	(1 760)	(62)	-	-	(18 669)	(7 564)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1 463	(102 980)	Udział reasekuratorów w składce ubezpieczeniowej przypisanej brutto	
Składki ubezpieczeniowe przypisane netto	1 333 502	4 964 335	4 769 270	771 689	-	-	80 923	136 355	1 660 532	-	-	-	-	-	-	-	(1 660 532)	-	-	(60)	12 056 014	Składki ubezpieczeniowe przypisane netto	
Zmiany stanu rezerw składek oraz na ryzyko niewygasłe brutto	27 941	(70 243)	(207)	5 413	-	-	2 961	(8 882)	(764)	-	-	-	(62 819)	-	764	-	-	-	-	(817)	(106 653)	Zmiana stanu rezerwy składki ubezpieczeniowej netto	
Udział reasekuratora w zmianie stanu rezerw składek oraz na ryzyko niewygasłe brutto	(35 080)	(26 936)	169	17	-	-	(287)	(702)	-	-	-	-	62 819	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
Składki zarobione netto	1 326 363	4 967 156	4 769 232	777 119	-	-	83 597	126 771	1 659 768	-	-	-	-	-	(1 659 768)	-	-	-	-	(877)	11 949 361	Składki zarobione netto	
Dochody z lokat, w tym:	92 309	395 837	691 104	237 915	2 300 287	9 351	14 821	7 398	140 862	850	(3 890 734)	146 679	-	28 370	-	-	-	-	-	-	175 049	Przychody z tytułu prowizji i opłat	
Wynik netto z inwestycji (operacje na zewnątrz)	92 309	395 837	691 104	237 915	1 065 344	9 351	14 821	7 398	140 862	850	(2 655 791)	1 648 760	-	-	-	-	-	-	-	-	4 755	1 653 515	Przychody netto z inwestycji (operacje na zewnątrz)
Wynik netto z inwestycji (operacje między segmentami)	-	-	-	-	1 234 943	-	-	-	-	-	(1 234 943)	1 234 943	-	-	-	-	-	-	-	(1 234 943)	-	-	Przychody netto z inwestycji (operacje między segmentami)
Pozostałe przychody techniczne na udziale własnym	9 896	42 908	1 280	9 153	-	-	-	-	12 210	-	(75 447)	639 000	(60 917)	-	-	-	-	-	-	(29 294)	548 789	Wynik netto z realizacji i odpisy z tytułu utraty wartości inwestycji	
Przychody z działalności podstawowej jednostek nieubezpieczeniowych	-	-	-	-	-	-	146 679	-	-	273 927	(420 606)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	367 091	Zmiana netto wartości godziwej aktywów i zobowiązań wycenianych do wartości godziwej
Pozostałe przychody operacyjne (nie dotyczy jednostek ubezpieczeniowych)	-	-	-	-	-	-	404	-	-	10 363	350 797	1 394	(12 210)	-	-	-	-	-	-	(83 032)	267 716	Pozostałe przychody operacyjne	
Odszkodowania i świadczenia wypłacone brutto	(727 339)	(2 730 512)	(3 124 861)	(428 783)	-	-	(40 477)	(78 352)	(2 612 154)	-	(592 186)	(379)	1 771 552	(11 676)	-	-	-	-	-	(429)	(8 575 596)	Odszkodowania, świadczenia oraz zmiana stanu rezerw techniczno-ubezpieczeniowych	
Zmiany stanu rezerw na niewypłacone odszkodowania i świadczenia brutto	(319 739)	(386 232)	13 351	21 070	-	-	(1 208)	(3 300)	1 629	-	674 429	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
Udział reasekuratorów w odszkodowaniach i świadczeniach wypłaconych	41 905	58 889	78	-	-	-	2 326	2 129	-	-	43 453	-	-	-	-	-	-	-	-	(1 209)	147 571	Udział reasekuratorów w odszkodowaniach, świadczeniach oraz zmianie stanu rezerw techniczno-ubezpieczeniowych	
Udział reasekuratora w zmianie stanu rezerw	75 418	(38 964)	-	-	-	-	(848)	(2 921)	-	-	(32 685)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
Odszkodowania i świadczenia ubezpieczeniowe netto	(929 755)	(3 096 819)	(3 111 432)	(407 713)	-	-	(40 207)	(82 444)	(2 610 525)	-	93 011	(379)	1 771 552	(11 676)	-	-	-	-	-	(1 638)	(8 428 025)	Odszkodowania i świadczenia ubezpieczeniowe netto	
Zmiany stanu innych rezerw techniczno-ubezpieczeniowych na udziale własnym, rezerwy ubezpieczeń na życie, jeżeli ryzyko lokaty ponosi ubezpieczający, rezerw na wyrównanie szkodowości (ryzyka)	-	-	(371 442)	(387 326)	-	-	-	-	838 974	-	(80 206)	-	-	-	(127 944)	-	-	-	-	-	-	(127 944)	Świadczenia oraz zmiana wyceny kontraktów inwestycyjnych
Premie i rabaty dla ubezpieczonych na udziale własnym, łącznie ze zmianą stanu rezerw	2 978	97	(1 037)	-	-	-	-	-	-	-	(2 038)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
Pozostałe koszty techniczne na udziale własnym	(30 594)	(216 040)	(46 445)	(2 879)	-	-	-	-	(3 721)	-	299 679	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
Koszty akwizycji	(253 349)	(845 069)	(240 127)	(64 579)	-	-	(15 760)	(27 488)	(19 208)	-	-	-	6	-	-	-	-	-	-	5 198	(1 496 655)	Koszty akwizycji	
Koszty administracyjne	(70 993)	(376 021)	(414 672)	(38 156)	-	-	(48 408)	(20 101)	(13 470)	(10 341)	-	-	3 181	-	-	-	-	-	(20 000)	9 633	(999 348)	Koszty administracyjne	
Prowizje reasekuracyjne i udziały w zyskach	(7 837)	(8 227)	15	-	-	-	-	-	-	-	16 049	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
Koszty działalności podstawowej jednostek nieubezpieczeniowych	-	-	-	-	-	-	-	-	-	(272 034)	272 034	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
Pozostałe koszty operacyjne (nie dotyczy jednostek ubezpieczeniowych)	-	-	-	-	-	-	(301)	-	-	(803)	(459 967)	634	-	-	24 975	66 757	-	-	-	24 975	66 757	Pozostałe koszty operacyjne	
Wynik na ubezpieczeniach / Zysk (strata) z działalności operacyjnej	139 018	763 822	1 276 476	123 534	2 300 287	91 965	10 622	1 976	8 019	12 303	14 083	40 449	-	(11 676)	4 975	(1 235 009)	3 540 844	Zysk (strata) z działalności operacyjnej					
Pozostałe przychody operacyjne	34 165	-	13 235	-	-	-	489	1 911	-	-	(49 800)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
Pozostałe koszty operacyjne	(40 163)	-	(15 735)	-	-	-	(1 343)	(2 523)	-	-	59 764	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
Koszty finansowe	-	-	-	-	-	-	-	-	-	(3 902)	(24 048)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	(27 950)	Koszty finansowe	
																					3 512 894	Zysk (strata) brutto	
																					(672 636)	Podatek dochodowy	
																						2 840 258	Zysk (strata) netto

1 stycznia – 30 września 2013 roku i na dzień 30 września 2013	Polska	Kraje bałtyckie	Ukraina	Korekty konsolidacyjne	Wartość skonsolidowana
Składki ubezpieczeniowe przypisane brutto na zewnątrz	12 066 088	193 923	142 539	-	12 402 550
Składki ubezpieczeniowe przypisane brutto między segmentami	663	-	-	(663)	-
Przychody z tytułu prowizji i opłat	229 288	-	-	-	229 288
Przychody netto z inwestycji	1 412 660	6 396	18 272	7 470	1 444 798
Wynik netto z realizacji i odpisy z tytułu utraty wartości inwestycji	(167 120)	(170)	(398)	1 210	(166 478)
Zmiana netto wartości godziwej aktywów i zobowiązań wycenianych w wartości godziwej	555 114	(915)	(34)	26 163	580 328
Aktywa trwałe inne niż instrumenty finansowe*	1 189 319	13 978	5 999	(1 401)	1 207 895
Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego	13 725	-	1 250	-	14 975
Aktywa	61 378 497	407 216	252 430	(398 030)	61 640 113

* dotyczy wartości niematerialnych oraz rzeczowych aktywów trwałych

Na dzień 31 grudnia 2012	Polska	Kraje bałtyckie	Ukraina	Korekty konsolidacyjne	Wartość skonsolidowana
Aktywa trwałe inne niż instrumenty finansowe*	1 159 760	10 625	6 717	(1 547)	1 175 555
Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego	12 753	-	1 210	-	13 963
Aktywa	55 025 653	284 912	158 151	440 844	55 909 560

* dotyczy wartości niematerialnych oraz rzeczowych aktywów trwałych

1 stycznia – 30 września 2012 roku i na dzień 30 września 2012	Polska	Kraje bałtyckie	Ukraina	Korekty konsolidacyjne	Wartość skonsolidowana
Składki ubezpieczeniowe przypisane brutto na zewnątrz	11 915 483	143 919	99 592	-	12 158 994
Składki ubezpieczeniowe przypisane brutto między segmentami	179	-	-	(179)	-
Przychody z tytułu prowizji i opłat	175 049	-	-	-	175 049
Przychody netto z inwestycji	1 638 746	4 748	10 021	-	1 653 515
Wynik netto z realizacji i odpisy z tytułu utraty wartości inwestycji	365 820	609	662	-	367 091
Zmiana netto wartości godziwej aktywów i zobowiązań wycenianych w wartości godziwej	546 754	2 041	(6)	-	548 789
Aktywa trwałe inne niż instrumenty finansowe*	1 117 490	9 056	6 449	(1 632)	1 131 363
Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego	15 810	-	1 208	-	17 018
Aktywa	56 707 545	274 919	138 444	(320 242)	56 800 666

* dotyczy wartości niematerialnych oraz rzeczowych aktywów trwałych

16. Komentarz do sprawozdawczości według segmentów

16.1. Ubezpieczenia korporacyjne – ubezpieczenia majątkowe i osobowe

Składka przypisana brutto wg grup produktów	1 stycznia – 30 września 2013	1 stycznia – 30 września 2012	zmiana %
Ubezpieczenie komunikacyjne OC	264 607	296 143	(10,6)%
Ubezpieczenia AC	340 073	412 123	(17,5)%
Ubezpieczenia komunikacyjne razem	604 680	708 266	(14,6)%
Ubezpieczenia od ognia i innych szkód majątkowych	343 883	278 100	23,7%
Ubezpieczenia OC pozostałe (gr.11,12, 13)	263 735	264 781	(0,4)%
Ubezpieczenia NNW i pozostałe *	93 227	153 509	(39,3)%
Ubezpieczenia majątkowe i osobowe bez ubezpieczeń komunikacyjnych razem	700 845	696 390	0,6%
Razem segment ub. korporacyjne (ub. maj i os.)	1 305 525	1 404 656	(7,1)%

*Pozycja obejmuje gwarancje kredytowe i inne ubezpieczenia finansowe, ubezpieczenia assistance, turystyczne, morskie, kolejowe i lotnicze.

W 3 kwartałach 2013 roku w segmencie ubezpieczeń korporacyjnych, spadek składki przypisanej brutto o 99.131 tys. zł (-7,1%) w stosunku do 3 kwartałów 2012 roku wynikał w szczególności z niższej sprzedaży:

- ubezpieczeń na rzecz pacjentów z tytułu zdarzeń medycznych (NNW szpitali; -49.817 tys. zł) – w I półroczu 2012 roku jednostki medyczne były zobowiązane do zawierania umów ubezpieczenia na rzecz pacjentów z tyt. zdarzeń medycznych, w wyniku zmian legislacyjnych obowiązek ten odłożono na rok 2016;
- ubezpieczeń komunikacyjnych – ostra rywalizacja cenowa o kierowców oraz utrzymująca się słaba kondycja krajowego rynku motoryzacyjnego.

Jednocześnie, odnotowano wzrost składki przypisanej w ubezpieczeniach od ognia i innych szkód majątkowych +65.783 tys. zł jako efekt wzrostu sprzedaży wieloletnich ubezpieczeń dla sektora gospodarki paliwowo-energetycznej oraz górnictwa.

Dane z rachunku zysków i strat - ub. korporacyjne (ub. maj. i os.)	1 stycznia – 30 września 2013	1 stycznia – 30 września 2012	zmiana %
Składki ubezpieczeniowe przypisane brutto	1 305 525	1 404 656	(7,1)%
Składki zarobione netto	1 176 137	1 326 363	(11,3)%
Dochody z lokat	108 949	92 309	18,0%
Odszkodowania i świadczenia ubezpieczeniowe netto	(628 520)	(929 755)	(32,4)%
Koszty akwizycji	(224 533)	(253 349)	(11,4)%
Koszty administracyjne	(77 471)	(70 993)	9,1%
Prowizje reasekuracyjne i udziały w zyskach	4 913	(7 837)	(162,7)%
Pozostałe	(23 971)	(17 720)	35,3%
Zysk (strata) z działalności operacyjnej	335 504	139 018	141,3%
wskaźnik kosztów akwizycji (z uwzględnieniem prowizji reasekuracyjnych)*	18,7%	19,7%	(1,0) p.p.
wskaźnik kosztów administracyjnych*	6,6%	5,4%	1,2 p.p.
wskaźnik szkodowości*	53,4%	70,1%	(16,7) p.p.
wskaźnik mieszany (COR)*	78,7%	95,1%	(16,4) p.p.

* wskaźniki liczone do składki zarobionej netto

Odszkodowania i świadczenia ubezpieczeniowe netto w 3 kwartałach 2013 roku w stosunku do 3 kwartałów 2012 roku spadły o 32,4%, co przy niższej składce zarobionej o 11,3%, oznacza poprawę wskaźnika szkodowości o 16,7 p.p.

Jednocześnie, odszkodowania wypłacone brutto spadły o 11,9% m.in. na skutek:

- niższej częstości szkód jako efekt korzystniejszych warunków drogowych oraz mniejszego natężenia ruchu drogowego (potwierdzone spadkiem zużycia oleju napędowego i benzyny);

- spadku odszkodowań i świadczeń w ubezpieczeniach finansowych będącego konsekwencją wysokiego wskaźnika szkodowości w ubiegłym roku (załamanie się w połowie 2012 roku rynku sektora budowlanego) oraz wprowadzenia nowej polityki cenowej zaostrzającej ocenę ryzyka;
- mniejszej ilości szkód zgłoszonych i wypłaconych z dużych pojedynczych ryzyk;
- optymalizacji procesów likwidacyjnych oraz restrykcyjnej polityki kosztowej;
- weryfikacji portfela ubezpieczeniowego w związku ze zmianami w ostatnich latach polityki underwritingowej.

Wyższe o 18,0% r/r dochody z lokat (alokowane według cen transferowych) wynikały głównie ze wzrostu wyceny portfeli zabezpieczających zobowiązania ubezpieczeniowe denominowane w walutach obcych (w 3 kwartałach 2012 roku spadek wyceny, a w roku bieżącym wzrost), mimo że na dużej części alokowanych aktywów stopa zwrotu nieznacznie zmalała (stopa zwrotu używana w kalkulacji dochodów z lokat zabezpieczających zobowiązania denominowane w PLN uległa zmniejszeniu na skutek zmian w wycenie polskich papierów wartościowych na rynkach finansowych).

Koszty akwizycji w segmencie ubezpieczeń korporacyjnych spadły o 11,4% w porównaniu do analogicznego okresu 2012 roku, co było efektem słabszej sprzedaży oraz niższych kosztów pośrednich (w szczególności dotyczy to kosztów osobowych oraz kosztów wsparcia). Jednocześnie, udział prowizji ogółem w składce przypisanej został utrzymany na poziomie z analogicznego okresu roku ubiegłego (wzrost o 0,1 p.p.) - głównie wskutek wzrostu udziału prowizji w kanale brokerskim (efekt spadku sprzedaży ubezpieczeń na rzecz pacjentów z tyt. zdarzeń medycznych charakteryzujących się niższymi stawkami prowizyjnymi).

Wzrost kosztów administracyjnych o 9,1% w porównaniu do 3 kwartałów 2012 roku związany był przede wszystkim z wzrostem kosztów inicjatyw projektowych mających na celu usprawnienie i zautomatyzowanie procesów obsługowych m.in. poprzez wdrożenie nowego systemu produktowego oraz budowanie pozytywnego wizerunku Grupy PZU.

Wyższe pozostałe koszty prezentowane w kategorii „Pozostałe” w porównaniu do analogicznego okresu roku ubiegłego wynikały w szczególności ze zwiększenia odpisów aktualizujących należności.

Zysk z działalności operacyjnej w segmencie ubezpieczeń korporacyjnych wyniósł odpowiednio 335.504 tys. zł i 139.018 tys. zł za 3 kwartały 2013 i 2012 roku. Na istotny wzrost zysku z działalności operacyjnej wpłynęła niska szkodowość ubezpieczeń komunikacyjnych oraz poprawa rentowności ubezpieczeń finansowych.

16.2. Ubezpieczenia masowe – ubezpieczenia majątkowe i osobowe

Składka przypisana brutto wg grup produktów	1 stycznia – 30 września 2013	1 stycznia – 30 września 2012	zmiana %
Ubezpieczenie komunikacyjne OC	1 853 578	1 934 878	(4,2)%
Ubezpieczenia AC	1 161 586	1 195 836	(2,9)%
Ubezpieczenia komunikacyjne razem	3 015 164	3 130 714	(3,7)%
Ubezpieczenia od ognia i innych szkód majątkowych	1 074 963	1 023 925	5,0%
Ubezpieczenia OC pozostałe (gr.11,12, 13)	271 896	254 691	6,8%
Ubezpieczenia NNW i pozostałe *	569 018	560 239	1,6%
Ubezpieczenia majątkowe i osobowe bez ubezpieczeń komunikacyjnych razem	1 915 877	1 838 855	4,2%
Razem segment ub. masowe (ub. maj i os.)	4 931 041	4 969 569	(0,8)%

* Pozycja obejmuje gwarancje kredytowe i inne ubezpieczenia finansowe, ubezpieczenia assistance, turystyczne, morskie, kolejowe i lotnicze.

W 3 kwartałach 2013 roku w segmencie ubezpieczeń masowych, nastąpił spadek składki przypisanej brutto o 38.528 tys. zł (-0,8%) w stosunku do 3 kwartałów 2012 roku. Zmiana wynikała przede wszystkim z:

- niższego przypisu w ubezpieczeniach OC komunikacyjnych głównie wskutek mniejszego poziomu automatycznych wznowień, presji cenowej ze strony konkurencji oraz słabszej kondycji rynku samochodowego (wolniejsze tempo przyrostu liczby samochodów);
- podniesienia sum ubezpieczenia w obowiązkowych ubezpieczeniach budynków w gospodarstwach rolnych (urealnienie wartości budynków) oraz wzrostu sprzedaży dotowanych ubezpieczeń upraw rolnych;
- wyższego przypisu w ubezpieczeniach PZU Dom Plus oraz w ubezpieczeniach PZU Doradca (wzrost liczby ubezpieczeń - od lipca br. nowa akcja sprzedażowa).

Dane z rachunku zysków i strat - ub. masowe (ub. maj. i os.)	1 stycznia – 30 września 2013	1 stycznia – 30 września 2012	zmiana %
Składki ubezpieczeniowe przypisane brutto	4 931 041	4 969 569	(0,8)%
Składki zarobione netto	4 940 194	4 867 156	1,5%
Dochody z lokat	428 310	395 837	8,2%
Odszkodowania i świadczenia ubezpieczeniowe netto	(2 977 297)	(3 096 819)	(3,9)%
Koszty akwizycji	(820 597)	(845 069)	(2,9)%
Koszty administracyjne	(357 452)	(376 021)	(4,9)%
Prowizje reasekuracyjne i udziały w zyskach	72 321	(8 227)	x
Pozostałe	(164 689)	(173 035)	(4,8)%
Zysk (strata) z działalności operacyjnej	1 120 790	763 822	46,7%
wskaźnik kosztów akwizycji (z uwzględnieniem prowizji reasekuracyjnych)*	15,1%	17,5%	(2,4) p.p.
wskaźnik kosztów administracyjnych*	7,2%	7,7%	(0,5) p.p.
wskaźnik szkodowości*	60,3%	63,6%	(3,3) p.p.
wskaźnik mieszany (COR)*	82,6%	88,9%	(6,3) p.p.

* wskaźniki liczone do składki zarobionej netto

Odszkodowania i świadczenia ubezpieczeniowe netto w okresie 3 kwartałów 2013 roku spadły o 3,9% pomimo wzrostu składki zarobionej netto (+1,5%). Dobre wyniki w obszarze likwidacji szkód zostały osiągnięte na skutek:

- bardzo niskiego poziomu szkód związanych z ujemnymi skutkami przezimowań oraz brakiem przymrozków - po 3 kwartałach 2013 roku wysokość odszkodowań i świadczeń ubezpieczeniowych netto w obowiązkowych, dotowanych ub. upraw rolnych spadła w porównaniu do 3 kwartałów 2012 o około 165.000 tys. zł;
- niskiej szkodowości w ubezpieczeniach komunikacyjnych gdzie udało się utrzymać poziom zbliżony do wskaźnika szkodowości z 3 kwartałów 2012 roku (+0,4%), co było związane z niską częstością szkód (spadek natężenia ruchu drogowego).

Wyższe o 8,2% r/r dochody z lokat (alokowane według cen transferowych) wynikały głównie ze wzrostu wyceny portfeli zabezpieczających zobowiązania ubezpieczeniowe denominowane w walutach obcych (w 3 kwartałach 2012 roku spadek wyceny, a w roku bieżącym wzrost), mimo że na dużej części alokowanych aktywów stopa zwrotu nieznacznie zmalała (stopa zwrotu używana w kalkulacji dochodów z lokat zabezpieczających zobowiązania denominowane w PLN uległa zmniejszeniu na skutek zmian w wycenie polskich papierów wartościowych na rynkach finansowych).

Koszty akwizycji w segmencie ubezpieczeń masowych spadły o 2,9% na skutek niższego poziomu kosztów pośrednich (niższe koszty osobowe). Jednocześnie, udział prowizji bezpośredniej w składce przypisanej zwiększył się w wyniku rosnącego udziału droższych kanałów dystrybucji (brokerskiego, agencyjnego i multiagencyjnego). Ponadto, na skutek zawarcia ugody z reasekuratorem w zakresie produktu Zielona karta - odwrócono korektę obniżającą wynik roku 2011 (jednorazowy wpływ na prowizje reasekuracyjne 3 kwartałów 2013 roku +73.272 tys. zł, łączny wpływ na wynik brutto po 3 kwartałach 2013 roku +53.207 tys. zł).

Spadek kosztów administracyjnych o 18.569 tys. zł w porównaniu do 3 kwartałów 2012 roku nastąpił w wyniku niższych kosztów osobowych będących efektem restrukturyzacji i reorganizacji oraz spadku wydatków związanych z reklamą (w 2012 roku kampania rebrandingowa).

Spadek pozostałych kosztów prezentowanych w kategorii „Pozostałe” o 4,8% w porównaniu do analogicznego okresu roku ubiegłego wynikał m.in. z niższego poziomu odpisów na należności.

O osiągniętym wzroście zysku z działalności operacyjnej w segmencie ubezpieczeń masowych o 356.968 tys. zł (+46,7%) w porównaniu do 3 kwartałów 2012 roku zadecydowała głównie poprawa rentowności w ubezpieczeniach rolnych (niski poziom szkód wynikający z ujemnych skutków przezimowań i braku przymrozków) oraz ubezpieczeniach OC komunikacyjnych (niższa częstość szkód).

Nowe produkty

W wyniku prac w ramach projektu Everest dokonano zmiany OWU ubezpieczeń komunikacyjnych i taryfy składek dla ubezpieczeń komunikacyjnych dla klienta indywidualnego i przedsiębiorcy posiadającego małą flotę. Zmiany te będą dotyczyły umów ubezpieczenia, które będą zawierane w nowym systemie informatycznym, tj. takich, których okres ubezpieczenia rozpoczyna się po dniu 17 listopada 2013 roku. Wspomniane OWU i taryfy zawierają nowy produkt komunikacyjny PZU Auto Ochrona, który będzie dostępny do sprzedaży w systemie Everest.

16.3. Ubezpieczenia grupowe i indywidualnie kontynuowane – ubezpieczenia na życie

Składka przypisana wg rodzaju płatności - ubezpieczenia grupowe i indywidualnie kontynuowane	1 stycznia – 30 września 2013	1 stycznia – 30 września 2012	% zmiana
Składka regularna	4 799 871	4 699 168	2,1%
Składka jednorazowa	700	71 862	(99,0)%
Razem	4 800 571	4 771 030	0,6%

Wzrost regularnej składki przypisanej brutto o 100.703 tys. zł (+2,1%) wynikał przede wszystkim z:

- rozwoju ubezpieczeń grupowych ochronnych (wzrost średniej składki i liczby ubezpieczonych, w tym wysoki poziom nowej sprzedaży);
- dosprzedaży ubezpieczeń dodatkowych oraz podwyższania sumy ubezpieczenia w produktach indywidualnie kontynuowanych;
- pozyskania składki w ubezpieczeniach zdrowotnych zawieranych w formie grupowej (nowi klienci w ubezpieczeniach ambulatoryjnych oraz wprowadzenie do oferty nowego produktu lekowego);
- kontynuacji współpracy z pośrednikami bankowymi przy sprzedaży ubezpieczeń ochronnych – w trakcie 3 kwartałów 2013 roku najwyższy wzrost sprzedaży odnotowano w ubezpieczeniu kredytobiorców oferowanych z Bankiem PKO BP SA.

Jednocześnie, odnotowano spadek sprzedaży krótkoterminowych ubezpieczeń na życie i dożycie ze składką jednorazową oferowanych w formie grupowej w kanale bancassurance w wyniku realizacji strategii polegającej na wycofaniu się z tego rodzaju produktów ze względu na niską ich rentowność.

Dane z rachunku zysków i strat - ubezpieczenia grupowe i indywidualnie kontynuowane	1 stycznia – 30 września 2013	1 stycznia – 30 września 2012	% zmiana
Składki ubezpieczeniowe przypisane brutto	4 800 571	4 771 030	0,6%
Ubezpieczenia grupowe	3 379 753	3 368 883	0,3%
Ubezpieczenia indywidualnie kontynuowane	1 420 818	1 402 147	1,3%
Składki zarobione netto	4 799 945	4 769 232	0,6%
Dochody z lokat	542 940	691 104	(21,4)%
Odszkodowania i świadczenia ubezpieczeniowe netto	(3 245 912)	(3 111 432)	4,3%
Zmiany stanu innych rezerw techniczno-ubezpieczeniowych na udziale własnym	(179 952)	(371 442)	(51,6)%
Koszty akwizycji	(236 899)	(240 127)	(1,3)%
Koszty administracyjne	(387 864)	(414 672)	(6,5)%
Pozostałe	(42 915)	(46 187)	(7,1)%
Zysk (strata) z działalności operacyjnej	1 249 343	1 276 476	(2,1)%
Zysk (strata) z działalności operacyjnej z wyłączeniem efektu konwersji	1 145 380	1 094 955	4,6%
wskaźnik kosztów akwizycji*	4,9%	5,0%	(0,1) p.p.
wskaźnik kosztów administracyjnych*	8,1%	8,7%	(0,6) p.p.
marża wyniku z działalności operacyjnej*	26,0%	26,8%	(0,8) p.p.

* wskaźniki liczone do składki przypisanej brutto

Wzrost wartości odszkodowań i świadczeń ubezpieczeniowych netto (o 134.480 tys. zł, tj. 4,3%) był efektem wzrostu ilości zdarzeń z tytułu zgonu w styczniu 2013 roku (potwierdzone danymi GUS o wzroście ilości zgonów w Polsce) w ubezpieczeniach ochronnych grupowych i kontynuowanych oraz ogólnego wzrostu wielkości tego portfela. Dodatkowo, na wartość świadczeń wpłynęły wyższe kwoty wykupów z ubezpieczenia grupowego Pracowniczy Program Emerytalny, będące m.in. pochodną zwolnień (kompensowane zmianą rezerwy matematycznej, część ubezpieczonych przechodzi na produkty indywidualne IKE, IKZE).

Różnica w zmianie stanu rezerw techniczno-ubezpieczeniowych (wzrost rezerw niższy o 191.490 tys. zł niż w analogicznym okresie ubiegłego roku) wynikała z niższego wzrostu rezerw matematycznych:

- w produktach typu unit-linked w efekcie gorszych wyników z działalności inwestycyjnej;
- w produktach ochronnych kontynuowanych jako efekt wprowadzenia w 2012 roku nowego typu prawa do kontynuacji w fazie grupowej umożliwiającego zawiązywanie znacznie niższej rezerwy matematycznej w momencie przejścia ubezpieczonego do fazy indywidualnie kontynuowanej;
- w krótkoterminowych produktach na życie i dożycie w kanale bancassurance na skutek wycofania ze sprzedaży tego rodzaju produktów w bieżącym roku.

Powyższe czynniki zostały częściowo skompensowane mniejszym tempem konwersji polis umów wieloletnich na umowy roczne odnawialne w ubezpieczeniach grupowych typ P (efekt konwersji⁵ w trakcie 3 kwartałów 2013 roku przełożył się na uwolnienie 103.963 tys. zł rezerw, o 77.557 tys. zł mniej niż w analogicznym okresie 2012 roku).

Dochody z działalności lokacyjnej składają się z dochodów alokowanych według cen transferowych oraz z dochodów z produktów o charakterze inwestycyjnym. W segmencie ubezpieczeń grupowych i indywidualnie kontynuowanych dochody z działalności lokacyjnej spadły o 148.164 tys. zł głównie ze względu na niższy niż przed rokiem wynik z działalności inwestycyjnej w produktach o charakterze inwestycyjnym – efekt słabszej koniunktury na rynkach kapitałowych (niższe wzrosty wyceny akcji) oraz wzrostu rentowności instrumentów dłużnych w 3 kwartałach 2013 roku (spadek bieżącej wyceny). Dochody alokowane według cen transferowych spadły w tym czasie o 28.694 tys. zł.

⁵ Efekt konwersji liczony na podstawie danych wg PSR

Koszty akwizycji w segmencie ubezpieczeń grupowych i indywidualnie kontynuowanych w trakcie 3 kwartałów 2013 roku wyniosły 236.899 tys. zł i spadły o 3.228 tys. zł w stosunku do analogicznego okresu ubiegłego roku. Wpływ na to miały następujące czynniki:

- spadek pośrednich kosztów akwizycji, m.in. wynagrodzeń dla sieci sprzedaży związanych z pozyskiwaniem nowych klientów w ubezpieczeniach grupowych (modyfikacje i działania sprzedażowe) – ograniczenie modyfikacji portfela celem utrzymania rentowności;
- brak prowizji z krótkoterminowych ubezpieczeń na życie i dożycie ze składką jednorazową oferowanych w formie grupowej w kanale bancassurance – wycofanie ze sprzedaży;
- kompensowane wzrostem prowizji w ubezpieczeniach grupowych ochronnych w kanale bancassurance na skutek zwiększenia sprzedaży nowych polis.

Spadek kosztów administracyjnych w trakcie 3 kwartałów 2013 roku w porównaniu do analogicznego okresu 2012 roku o 26.808 tys. zł (-6,5%) wynikał przede wszystkim z niższych kosztów osobowych jako efekt ich reorganizacji i restrukturyzacji oraz z niższych kosztów marketingowych (wydatki na zmianę wizerunku w roku 2012).

Zysk z działalności operacyjnej w segmencie ubezpieczeń grupowych i kontynuowanych w trakcie 3 kwartałów 2013 roku zmniejszył się w porównaniu z analogicznym okresem 2012 roku o 27.133 tys. zł (-2,1%), w głównej mierze w wyniku niższego efektu konwersji umów długoterminowych na kontrakty odnawialne w ubezpieczeniach grupowych typ P. Zysk z działalności operacyjnej z wyłączeniem tego elementu wzrósł r/r o 50.425 tys. zł (+4,6%) - głównie na skutek zwiększenia portfela, oszczędności w zakresie kosztów działalności oraz wprowadzenia nowego typu indywidualnej kontynuacji.

Nowe produkty

W pierwszych 3 kwartałach bieżącego roku, w ramach grupowych ubezpieczeń inwestycyjnych Komisja Nadzoru Finansowego zarejestrowała nowy pracowniczy program emerytalny w formie grupowego ubezpieczenia na życie z ubezpieczeniowym funduszem kapitałowym Pogodna Przyszłość.

16.4. Ubezpieczenia indywidualne – ubezpieczenia na życie

Składka przypisana wg rodzaju płatności - ubezpieczenia indywidualne	1 stycznia – 30 września 2013	1 stycznia – 30 września 2012	% zmiana
Składka regularna	362 006	337 784	7,2%
Składka jednorazowa	669 856	433 967	54,4%
Razem	1 031 862	771 751	33,7%

Wzrost składki przypisanej brutto w stosunku do 3 kwartałów 2012 roku o 260.111 tys. zł (+33,7%) był rezultatem:

- utrzymania wysokiej dynamiki sprzedaży wprowadzonego we współpracy z Bankiem Millennium S.A., indywidualnego produktu typu *unit-linked* ze składką jednorazową;
- dobrych wyników sprzedaży produktu strukturyzowanego we współpracy z Bankiem Handlowym w Warszawie S.A.;
- wyższej niż w analogicznym okresie ubiegłego roku sprzedaży w kanale własnym produktu strukturyzowanego ze składką jednorazową Świat Zysków;
- wyższych niż przed rokiem zasileń rachunków w produkcie IKE;
- stałego rozwoju produktu oszczędnościowo-inwestycyjnego z elementem ochronnym o składce regularnej Plan na Życie.

Zmiany te zostały częściowo zniwelowane przez wygasanie portfela ubezpieczeń na życie i dożycie zawartych w latach 90-tych.

Dane z rachunku zysków i strat - ubezpieczenia indywidualne	1 stycznia – 30 września 2013	1 stycznia – 30 września 2012	% zmiana
Składki ubezpieczeniowe przypisane brutto	1 031 862	771 751	33,7%
Składki zarobione netto	1 036 234	777 119	33,3%
Dochody z lokat	208 246	237 915	(12,5)%
Odszkodowania i świadczenia ubezpieczeniowe netto	(428 633)	(407 713)	5,1%
Zmiany stanu innych rezerw techniczno-ubezpieczeniowych na udziale własnym	(602 111)	(387 326)	55,5%
Koszty akwizycji	(80 220)	(64 579)	24,2%
Koszty administracyjne	(35 527)	(38 156)	(6,9)%
Pozostałe	8 283	6 274	32,0%
Zysk (strata) z działalności operacyjnej	106 272	123 534	(14,0)%
wskaźnik kosztów akwizycji*	7,8%	8,4%	(0,6) p.p.
wskaźnik kosztów administracyjnych*	3,4%	4,9%	(1,5) p.p.
marża wyniku z działalności operacyjnej*	10,3%	16,0%	(5,7) p.p.

* wskaźniki liczone do składki przypisanej brutto

Wzrost wartości odszkodowań i świadczeń ubezpieczeniowych netto (o 20.920 tys. zł, tj. o 5,1%) był efektem:

- wzrostu wypłat z tytułu dożyć w produkcie strukturyzowanym Świat Zysków (bilansowane zmianą rezerwy matematycznej);
- wyższych wykupów w produkcie IKE i *unit-linked* w kanale bancassurance (wartość bilansowana zmianą rezerwy matematycznej);
- częściowo skompensowanych niższymi wypłatami z tytułu dożyć ze starych polis portfela indywidualnego na życie i dożycie zawartych w latach 90-tych.

Różnica w zmianie stanu rezerw techniczno-ubezpieczeniowych (wzrost rezerw o 602.111 tys. zł, o 214.785 tys. zł wyższy niż w analogicznym okresie 2012 roku) wynikała głównie z wysokiej nowej sprzedaży ubezpieczeń o charakterze inwestycyjnym w kanale bancassurance (produkt typu *unit-linked* z Bankiem Millennium S.A. i strukturyzowany z Bankiem Handlowym w Warszawie S.A.). Efekt kompensowany częściowo przez niższy niż w ubiegłym roku wzrost rezerwy w pozostałych produktach typu *unit-linked* w kanale tradycyjnym, w efekcie gorszych wyników na działalności inwestycyjnej i wyższych wykupów.

Dochody z działalności lokacyjnej składają się z dochodów alokowanych według cen transferowych oraz z dochodów z produktów o charakterze inwestycyjnym. W segmencie ubezpieczeń indywidualnych spadły one rok do roku o 29.669 tys. zł głównie ze względu na niższe niż przed rokiem wyniki związane z produktami o charakterze inwestycyjnym – efekt słabszej koniunktury na rynkach kapitałowych (niższe wzrosty wyceny akcji) oraz wzrostu rentowności instrumentów dłużnych w 3 kwartałach 2013 roku (spadek bieżącej wyceny). Dochody alokowane według cen transferowych pozostały na zbliżonym poziomie.

Wzrost kosztów akwizycji w tym segmencie (o 15.641 tys. zł, tj. o 24,2%) wynikał przede wszystkim z dynamicznego rozwoju sprzedaży produktów inwestycyjnych przez kanał bankowy, w szczególności produktu typu *unit-linked* charakteryzującego się wysokimi kosztami akwizycji, które nie są odraczone w czasie.

Koszty administracyjne w segmencie indywidualnym spadły w trakcie 3 kwartałów 2013 roku w porównaniu do analogicznego okresu 2012 roku o 2.629 tys. zł (-6,9%) w wyniku niższych kosztów osobowych jako efekt ich reorganizacji i restrukturyzacji oraz z niższych kosztów marketingowych (wydatki na zmianę wizerunku w roku 2012).

W konsekwencji zdarzeń opisanych powyżej (głównie wzrostu kosztów akwizycji), wynik operacyjny segmentu spadł o 17.262 tys. zł (-14,0%) do poziomu 106.272 tys. zł.

Nowe produkty

Z uwagi na obniżenie stóp procentowych przez Radę Polityki Pieniężnej do najniższego poziomu w historii i spadek oprocentowania depozytów oraz rentowności obligacji skarbowych w subskrypcjach indywidualnego ubezpieczenia strukturyzowanego Świat Zysków sprzedawanych od czerwca 2013 roku wydłużono okres odpowiedzialności produktu z 3 do 5 lat. Zmianie uległa także oferowana strategia inwestycyjna, która od czerwca

oparta jest o indeks inwestujący w fundusze TFI PZU. Celem powyższych zmian była dalsza możliwość przedstawienia Klientom atrakcyjnych parametrów produktu, przy zachowaniu 100% gwarancji kapitału, pomimo niekorzystnie zmieniających się warunków rynkowych. Świat Zysków pozwala Klientom w nowoczesny sposób dywersyfikować ryzyko portfela inwestycyjnego i jest istotnym elementem oferty inwestycyjnej PZU Życie. W związku z ciągłymi zmianami na rynkach finansowych strategię inwestycyjną proponowaną w ramach produktu są odpowiednio modyfikowane, aby jak najlepiej dopasować się do aktualnych potrzeb Klientów.

W czerwcu 2013 roku zmodyfikowano również grupowe ubezpieczenie na życie i dożycie dla Banku Millennium S.A. - okres ubezpieczenia 60 miesięcy. Zmiana polegała na przejściu na formę indywidualną. Ubezpieczenie jest dostępne pod nową nazwą indywidualne ubezpieczenie na życie i dożycie Polisa Oszczędnościowa.

16.5. Inwestycje

Dochody z działalności lokacyjnej Grupy PZU za 3 kwartały 2013 roku spadły o 27,7% w porównaniu do analogicznego okresu roku ubiegłego.

Dochody z działalności lokacyjnej w segmencie inwestycje⁶ stanowią nadwyżkę dochodów z lokat PZU i PZU Życie ponad dochody alokowane według cen transferowych do segmentów ubezpieczeniowych (segment ubezpieczeń korporacyjnych, masowych, grupowych i indywidualnie kontynuowanych oraz indywidualnych) oraz kontraktów inwestycyjnych, jak i innych wolnych środków finansowych w Grupie PZU. Dochody te spadły o 327.474 tys. zł.

Wyniki z działalności lokacyjnej - podział na segmenty	1 stycznia – 30 września 2013	1 stycznia – 30 września 2012	zmiana %
Segment Inwestycje (operacje na zewnątrz)	737 870	1 065 344	(30,7)%
Segmenty działalności ubezpieczeniowej (PZU i PZU Życie)	1 288 445	1 417 165	(9,1)%
Pozostałe segmenty i korekty	(167 667)	86 886	x
Razem	1 858 648	2 569 395	(27,7)%

Wyniki z działalności lokacyjnej	1 stycznia – 30 września 2013	1 stycznia – 30 września 2012	zmiana %
Instrumenty kapitałowe	448 523	597 740	(25,0)%
Odsetkowe aktywa finansowe	1 374 953	2 035 463	(32,5)%
Nieruchomości inwestycyjne	25 912	222	x
Instrumenty pochodne	338	92 383	(99,6)%
Należności	(114 392)	(133 937)	(14,6)%
Pozostałe	123 314	(22 476)	x
Razem	1 858 648	2 569 395	(27,7)%

Spadek wyników z działalności lokacyjnej Grupy PZU jak i segmentu inwestycje spowodowany był m.in.:

- niższym wzrostem wyceny instrumentów kapitałowych na rynkach finansowych (indeks WIG wzrósł w 3 kwartałach 2013 roku o 6,0%, podczas gdy rok wcześniej zyskał 16,3%), oraz
- niższą wyceną obligacji skarbowych (rentowność 5-letnich i 10-letnich obligacji skarbowych wzrosła w 3 kwartałach 2013 roku odpowiednio o 52 i 72 pkt. bazowych podczas gdy w 3 kwartałach 2012 roku obniżyła się odpowiednio o 114 i 119 pkt. bazowych).

W 3 kwartałach 2013 roku osiągnięto również niższe wyniki na instrumentach pochodnych, które nabywane są głównie w celu odpowiedniego zarządzania ryzykiem w ramach portfeli inwestycyjnych.

W związku z objęciem w 2013 roku konsolidacją funduszy inwestycyjnych, w tym głównie funduszy inwestycyjnych zamkniętych sektora nieruchomości, rozpoznano jednorazowy dochód (brutto) w wysokości 172.810 tys. zł wykazany w pozycji „Pozostałe” powyższej tabeli.

⁶ Dochód obejmuje „Dochody z lokat” w segmencie Inwestycje w ramach operacji na zewnątrz.

Lokaty (łącznie z kontraktami inwestycyjnymi) ⁷	30 września 2013	Struktura na 30 września 2013	31 grudnia 2012	Struktura na 31 grudnia 2012
Instrumenty kapitałowe, w tym:	6 407 278	11,6%	6 325 626	12,4%
Instrumenty kapitałowe dla których można określić wartość godziwą - notowane	3 803 148	6,9%	2 403 641	4,7%
Instrumenty kapitałowe dla których można określić wartość godziwą - pozostałe	2 599 098	4,7%	3 795 637	7,5%
Instrumenty kapitałowe, dla których nie można określić wartości godziwej	5 032	0,0%	126 348	0,2%
Odsetkowe aktywa finansowe, w tym:	47 234 322	85,5%	43 933 051	86,4%
Dłużne papiery wartościowe - rządowe	35 453 824	64,1%	33 494 446	65,9%
Dłużne papiery wartościowe - pozostałe	2 404 699	4,4%	2 435 153	4,8%
Transakcje reverse repo i lokaty terminowe w instytucjach kredytowych	7 672 161	13,9%	6 982 331	13,7%
Pożyczki	1 703 638	3,1%	1 021 121	2,0%
Nieruchomości inwestycyjne	1 610 828	2,9%	564 404	1,1%
Instrumenty pochodne (wartość netto)	20 026	0,0%	34 149	0,1%
Pozostałe	106	0,0%	329	0,0%
Razem	55 272 560	100,0%	50 857 559	100,0%

Działalność lokacyjna Grupy PZU prowadzona jest zgodnie z wymogami ustawowymi przy zachowaniu odpowiedniego stopnia bezpieczeństwa, płynności i rentowności. Dłużne rządowe papiery wartościowe stanowiły ponad 60% portfela lokat zarówno na dzień 30 września 2013 roku jak i 31 grudnia 2012 roku. Zaangażowanie w dłużne papiery emitowane przez rządy inne niż RP wynosiło odpowiednio na dzień 30 września 2013 roku i 31 grudnia 2012 roku: 3,1% i 2,5% stanu lokat.

Wzrost wartości instrumentów kapitałowych spowodowany był m.in. zwiększeniem ich wyceny rynkowej w okresie od końca 2012 roku do końca III kwartału 2013 roku (indeks WIG wzrósł w tym okresie o 6,0%).

Objęcie od dnia 1 stycznia 2013 roku konsolidacją metodą pełną funduszy inwestycyjnych zamkniętych sektora nieruchomości wpłynęło na zwiększenie udziału oraz wartości nieruchomości inwestycyjnych. Jednocześnie operacja ta przyczyniła się do spadku wartości kategorii „Instrumenty kapitałowe dla których można określić wartość godziwą – pozostałe”.

Wzrost udziału oraz wartości instrumentów rynku pieniężnego (transakcje reverse repo i lokaty terminowe w instytucjach kredytowych) spowodowany był m.in. przez zawieranie transakcji na rynku międzybankowym w celu zwiększenia efektywności prowadzonej działalności lokacyjnej i dostosowania portfeli lokat do ich benchmarków.

⁷ Aktywa finansowe, nieruchomości inwestycyjne wraz z ujemną wyceną instrumentów pochodnych.

16.6. Ubezpieczenia emerytalne

Dane z rachunku zysków i strat - segment emerytalny	1 stycznia – 30 września 2013	1 stycznia – 30 września 2012	% zmiana
Przychody z działalności podstawowej jednostek nieubezpieczeniowych	163 186	146 679	11,3%
Koszty akwizycji	(12 542)	(15 760)	(20,4)%
Koszty administracyjne	(58 914)	(48 408)	21,7%
Pozostałe	8 974	9 454	(5,1)%
Zysk/strata z działalności operacyjnej	100 704	91 965	9,5%

Wzrost przychodów z tytułu opłat i prowizji ("Przychody z działalności podstawowej jednostek nieubezpieczeniowych") w stosunku do 3 kwartałów 2012 roku o 16.507 tys. zł (11,3%) wynikał w głównej mierze z:

- wyższych o 10.930 tys. zł przychodów z opłaty od składek (w tym ustawowy wzrost od 2013 roku składek przekazywanych przez ZUS do OFE z 2,3% do 2,8% podstawy wymiaru składki na ubezpieczenie emerytalne);
- wzrostu o 12.614 tys. zł wynagrodzenia za zarządzanie (wyższy poziom aktywów OFE PZU).

Równocześnie w omawianym okresie 2013 roku zmniejszeniu uległy przychody PTE PZU z tytułu rachunku premiewego/rezerwowego (spadek o 8.146 tys. zł), w efekcie osiągnięcia stopy zwrotu za okres od 31 marca 2007 roku do 29 marca 2013 roku poniżej wskaźnika wzrostu cen towarów i usług konsumpcyjnych ogółem, za ten sam okres. Podobna sytuacja dotyczyła większości towarzystw emerytalnych działających na rynku.

Koszty akwizycji były niższe o 3.218 tys. zł (-20,4%) głównie w wyniku zmniejszenia kosztów wynagrodzenia prowizyjnego, w związku z ich systematycznym rozliczaniem w czasie.

Koszty administracyjne PTE PZU wzrosły o 10.506 tys. zł (21,7%) głównie w wyniku wyższych kosztów prowadzenia rejestrów członków funduszy (wzrost o 8.685 tys. zł, tj. 42,2%). Było to związane z utworzeniem rezerwy na dodatkowe wynagrodzenie dla agenta transferowego z tytułu osiągnięcia wyznaczonego przez PTE PZU poziomu mierników jakości. Ponadto, podwyższenie składek przekazywanych do OFE spowodowało wzrost opłat pobieranych przez ZUS o 2.156 tys. zł (+35,2%).

Efektom powyższych zmian był wzrost zysku z działalności operacyjnej w porównaniu do analogicznego okresu roku ubiegłego z 91.965 tys. zł do poziomu 100.704 tys. zł, tj. o 8.739 tys. zł.

Na koniec III kwartału 2013 roku członkami OFE PZU było 2.230,2 tys. osób, co stanowiło 13,6% ogólnej liczby członków otwartych funduszy emerytalnych i uplasowało OFE PZU pod tym względem na trzecim miejscu na rynku. W stosunku do stanu na koniec września roku ubiegłego, liczba członków OFE PZU wzrosła o 6,0 tys. osób, tj. 0,3%, podczas gdy ogólna liczba członków wszystkich OFE zwiększyła się o 2,7%.

Na koniec września 2013 roku łączna wartość aktywów netto wszystkich OFE na rynku wyniosła 292,0 mld zł i wzrosła o 15,6% w stosunku do końca III kwartału 2012 roku. Aktywa OFE PZU wzrosły w tym okresie o 15,5%, do poziomu 39,2 mld zł. Na wzrost aktywów miał wpływ poziom składek otrzymanych z ZUS oraz wyniki z inwestycji. W okresie od stycznia do września 2013 roku ZUS przekazał do OFE PZU 1,1 mld zł składek, blisko 40,1% więcej niż w analogicznym okresie 2012 roku, a stopa zwrotu w 9 miesiącach 2013 roku wyniosła 5,3%.

16.7. Ukraina

Dane z rachunku zysków i strat - segment Ukraina - ubezpieczenia majątkowe i ubezpieczenia na życie razem	1 stycznia – 30 września 2013	1 stycznia – 30 września 2012	zmiana %
Składki ubezpieczeniowe przypisane brutto	142 539	99 592	43,1%
Składki zarobione netto	122 910	83 597	47,0%
Dochody z lokat	17 828	14 821	20,3%
Odszkodowania i świadczenia ubezpieczeniowe netto	(59 006)	(40 207)	46,8%
Koszty akwizycji	(44 436)	(27 488)	61,7%
Koszty administracyjne	(25 743)	(20 101)	28,1%
Zysk (strata) z działalności operacyjnej	11 553	10 622	8,8%
kurs walutowy UAH w PLN	0,3933	0,4048	(2,8)%

Segment Ukraina składa się z dwóch spółek oferujących ubezpieczenia na życie i majątkowe.

Z uwagi na zmianę zasad rachunkowości w Grupie PZU polegającej na zaprzestaniu stosowania zasady istotności od dnia 1 stycznia 2013 roku rozpoczęto konsolidację spółki oferującej ubezpieczenia na życie. Powyższa tabela prezentuje w okresie od dnia 1 stycznia do 30 września 2013 dane dwóch spółek, natomiast za okres od dnia 1 stycznia do 30 września 2012 roku wyłącznie dane spółki majątkowej dotychczas podlegającej konsolidacji.

16.7.1. Segment Ukraina – ubezpieczenia majątkowe – PZU Ukraine

Dane z rachunku zysków i strat - segment Ukraina - ubezpieczenia majątkowe	1 stycznia – 30 września 2013	1 stycznia – 30 września 2012	zmiana %
Składki ubezpieczeniowe przypisane brutto	110 810	99 592	11,3%
Składki zarobione netto	91 028	83 597	8,9%
Dochody z lokat	9 886	14 821	(33,3)%
Odszkodowania i świadczenia ubezpieczeniowe netto	(39 099)	(40 207)	(2,8)%
Koszty akwizycji	(31 129)	(27 488)	13,2%
Koszty administracyjne	(21 478)	(20 101)	6,9%
Zysk (strata) z działalności operacyjnej	9 208	10 622	(13,3)%
kurs walutowy UAH w PLN	0,3933	0,4048	(2,8)%
wskaźnik kosztów akwizycji*	34,2%	32,9%	1,3 p.p.
wskaźnik kosztów administracyjnych*	23,6%	24,0%	(0,4) p.p.
wskaźnik szkodowości*	42,9%	48,1%	(5,2) p.p.
wskaźnik mieszany (COR)*	100,7%	105,0%	(4,3) p.p.

* wskaźniki liczone do składki zarobionej netto

Wzrost składki przypisanej brutto o 11.218 tys. zł (+11,3%) w okresie 3 kwartałów 2013 roku w porównaniu do analogicznego okresu 2012 roku wynikał głównie z dodatniej dynamiki sprzedaży ubezpieczeń: Zielona Karta, Autocasco, przerwy w produkcji oraz turystyczne.

Wyższe koszty akwizycji o 3.641 tys. zł (+13,2%) w odniesieniu do 3 kwartałów 2012 roku wynikały z dodatniej dynamiki składki zarobionej netto (8,9%), w tym ze zwiększenia sprzedaży ubezpieczeń majątkowych osób fizycznych, komunikacyjnych i turystycznych charakteryzujących się wyższymi obciążeniami pozyskiwanej sprzedaży.

Koszty administracyjne wzrosły o 1.377 tys. zł (+6,9%), głównie w wyniku zmiany metodologii tworzenia rezerw na urlopy i premie z tytułu wynagrodzeń – ich comiesięczna aktualizacja zamiast, jak w 2012 roku, jednorazowa końcoworoczna oraz indeksacji płac przeprowadzonej w czerwcu 2012 roku.

Poprawa wskaźnika szkodowości netto o 5,2 p.p. względem analogicznego okresu roku ubiegłego wynikała z wyższej składki zarobionej netto, ograniczenia popularnych, lecz szkodowych ubezpieczeń medycznych oraz zrównoważenia portfela rentownym portfelem ubezpieczeń majątkowych.

Zysk z działalności operacyjnej r/r był niższy o 1.414 tys. zł, głównie ze względu na spadek łącznych dochodów z lokat oraz pogorszenia wskaźnika kosztów akwizycji z 32,9% na 34,2% (+1,3 p.p.).

16.7.2. Segment Ukraina – ubezpieczenia na życie – PZU Ukraine Life

Dane z rachunku zysków i strat - segment Ukraina - ubezpieczenia na życie	1 stycznia – 30 września 2013	1 stycznia – 30 września 2012	zmiana %
Składki ubezpieczeniowe przypisane brutto	31 729	27 369	15,9%
Składki zarobione netto	31 882	26 351	21,0%
Dochody z lokat	7 942	5 259	51,0%
Odszkodowania i świadczenia ubezpieczeniowe netto	(19 907)	(15 281)	30,3%
Koszty akwizycji	(13 307)	(12 724)	4,6%
Koszty administracyjne	(4 265)	(4 030)	5,8%
Zysk (strata) z działalności operacyjnej	2 345	(426)	x
kurs walutowy UAH w PLN	0,3933	0,4048	(2,8)%
wskaźnik kosztów akwizycji*	41,9%	46,5%	(4,6) p.p.
wskaźnik kosztów administracyjnych*	13,4%	14,7%	(1,3) p.p.
marża wyniku z działalności operacyjnej*	7,4%	(1,6)%	9,0 p.p.

* wskaźniki liczone do składki przypisanej brutto

Od dnia 1 stycznia 2013 roku Segment Ukraina zawiera również dane spółki oferującej ubezpieczenia na życie; w powyższej tabeli dane za okres od dnia 1 stycznia do dnia 30 września 2012 roku zostały zaprezentowane wyłącznie dla celów porównawczych.

Wzrost składki przypisanej brutto o 4.360 tys. zł (+15,9%) w okresie 3 kwartałów 2013 roku w porównaniu do analogicznego okresu 2012 roku wynikał z dodatniej dynamiki sprzedaży produktów *endowment* oraz terminowych.

Wyższe koszty akwizycji o 583 tys. zł (+4,6%) w odniesieniu do 3 kwartałów 2012 roku wynikały z dodatniej dynamiki składki zarobionej netto (+21,0%) oraz aktywnej współpracy z brokerami i bankami, która charakteryzuje się wyższymi obciążeniami prowizyjnymi.

Koszty administracyjne wzrosły o 235 tys. zł (+5,8%), głównie w wyniku zmiany metodologii tworzenia rezerw na urlopy i premie z tytułu wynagrodzeń – ich comiesięczna aktualizacja zamiast, jak w 2012 roku, jednorazowa końcoworoczna oraz indeksacji płac przeprowadzonej w czerwcu 2012 roku.

Zysk z działalności operacyjnej r/r był wyższy o 2.771 tys. zł głównie ze względu na wysoką dynamikę sprzedaży oraz wzrost dochodów z działalności inwestycyjnej.

16.8. Kraje bałtyckie

Dane z rachunku zysków i strat - segment Litwa- ubezpieczenia majątkowe i ubezpieczenia na życie razem	1 stycznia – 30 września 2013	1 stycznia – 30 września 2012	zmiana %
Składki ubezpieczeniowe przypisane brutto	193 923	143 919	34,7%
Składki zarobione netto	165 876	126 771	30,8%
Dochody z lokat	5 311	7 398	(28,2)%
Odszkodowania i świadczenia ubezpieczeniowe netto	(103 258)	(82 444)	25,2%
Koszty akwizycji	(49 528)	(36 279)	36,5%
Koszty administracyjne	(18 269)	(13 470)	35,6%
Zysk (strata) z działalności operacyjnej	132	1 976	x
kurs walutowy LTL w PLN	1,2231	1,2149	0,7%

Segment Kraje bałtyckie (Litwa, Łotwa i Estonia) składa się z dwóch spółek oferujących ubezpieczenia na życie i majątkowe.

Z uwagi na zmianę zasad rachunkowości w Grupie PZU polegającej na zaprzestaniu stosowania zasady istotności od dnia 1 stycznia 2013 roku rozpoczęto konsolidację spółki oferującej ubezpieczenia na życie. Powyższa tabela prezentuje w okresie od dnia 1 stycznia do 30 września 2013 dane dwóch spółek, natomiast za okres od dnia 1 stycznia do 30 września 2012 roku wyłącznie dane spółki majątkowej dotychczas podlegającej konsolidacji.

16.8.1. Segment kraje bałtyckie – ubezpieczenia majątkowe – PZU Lietuva

Dane z rachunku zysków i strat - segment Litwa- ubezpieczenia majątkowe	1 stycznia – 30 września 2013	1 stycznia – 30 września 2012	zmiana %
Składki ubezpieczeniowe przypisane brutto	170 603	143 919	18,5%
Składki zarobione netto	142 712	126 771	12,6%
Dochody z lokat	4 304	7 398	(41,8)%
Odszkodowania i świadczenia ubezpieczeniowe netto	(88 906)	(82 444)	7,8%
Koszty akwizycji	(41 665)	(36 279)	14,8%
Koszty administracyjne	(16 119)	(13 470)	19,7%
Zysk (strata) z działalności operacyjnej	326	1 976	(83,5)%
kurs walutowy LTL w PLN	1,2231	1,2149	0,7%
wskaźnik kosztów akwizycji*	29,2%	28,6%	0,6 p.p.
wskaźnik kosztów administracyjnych*	11,3%	10,7%	0,6 p.p.
wskaźnik szkodowości*	62,3%	65,0%	(2,7) p.p.
wskaźnik mieszany (COR)*	102,8%	104,3%	(1,5) p.p.

* wskaźniki liczone do składki zarobionej netto

Wzrost składki przypisanej brutto na Litwie, w Łotwie i Estonii o 26.684 tys. zł (+18,5%) w okresie 3 kwartałów 2013 roku w porównaniu do analogicznego okresu 2012 roku wynikał głównie z dodatniej dynamiki sprzedaży ubezpieczeń: komunikacyjnych, OC ogólnych, majątkowych oraz gwarancji ubezpieczeniowych.

Wyższe koszty akwizycji o 5.386 tys. zł (+14,8%) w odniesieniu do 3 kwartałów 2012 roku wynikały z głównie z dodatniej dynamiki składki zarobionej (+12,6%).

Koszty administracyjne wzrosły o 2.649 tys. zł (+19,7%), głównie w wyniku prowadzonej ekspansji na rynkach łotewskim i estońskim.

Poprawa wskaźnika szkodowości netto o 2,7 p.p. względem analogicznego okresu roku ubiegłego wynikała z wyższej dynamiki przyrostu składki zarobionej netto (+12,6%) względem dynamiki wzrostu odszkodowań świadczeń ubezpieczeniowych netto (+7,8%).

Zysk z działalności operacyjnej r/r był niższy o 1.650 tys. zł, głównie ze względu na prowadzoną działalność rozwojową na rynku łotewskim i estońskim.

16.8.2. Segment kraje bałtyckie – ubezpieczenia na życie – UAB PZU Lietuva Gyvybes Draudimas

Dane z rachunku zysków i strat - segment Litwa - ubezpieczenia na życie	1 stycznia – 30 września 2013	1 stycznia – 30 września 2012	zmiana %
Składki ubezpieczeniowe przypisane brutto	23 320	18 397	26,8%
Składki zarobione netto	23 164	18 253	26,9%
Dochody z lokat	1 007	2 215	(54,5)%
Odszkodowania i świadczenia ubezpieczeniowe netto	(14 352)	(10 962)	30,9%
Koszty akwizycji	(7 863)	(6 595)	19,2%
Koszty administracyjne	(2 150)	(2 165)	(0,7)%
Zysk (strata) z działalności operacyjnej	(194)	746	x
kurs walutowy LTL w PLN	1,2231	1,2149	0,7%
wskaźnik kosztów akwizycji*	33,7%	35,8%	(2,1) p.p.
wskaźnik kosztów administracyjnych*	9,2%	11,8%	(2,6) p.p.
marża wyniku z działalności operacyjnej*	(0,8)%	4,1%	(4,9) p.p.

* wskaźniki liczone do składki przypisanej brutto

Wzrost składki przypisanej brutto o 4.923 tys. zł (+26,8%) w okresie 3 kwartałów 2013 roku w porównaniu do analogicznego okresu 2012 roku wynikał głównie z dynamicznego rozwoju ubezpieczeń indywidualnych ze składką regularną.

Wyższe koszty akwizycji o 1.268 tys. zł (+19,2%) w odniesieniu do 3 kwartałów 2012 roku głównie wynikały ze wzrostu nowej sprzedaży ubezpieczeń indywidualnych.

Zysk z działalności operacyjnej r/r był niższy o 940 tys. zł, zamieniając się na koniec III kwartału 2013 roku w stratę w wysokości 194 tys. zł, głównie na skutek osiągniętych niższych dochodów z działalności inwestycyjnej oraz większych wypłat odszkodowań w stosunku do analogicznego okresu 2012 roku.

16.9. Kontrakty inwestycyjne

Rachunkowość kontaktów inwestycyjnych prowadzona jest metodą depozytową, w konsekwencji wolumeny z kontraktów inwestycyjnych (prezentowane w poniższej tabeli jako składka przypisana brutto) nie stanowią przychodu wg MSSF.

Wolumeny pozyskane z kontraktów inwestycyjnych wg rodzaju płatności Składka przypisana brutto	1 stycznia – 30 września 2013	1 stycznia – 30 września 2012	% zmiana
Składka regularna	34 295	13 779	148,9%
Składka jednorazowa	939 896	1 646 753	(42,9)%
Razem	974 191	1 660 532	(41,3)%

Składka przypisana brutto pozyskana z kontraktów inwestycyjnych w trakcie 3 kwartałów 2013 roku spadła o 686.341 tys. zł (-41,3%) w porównaniu do analogicznego okresu 2012 roku. Zmiany w poziomie składki przypisanej brutto wynikały przede wszystkim z:

- niższej sprzedaży krótkoterminowych produktów na życie i dożycie w kanale bancassurance oraz własnym – efekt strategii polegającej na wycofaniu się z tego typu polis;
- wzrost składki w wyniku wprowadzenia do sprzedaży produktu inwestycyjnego Indywidualne Konto Zabezpieczenia Emerytalnego IKZE.

Dane z rachunku zysków i strat - kontrakty inwestycyjne	1 stycznia – 30 września 2013	1 stycznia – 30 września 2012	% zmiana
Składki ubezpieczeniowe przypisane brutto	974 191	1 660 532	(41,3)%
Ubezpieczenia grupowe	672 501	1 318 008	(49,0)%
Ubezpieczenia indywidualnie kontynuowane	301 690	342 524	(11,9)%
Składki zarobione netto	974 784	1 659 768	(41,3)%
Dochody z lokat	71 610	140 862	(49,2)%
Odszkodowania i świadczenia ubezpieczeniowe netto	(1 114 072)	(2 610 525)	(57,3)%
Zmiany stanu innych rezerw techniczno-ubezpieczeniowych na udziale własnym	92 905	838 974	(88,9)%
Koszty akwizycji	(13 160)	(19 208)	(31,5)%
Koszty administracyjne	(7 067)	(10 341)	(31,7)%
Pozostałe	9 817	8 489	15,6%
Zysk (strata) z działalności operacyjnej	14 817	8 019	84,8%
marża wyniku z działalności operacyjnej*	1,5%	0,5%	1,0 p.p.

* wskaźniki liczone do składki przypisanej brutto

Dochody z działalności lokacyjnej w segmencie kontraktów inwestycyjnych spadły o 69.252 tys. zł w wyniku słabszej koniunktury na rynkach kapitałowych (niższe wzrosty wyceny akcji), wzrostu rentowności instrumentów dłużnych w 3 kwartałach 2013 roku (spadek bieżącej wyceny) oraz zmniejszenia stanu lokat.

Spadek wartości odszkodowań i świadczeń ubezpieczeniowych netto r/r o 1.496.453 tys. zł wynikał z wyższego poziomu wypłat z tytułu dożyć z krótkoterminowych ubezpieczeń na życie i dożycie o charakterze inwestycyjnym, głównie w kanale bancassurance.

Różnica w zmianie stanu rezerw techniczno – ubezpieczeniowych w trakcie 3 kwartałów 2013 roku w stosunku do analogicznego okresu 2012 roku była efektem zmian w portfelu krótkoterminowych ubezpieczeń na życie i dożycie o charakterze inwestycyjnym, głównie w kanale bancassurance – spadku sprzedaży, niższego poziomu wypłat z tytułu dożyć oraz zmniejszenia dochodów z działalności lokacyjnej.

Spadek kosztów akwizycji o 6.048 tys. zł (-31,5%) wynikał przede wszystkim ze spadku wolumenu sprzedaży oraz braku w roku bieżącym, występujących w 2012 roku, kosztów wprowadzenia do sprzedaży produktu IKZE.

Wynik operacyjny segmentu wyniósł 14.817 tys. zł, co oznacza wzrost o 6.798 tys. zł w stosunku do analogicznego okresu 2012 roku. Główną przyczyną był spadek kosztów akwizycji r/r oraz alokowanych kosztów stałych w wyniku spadku portfela umów.

Nowe produkty

W czerwcu 2013 roku została wprowadzona zmiana, analogiczna jak opisana w segmencie ubezpieczeń indywidualnych (ubezpieczenia na życie), w grupowym ubezpieczeniu na życie i dożycie oferowanym przez Bank Millennium S.A. - dla okresu ubezpieczenia 24 i 36 miesięcy. Modyfikacja polegała na przejściu na formę indywidualnego ubezpieczenia na życie i dożycie.

17. Wpływ zdarzeń jednorazowych na wyniki operacyjne

Na wyniki brutto Grupy PZU w okresie 3 kwartałów 2013 roku miały wpływ poniższe zdarzenia jednorazowe:

- dochód z tytułu objęcia konsolidacją funduszy inwestycyjnych +172.810 tys. zł - efekt zaprzestania począwszy od dnia 1 stycznia 2013 roku stosowania kryterium istotności przy określaniu listy jednostek zależnych obejmowanych konsolidacją;
- jednorazowy dochód z tyt. ugody z reasekuratorem w zakresie ubezpieczenia Zielona Karta +53.207 tys. zł - celem ugody było rozliczenie prowizji reasekuracyjnych w produkcie Zielona Karta, na które w 2011 roku dokonano korekty obniżając wynik tamtego okresu w wysokości 91.843 tys. zł.

W okresie 3 kwartałów 2012 roku zarejestrowano poniższe zdarzenia jednorazowe:

- PZU doszacował rezerwy szkodowe w gwarancjach kontraktowych oraz obniżył szacunkowy dochód z tytułu udziału w zyskach reasekuratorów w związku z serią upadłości w branży budowlanej (wpływ na wynik brutto -117.107 tys. zł).
- w związku z implementacją nowej strategii lokacyjnej dokonano sprzedaży akcji notowanych z portfela dostępnych do sprzedaży, dla których zmiana wyceny w poprzednich latach była odnoszona na kapitał z aktualizacji wyceny. W wyniku powyższej transakcji zrealizowano zysk brutto w wysokości 100.994 tys. zł.

18. Otoczenie makroekonomiczne

Grupa PZU działała w I półroczu 2013 roku w trudnych warunkach makroekonomicznych. Dynamika PKB wzrosła w II kwartale 2013 roku nieznacznie - do 0,8% r/r, wobec 0,5% r/r kwartał wcześniej. Było to możliwe dzięki eksportowi netto, który dodał aż 2,5 punktu procentowego do tempa wzrostu PKB w tym okresie.

Spadek popytu krajowego pogłębił się natomiast zarówno w stosunku do I kwartału 2013 roku, jak również w stosunku do analogicznego kwartału roku poprzedniego. W II kwartale utrzymała się stagnacja konsumpcji indywidualnej, pomimo realnego wzrostu dochodów i poprawy wskaźników ufności konsumenckiej, w tym słabnących obaw przed bezrobociem. Jej roczna dynamika wzrosła tylko do 0,2% r/r, wobec 0,0% r/r w I kwartale 2013 roku. Dzięki wyraźnemu powiększeniu wydatków instytucji rządowych i samorządowych na rzecz ludności (spożycie zbiorowe), dynamika konsumpcji wyniosła +1,1% r/r, wobec 0,0% r/r w poprzednim kwartale. Kluczowym czynnikiem, który przesądził o spadku popytu krajowego i miał silnie ujemny wpływ na dynamikę PKB było obniżenie się nakładów brutto na środki trwałe, rzeczowe środki obrotowe oraz aktywa tj. akumulacji brutto (-13,6% r/r). Przesądził o tym pierwszy od IV kwartału 2009 roku spadek zapasów – jego negatywny wpływ na roczną dynamikę PKB w II kwartale 2013 roku wyniósł aż 2 punkty procentowe. Pogłębienie spadku inwestycji w środki trwałe (do -3,2% r/r) odjęło natomiast 0,6 punktu procentowego od rocznej dynamiki PKB w tym okresie.

Miesięczne dane o aktywności gospodarczej jednak już od czerwca potwierdzały, że gospodarka polska weszła w fazę umiarkowanego ożywienia gospodarczego. W III kwartale dynamika PKB wzrosła prawdopodobnie powyżej 1,5% r/r. Trwający od początku 2013 roku realny wzrost dochodów powinien w warunkach wyhamowania negatywnych tendencji na rynku pracy i niskich stóp procentowych skutkować w tym okresie

przełamaniem stagnacji konsumpcji – roczne tempo jej wzrostu mogło przewyższyć 1% r/r. Świadczy o tym tendencja wzrostu sprzedaży detalicznej – jej średnia miesięczna dynamika w III kwartale wyniosła 4,0% r/r, wobec 1,3% r/r w II kwartale 2013 roku. Można jednocześnie oczekiwać, że eksport pozostanie istotnym czynnikiem wzrostu gospodarczego w warunkach poprawy światowej koniunktury w przemyśle, w tym szczególnie w Niemczech. Skala pozytywnego wpływu eksportu netto na wzrost PKB będzie jednak zapewne wyraźnie mniejsza niż w II kwartale. Wydaje się bowiem, że wyhamowany został spadek popytu krajowego w skali roku, który skutkował dotąd spadkiem importu. Upłynnienie nadmiernych zapasów w II kwartale powinno sprzyjać zwiększeniu produkcji w kolejnych miesiącach. Dynamika odsezonowanej miesięcznej produkcji sprzedanej przemysłu w III kwartale wzrosła przeciętnie do 3,5% r/r, wobec 1,1% r/r w II kwartale. Wszystkie badania koniunktury sygnalizowały poprawę sytuacji przedsiębiorstw w ostatnich miesiącach, w tym wzrost nowych zamówień i zmniejszenie bariery popytu. Ujemna dynamika oczyszczonej z wahań sezonowych produkcji budowlano-montażowej została zredukowana w III kwartale przeciętnie do -8,0 r/r, wobec -21,6% r/r w II kwartale. Jednak poziom tej produkcji we wrześniu 2013 roku był niższy o prawie 23% w odniesieniu do szczytowego punktu sprzed spowolnienia, w styczniu 2012 roku. W III kwartale można liczyć co najwyżej na zmniejszenie skali rocznego spadku inwestycji w środki trwałe. Aktywność inwestycyjna przedsiębiorstw pozostaje niska – dla jej ożywienia niezbędne jest przekonanie szczególnie małych i średnich firm, że ożywienie koniunktury jest trwałe. Na istotny wzrost inwestycji publicznych można liczyć dopiero w 2014 roku.

Poprawie aktywności gospodarczej w III kwartale towarzyszyło wyhamowanie negatywnych tendencji na rynku pracy. Zatrudnienie w sektorze przedsiębiorstw zwiększyło się w tym okresie o 7,1 tysięcy osób wobec spadku o 17,3 tysięcy w analogicznym okresie roku poprzedniego. Roczne tempo spadku zatrudnienia w przedsiębiorstwach wyniosło już tylko -0,3% r/r we wrześniu 2013 roku. Stopa bezrobocia rejestrowanego sięgnęła w końcu III kwartału 13,0%. Było to wprawdzie o 0,6 punktu procentowego więcej niż rok wcześniej, ale oczyszczona z wpływu czynników sezonowych stopa bezrobocia rejestrowanego przestała się w tym okresie zwiększać. Roczna, nominalna dynamika przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia w sektorze przedsiębiorstw, była w III kwartale średnio tylko nieco wyższa niż w kwartale poprzednim (3,0% r/r wobec 2,2% r/r). Dzięki niskiej inflacji to wynagrodzenie wzrosło jednak w tym okresie w skali roku przeciętnie o 1,9% r/r. Fundusz wynagrodzeń w sektorze przedsiębiorstw powiększył się natomiast w III kwartale realnie średnio o 1,4% r/r – to najwyższe tempo wzrostu od I kwartału 2012 roku. Realny wzrost dochodów sprzyja ożywieniu konsumpcji.

W III kwartale inflacja (CPI) wyniosła 1,1% r/r wobec 0,5% r/r w kwartale poprzednim. Ten skoncentrowany w lipcu (1,1% r/r wobec 0,2% r/r w czerwcu), statystyczny wzrost inflacji był jednorazowym efektem zmian regulacji dotyczących wywozu śmieci, wynikał także ze zmian w sposobie pomiaru cen żywności przez GUS. W sierpniu wskaźnik CPI pozostał na poziomie z lipca, a we wrześniu obniżył się do 1,0% r/r. Wobec utrzymywania się niskiego wzrostu gospodarczego w Polsce oraz braku presji płacowej i inflacyjnej, Rada Polityki Pieniężnej na lipcowym posiedzeniu obniżyła stopę referencyjną o 25 punktów bazowych do 2,50%, kończąc cykl łagodzenia polityki pieniężnej. Na kolejnych posiedzeniach, we wrześniu, październiku i listopadzie stopy procentowe NBP pozostały niezmienione. RPP we wrześniu i październiku oceniła, że powinny one zostać utrzymane na tym poziomie przynajmniej do końca 2013 roku. W listopadzie termin ten został wydłużony, co najmniej do połowy 2014 roku.

W III kwartale 2013 roku wpływ na sytuację na polskim rynku kapitałowym miały głównie czynniki globalne, przede wszystkim ogłoszona na czerwcowym posiedzeniu Fed zapowiedź stopniowego wygaszania skupu obligacji, jaki amerykański bank centralny prowadzi w ramach trzeciej rundy „luzowania ilościowego”. Spowodowało to powszechny wzrost rentowności obligacji i odpływ kapitału z „rynków wschodzących”. Tendencja ta została wyhamowana w II połowie września, kiedy Fed zaskoczył rynki finansowe odkładając tę decyzję na później. W końcu września rentowność polskich 10-letnich obligacji skarbowych wynosiła 4,5% wobec 4,25% w końcu czerwca. Rentowność obligacji 5-letnich wyniosła w końcu września 3,87%, a obligacji 2-letnich 3,08%. Były one wyższe w stosunku do końca czerwca odpowiednio o 21 i 7 punktów bazowych. Spadkowi cen obligacji i jednocześnie wzrostowi cen akcji sprzyjała także poprawa sytuacji gospodarczej w Polsce i w głównych światowych gospodarkach. Indeks WIG powiększył się pomiędzy końcem czerwca a końcem września o 12,4% a indeks WIG20 o 6,5%. Na początku września doszło do silnej, ale krótkotrwałej korekty indeksów giełdowych związanej z obawami dotyczącymi wpływu proponowanych przez rząd zmian w systemie emerytalnym na polski rynek kapitałowy. Poprawa sytuacji gospodarczej w III kwartale sprzyjała umocnieniu złotego w stosunku do

głównych walut. Kurs EUR/PLN na koniec września względem końca czerwca był niższy o 2,6%, USD/PLN o 5,9%, a CHF/PLN o 1,6%.

19. Stanowisko Zarządu dotyczące wcześniej publikowanych prognoz wyników

PZU nie przekazywał do publicznej wiadomości prognoz wyników jednostkowych ani skonsolidowanych.

20. Czynniki ryzyka, które mogą mieć wpływ na wyniki finansowe w kolejnych kwartałach

20.1. Ubezpieczenia majątkowe i osobowe

Do czynników ryzyka mogących mieć wpływ na wyniki w ramach segmentu ubezpieczeń masowych i korporacyjnych (ub. majątkowe i osobowe) w kolejnych kwartałach roku należą przede wszystkim:

- zajście zdarzeń o charakterze katastroficznym (powodzie, huragany, susza, przymrozki wiosenne);
- spowolnienie wzrostu gospodarczego lub stagnacja, które mogą powodować wzrost szkodowości portfela ubezpieczeń finansowych i ubezpieczeń majątkowych na skutek podejmowania podwyższonego ryzyka (moral hazard);
- spadająca sprzedaż nowych samochodów wpływająca na zmniejszenie liczby sprzedaży polis komunikacyjnych;
- zmiany prawne lub regulacyjne warunków prowadzenia biznesu, tj. zmiany ustawy o działalności ubezpieczeniowej, wprowadzenie nowych standardów przez KNF oraz prokonsumenckie orzecznictwo Sądu Najwyższego;
- rosnąca świadomość konsumencka mogąca się przełożyć na zwiększoną liczbę roszczeń, będąca wynikiem m. in. działalności instytucji konsumenckich np. UOKiK, Rzecznik Ubezpieczonych, KNF;
- rosnąca przestępczość ubezpieczeniowa;
- wzrost liczby kierowców nieubezpieczonych w zakresie OC ze względu na nowe zasady wypowiedzania umów OC (zmiana ustawy o ubezpieczeniach obowiązkowych);
- utrzymujące się tendencje wzrostowe w zakresie stopy bezrobocia w 2013 roku i osłabienie dynamiki konsumpcji indywidualnej przekładające się na brak wzrostu popytu na produkty ubezpieczeniowe;
- presja cenowa ze strony konkurencji, w szczególności wynikająca z obniżenia szkodowości ubezpieczeń komunikacyjnych w 2012 roku;
- powrót do trendów wzrostowych w częstotliwości szkód;
- rosnący przeciętny koszt szkód osobowych, wynikający m.in. z rosnącego udziału niepublicznej służby zdrowia i wpływu zadośćuczynienia pieniężnego członkom rodziny zmarłego (art. 446 § 4. Ustawy z dnia 23 kwietnia 1964 roku Kodeks Cywilny (Dz. U. Nr 16 z 1964 roku, poz. 93 z późn. zm., „Kodeks Cywilny”), mogący spowodować konieczność podwyższenia poziomu rezerw w OC komunikacyjnym;
- ryzyko wzrostu liczby i wartości roszczeń klientów i osób poszkodowanych w związku z Ustawą z dnia 17 grudnia 2009 roku o dochodzeniu roszczeń w postępowaniu grupowym (Dz. U. Nr 7 z 2010 roku, poz. 44 z późn. zm.);
- wzrost roli brokerów ubezpieczeniowych mogący prowadzić do wzrostu kosztów akwizycji;
- brak precyzyjnie określonego w znowelizowanej Ustawie z dnia 11 marca 2004 roku o podatku od towarów i usług (Dz. U. Nr 54 z 2004 roku, poz. 535 z późn. zm., „Ustawa VAT”) zakresu zwolnień przedmiotowych dotyczących np. usług ubezpieczeniowych, usług medycznych;
- nieznaną datą i zakresem wdrożenia Dyrektywy Wyłącalność II, co może mieć wpływ na poziom wymogów kapitałowych w Grupie PZU;

- zmiany regulacji dla banków, które mogą wpłynąć na zmniejszenie liczby udzielanych kredytów hipotecznych i ubezpieczeń kredytobiorców.

20.2. Ubezpieczenia na życie

Do czynników ryzyka mogących mieć wpływ na wyniki w segmencie ubezpieczeń grupowych, indywidualnie kontynuowanych i indywidualnych (ub. na życie) w kolejnych kwartałach roku należą przede wszystkim:

- utrzymujące się tendencje wzrostowe w zakresie stopy bezrobocia w 2013 roku, przekładające się na spadek popytu na produkty ubezpieczeniowe;
- potencjalny wzrost konkurencji w ubezpieczeniach grupowych spowodowany wzrostem roli brokerów w tym segmencie oraz wymogiem przeprowadzania przetargów na ubezpieczenia grupowe przez podmioty podlegające reżimowi Ustawy z dnia 29 stycznia 2004 roku Prawo Zamówień Publicznych (Dz. U. Nr 223 z 2007 roku, poz. 1655, „Prawo Zamówień Publicznych”);
- niższe zainteresowanie polisolokatami oraz produktami strukturyzowanymi na skutek możliwego wprowadzenia opodatkowania zysków kapitałowych dla tych produktów;
- zmiany prawne lub regulacyjne warunków prowadzenia biznesu, tj. zmiany ustawy o działalności ubezpieczeniowej, wprowadzenie nowych standardów przez KNF oraz prokonsumenckie orzecznictwo Sądu Najwyższego;
- rosnąca świadomość konsumencka mogąca się przełożyć na zwiększoną liczbę roszczeń, będąca wynikiem m. in. działalności instytucji konsumenckich np. UOKiK, Rzecznik Ubezpieczonych, KNF;
- zmiany w rynku pośrednictwa finansowego, zahamowanie wzrostu popularności niezależnego doradztwa finansowego a tym samym ograniczenie liczby kanałów sprzedaży produktów ubezpieczeniowych;
- zmiany dotychczasowego poziomu śmiertelności i zachorowalności;
- zachowanie się rynku kapitałowego w 2013 roku, a szczególnie GPW – zainteresowanie produktami kapitałowymi oferowanymi przez PZU jest dodatkowo skorelowane z koniunkturą na rynkach kapitałowych;
- brak precyzyjnie określonego w znowelizowanej Ustawie VAT zakresu zwolnień przedmiotowych dotyczących np. usług ubezpieczeniowych, usług medycznych;
- nieznaną datą i zakresem wdrożenia Dyrektywy Wypłacalność II, co może mieć wpływ na poziom wymogów kapitałowych w Grupie PZU.

20.3. Fundusze emerytalne

Do czynników ryzyka mogących mieć wpływ na wyniki spółki PTE PZU w kolejnych kwartałach należą przede wszystkim:

- planowana modyfikacja systemu otwartych funduszy emerytalnych, która w 2014 roku wpłynie na redukcję aktywów PFE PZU oraz zmniejszenie wysokości opłat pobieranych przez OFE PZU;
- zmiany legislacyjne dotyczące wypłat emerytur – negatywny wpływ na przychody PTE PZU;
- niskie tempo wzrostu wynagrodzeń wpływające na niższą dynamikę składek odprowadzanych przez członków funduszy emerytalnych;
- pogłębienie się kryzysu finansowego i jego bezpośredni negatywny wpływ na wartość zarządzanych przez PTE PZU aktywów.

20.4. Działalność inwestycyjna

Do czynników ryzyka mogących mieć wpływ na wyniki z działalności inwestycyjnej w kolejnych kwartałach 2013 roku należą przede wszystkim:

- zmienność rentowności skarbowych papierów wartościowych uzależniona od sytuacji gospodarczej Polski i krajów Unii Europejskiej;

- zachowanie się rynku kapitałowego w 2013 roku, a szczególnie GPW – część dochodów z działalności inwestycyjnej spółek jest uzależniona od trendów na tym rynku. Ponadto, zainteresowanie produktami kapitałowymi oferowanymi przez PZU jest dodatnio skorelowane z koniunkturą na rynkach kapitałowych;
- zmiany w rynku pośrednictwa finansowego, zahamowanie wzrostu popularności niezależnego doradztwa finansowego, a tym samym ograniczenie liczby kanałów sprzedaży oraz nisze zainteresowanie instrumentami finansowymi przez oszczędzających.

21. Emisje, wykup i spłaty dłużnych i kapitałowych papierów wartościowych

W okresie 9 miesięcy zakończonym 30 września 2013 roku PZU nie dokonywał emisji, wykupów ani spłat dłużnych i kapitałowych papierów wartościowych.

22. Niespłacenie lub naruszenie istotnych postanowień umowy kredytu lub pożyczki

W okresie 9 miesięcy zakończonym 30 września 2013 roku w PZU ani w jednostkach zależnych nie zaszły przypadki niespłacenia kredytów lub pożyczek lub naruszeń istotnych postanowień umowy kredytu lub pożyczki, w odniesieniu do których nie podjęto żadnych działań naprawczych do końca okresu sprawozdawczego.

23. Udzielenie przez PZU lub jednostki zależne poręczeń kredytu lub pożyczki lub udzielenie gwarancji

W okresie 9 miesięcy zakończonym 30 września 2013 roku PZU ani jednostki zależne nie udzieliły poręczeń kredytu lub pożyczki ani nie udzieliły gwarancji - łącznie jednemu podmiotowi lub jednostce zależnej od tego podmiotu - jeżeli łączna wartość istniejących poręczeń lub gwarancji stanowiłaby równowartość co najmniej 10% kapitałów własnych PZU.

24. Dywidendy

Podziałowi podlega wyłącznie zysk wykazany w jednostkowym sprawozdaniu finansowym jednostki dominującej sporządzonym zgodnie z PSR.

24.1. Podział zysku za 2012 rok

W dniu 23 maja 2013 roku ZWZ PZU dokonało podziału zysku netto za rok obrotowy 2012 w kwocie 2.580.720 tys. zł przeznaczając:

- 2.564.663 tys. zł na wypłatę dywidendy dla akcjonariuszy, czyli 29,70 zł na akcję;
- 6.057 tys. zł na kapitał zapasowy;
- 10.000 tys. zł na Zakładowy Fundusz Świadczeń Socjalnych.

Dzień ustalenia praw do dywidendy określono na 23 sierpnia 2013 roku, a dzień wypłaty dywidendy na 12 września 2013 roku.

Postępowanie przeciwko PZU o uchylenie uchwał w sprawie podziału zysku PZU za rok obrotowy 2006 zostało opisane szczegółowo w punkcie 26.1.

24.2. Zaliczka na poczet przewidywanej dywidendy za rok 2013

W dniu 26 sierpnia 2013 roku Zarząd PZU podjął uchwałę w sprawie wypłaty zaliczki na poczet przewidywanej dywidendy za rok 2013 w kwocie 1.727.046 tys. zł, czyli 20,00 zł na akcję, zgodnie z zapisami Art. 349 Kodeksu spółek handlowych, z zysku osiągniętego za okres 6 miesięcy zakończonych 30 czerwca 2013 roku w wysokości

4.679.913 tys. zł, wykazanego w jednostkowym sprawozdaniu finansowym PZU za ten okres, sporządzonym zgodnie z PSR.

Tego samego dnia Rada Nadzorcza wyraziła zgodę na wypłatę przedmiotowej zaliczki, przy czym dzień ustalenia prawa określono na 12 listopada 2013 roku, a dzień wypłaty - na 19 listopada 2013 roku.

25. Informacje dotyczące akcjonariuszy PZU

25.1. Wykaz akcjonariuszy PZU posiadających co najmniej 5% głosów na walnym zgromadzeniu

Według stanu na dzień przekazania niniejszego raportu śródrocznego struktura akcjonariatu PZU z uwzględnieniem akcjonariuszy posiadających co najmniej 5% głosów na walnym zgromadzeniu PZU przedstawia się następująco:

Lp.	Nazwa akcjonariusza	Liczba akcji oraz głosów na WZA	Procent udziału w kapitale podstawowym oraz w ogólnej liczbie głosów na WZA
1	Skarb Państwa	30 385 253	35,1875%
2	Pozostali akcjonariusze	55 967 047	64,8125%
Razem		86 352 300	100,00%

25.2. Wskazanie zmian w strukturze własności znacznych pakietów akcji emitenta

W okresie od dnia 1 stycznia 2013 roku do dnia przekazania niniejszego raportu śródrocznego zachodziły znaczące zmiany w strukturze własności znacznych pakietów akcji PZU.

W wyniku nabycia akcji PZU w transakcjach rozliczonych na GPW w dniu 1 lutego 2013 roku posiadaczem 4.356.139 akcji PZU, stanowiących 5,0446% udziału w kapitale zakładowym PZU oraz w ogólnej liczbie głosów na WZ, stał się ING Otwarty Fundusz Emerytalny („Fundusz ING”), zarządzany przez ING Powszechnie Towarzystwo Emerytalne SA. Według stanu na dzień 31 grudnia 2012 roku Fundusz ING posiadał 4.281.972 akcje, stanowiące 4,9587% kapitału zakładowego PZU oraz taki sam udział w ogólnej liczbie głosów na WZA.

W wyniku zbycia akcji w transakcjach rozliczonych w dniu 31 maja 2013 roku Fundusz ING zmniejszył stan posiadania akcji PZU poniżej 5% głosów na walnym zgromadzeniu spółki. Po zmianie Fundusz ING posiadał 4.222.963 akcji spółki, stanowiących 4,89% udziału w kapitale zakładowym oraz w ogólnej liczbie głosów.

25.3. Akcje lub uprawnienia do nich posiadane przez osoby zarządzające i nadzorujące PZU

Lp.	Organ / Imię i nazwisko	Liczba akcji / uprawnień do nich na dzień przekazania niniejszego raportu śródrocznego (tj. 14 listopada 2013 roku)	Liczba akcji / uprawnień do nich na dzień przekazania poprzedniego raportu śródrocznego (tj. 27 sierpnia 2013 roku)	Wynikająca zmiana w okresie pomiędzy tymi datami
Zarząd				
1	Andrzej Klesyk	-	-	-
2	Przemysław Dąbrowski	-	-	-
3	Dariusz Krzewina	-	-	-
4	Bogusław Skuza	500	500	-
5	Barbara Smalska	-	-	-
6	Tomasz Tarkowski	80	80	-
7	Ryszard Trepczyński	-	-	-

Lp.	Organ / Imię i nazwisko	Liczba akcji / uprawnień do nich na dzień przekazania niniejszego raportu śródrocznego (tj. 14 listopada 2013 roku)	Liczba akcji / uprawnień do nich na dzień przekazania poprzedniego raportu śródrocznego (tj. 27 sierpnia 2013 roku)	Wynikająca zmiana w okresie pomiędzy tymi datami
Dyrektorzy Grupy				
1	Rafał Grodzicki	-	-	-
2	Przemysław Henschke	-	-	-
3	Sławomir Niemierka	-	-	-
Rada Nadzorcza				
1	Waldemar Maj	30	30	-
2	Zbigniew Cwiakalski	-	-	-
3	Tomasz Zganiacz	-	-	-
4	Dariusz Daniluk	-	-	-
5	Zbigniew Derdziuk	-	-	-
6	Dariusz Filar	-	-	-
7	Włodzimierz Kiciński	30	30	-
8	Alojzy Nowak	-	-	-
9	Maciej Piotrowski	-	-	-
Razem		640	640	-

26. Rozliczenia z tytułu spraw spornych

Podmioty z Grupy PZU biorą udział w licznych sporach sądowych, arbitrażowych oraz postępowaniach administracyjnych. Do typowych sporów sądowych, w których biorą udział spółki z Grupy PZU należą spory związane z zawartymi umowami ubezpieczeniowymi, spory dotyczące stosunku pracy oraz spory dotyczące zobowiązań umownych. Do typowych postępowań administracyjnych, w których biorą udział spółki z Grupy PZU należą postępowania związane z posiadaniem nieruchomości. Powyższe postępowania i spory mają charakter typowy i powtarzalny, zazwyczaj żadne z nich z osobna nie ma istotnego znaczenia dla Grupy PZU.

Większość sporów z udziałem spółek z Grupy PZU dotyczy dwóch spółek: PZU i PZU Życie. Dodatkowo PZU i PZU Życie są stroną w postępowaniach przed Prezesem UOKiK.

PZU i PZU Życie uwzględniają roszczenia sporne w procesie tworzenia rezerw techniczno-ubezpieczeniowych na szkody znane biorąc pod uwagę prawdopodobieństwo niekorzystnego rozstrzygnięcia sporu oraz szacując wartość prawdopodobnego rozstrzygnięcia. W przypadku roszczeń spornych dotyczących waloryzacji rent w PZU Życie roszczenia ujmowane są w pozostałych rezerwach techniczno-ubezpieczeniowych w kwocie rocznej wartości rent ponad odpowiadającą kwotę rezerwy ustalonej w ramach rezerw matematycznych na życie.

W okresie 9 miesięcy zakończonym 30 września 2013 roku i do dnia przekazania niniejszego raportu śródrocznego w Grupie PZU nie wystąpiły postępowania toczące się przed sądem, organem właściwym dla postępowania arbitrażowego lub organem administracji publicznej dotyczące zobowiązań albo wierzytelności PZU lub jednostki od niego bezpośrednio lub pośrednio zależnej, których jednostkowa wartość stanowiłaby odpowiednio co najmniej 10% kapitałów własnych PZU.

Na dzień 30 września 2013 roku wartość wszystkich 56.055 spraw toczących się przed sądami, organami właściwymi dla postępowań arbitrażowych lub organami administracji publicznej prowadzonych w podmiotach z Grupy PZU wynosiła łącznie 2.447.802 tys. zł. W kwocie tej 1.880.472 tys. zł dotyczy zobowiązań, a 567.330 tys. zł wierzytelności spółek z Grupy PZU, co stanowiło odpowiednio 15,93 % i 4,81 % kapitałów własnych PZU wg PSR.

26.1. Uchwała ZWZ PZU w sprawie podziału zysku PZU za rok obrotowy 2006

Pozwem z dnia 30 lipca 2007 roku zostało wszczęte postępowanie z powództwa Manchester Securities Corporation przeciwko PZU o uchylenie uchwały nr 8/2007 ZWZ PZU z dnia 30 czerwca 2007 roku w sprawie

podziału zysku PZU za rok obrotowy 2006, jako sprzecznej z dobrymi obyczajami i mającej na celu pokrzywdzenie powoda – akcjonariusza PZU.

Zaskarżona uchwała ZWZ PZU podzieliła zysk netto za rok 2006 w kwocie 3.280.883 tys. zł w następujący sposób:

- na kapitał zapasowy przekazano kwotę 3.260.883 tys. zł;
- na Zakładowy Fundusz Świadczeń Socjalnych przekazano kwotę 20.000 tys. zł.

Wyrokiem z dnia 22 stycznia 2010 roku Sąd Okręgowy w Warszawie w całości uchylił ww. uchwałę ZWZ PZU. W dniu 17 lutego 2010 roku PZU wniósł apelację, zaskarżając wyrok Sądu Okręgowego w Warszawie w całości.

Sąd Apelacyjny w Warszawie wyrokiem wydanym w dniu 6 grudnia 2011 roku oddalił w całości apelację PZU od wyroku Sądu Okręgowego w Warszawie z dnia 22 stycznia 2010 roku. Z dniem ogłoszenia wyroku przez Sąd Apelacyjny wyrok Sądu Okręgowego z dnia 22 stycznia 2010 roku uchylający ww. uchwałę ZWZ PZU stał się prawomocny.

W dniu 7 grudnia 2011 roku PZU złożył wniosek o sporządzenie pisemnego uzasadnienia wyroku Sądu Apelacyjnego w Warszawie z dnia 6 grudnia 2011 roku. W dniu 2 kwietnia 2012 roku doręczono PZU wyrok Sądu wraz z uzasadnieniem. W dniu 29 maja 2012 roku PZU złożył skargę kasacyjną, którą zaskarżono w całości wyrok Sądu Apelacyjnego z dnia 6 grudnia 2011 roku. Na posiedzeniu w dniu 27 marca 2013 roku Sąd Najwyższy ogłosił wyrok, którym oddalił skargę kasacyjną i obciążył PZU kosztami postępowania, w tym kosztami zastępstwa procesowego. Według przepisów Kodeksu postępowania cywilnego wyrok Sądu Najwyższego jest prawomocny i nie podlega dalszemu zaskarżeniu.

W ocenie PZU uchylenie ww. uchwały ZWZ PZU nie powoduje po stronie akcjonariuszy powstania roszczenia o wypłatę dywidendy przez PZU.

Niezależnie od powyższego, w związku z uprawomocnieniem się wyroku uchylającego przedmiotową uchwałę, w porządku obrad ZWZ PZU zwołanego na dzień 30 maja 2012 roku umieszczono punkt dotyczący podjęcia uchwały w sprawie podziału zysku netto PZU za rok obrotowy 2006.

Zarząd rekomendował ZWZ PZU podział zysku za rok obrotowy 2006 w sposób odpowiadający podziałowi zysku dokonанemu uchwałą uchyloną wyżej opisanymi wyrokami, ponieważ po jej podjęciu PZU dokonał wypłaty dywidendy za 2009 rok, także ze środków zatrzymanych w PZU na podstawie tej uchwały.

W dniu 30 maja 2012 roku ZWZ PZU podjęło uchwałę o podziale zysku za rok obrotowy 2006 w sposób odpowiadający podziałowi zysku dokonанemu na podstawie uchylonej przedmiotowej uchwały. Sprzeciw do uchwały z dnia 30 maja 2012 roku zgłosił Manchester Securities Corporation i został on zaprotokołowany.

W dniu 20 sierpnia 2012 roku doręczono PZU odpis pozwu wniesionego przez Manchester Securities Corporation do Sądu Okręgowego w Warszawie, w którym wymieniona spółka domaga się uchylenia uchwały ZWZ PZU z 30 maja 2012 roku o podziale zysku za rok obrotowy 2006, a wartość przedmiotu sporu została określona przez powoda na 5.054 tys. zł. PZU złożył odpowiedź na pozew domagając się oddalenia powództwa w całości. W razie nieuwzględnienia argumentacji PZU może zostać wydany wyrok uchylający zaskarżoną uchwałę. Termin pierwszej rozprawy wyznaczono na 12 marca 2013 roku, który został zmieniony przez Sąd na 5 kwietnia 2013 roku. Kolejny termin rozprawy wyznaczono na 3 grudnia 2013 roku.

Na dzień bilansowy 30 września 2013 roku nie dokonano zmian w prezentacji kapitałów PZU, mogących potencjalnie wynikać z uchylenia ww. uchwały ZWZ PZU, w tym pozycji „Kapitał zapasowy” i „Zysk (strata) z lat ubiegłych”, nie korygowano środków Zakładowego Funduszu Świadczeń Socjalnych i nie utworzono rezerw na jakiegokolwiek potencjalne roszczenia dodatkowe wynikające z uchylenia ww. uchwały ZWZ PZU.

26.2. Postępowania UOKiK wobec PZU

26.2.1. Kara nałożona w 2009 roku dotycząca wzorców umownych

Prezes UOKiK decyzją z dnia 30 grudnia 2009 roku nałożył na PZU karę pieniężną w wysokości 14.792 tys. zł za stosowanie przez PZU praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów polegających na:

- zamieszczaniu we wskazanych wzorcach umownych, postanowień umownych wpisanych do Rejestru postanowień wzorców umownych uznanych za niedozwolone;
- bezprawnym zamieszczaniu we wskazanych wzorcach umownych postanowień umownych naruszających art. 813 § 1 Kodeksu cywilnego, poprzez wprowadzenie nieobjętej dyspozycją tego przepisu przesłanki niewykorzystanej sumy ubezpieczenia jako warunkującej wysokość zwracanej konsumentowi przez zakład ubezpieczeń składki z tytułu niewykorzystanego okresu ochrony ubezpieczeniowej.

PZU nie zgadza się zarówno z treścią, jak i z uzasadnieniem decyzji UOKiK. W dniu 18 stycznia 2010 roku PZU wniósł do Sądu Ochrony Konkurencji i Konsumentów odwołanie od ww. decyzji (skutkujące brakiem jej uprawomocnienia się). Wyrokiem z dnia 14 listopada 2011 roku Sąd Ochrony Konkurencji i Konsumentów („SOKiK”) oddalił odwołanie PZU od ww. decyzji. W dniu 14 grudnia 2011 roku PZU wniósł apelację do Sądu Apelacyjnego w Warszawie. Wyrokiem z dnia 5 lipca 2012 roku Sąd Apelacyjny w Warszawie uchylił wyrok SOKiK z 14 listopada 2011 roku do ponownego rozpatrzenia. W dniu 18 stycznia 2013 roku SOKiK uchylił w całości decyzję Prezesa UOKiK z dnia 30 grudnia 2009 roku. W dniu 6 marca 2013 roku wpłynęła do SOKiK apelacja Prezesa UOKiK od ww. wyroku.

W dniu 6 listopada 2013 roku Sąd Apelacyjny w Warszawie zmienił wyrok SOKiK z dnia 18 stycznia 2013 roku poprzez uchylenie decyzji Prezesa UOKiK z dnia 30 grudnia 2009 roku w części, oddalenie - w zakresie dotyczącym postanowień umownych naruszających art. 813 § 1 Kodeksu cywilnego - odwołania PZU z dnia 18 stycznia 2010 roku, zmniejszenie kary pieniężnej do kwoty 1.643 tys. zł. Wyrok z 6 listopada 2013 roku jest prawomocny. Przysługuje od niego skarga kasacyjna do Sądu Najwyższego w terminie 2 miesięcy od otrzymania uzasadnienia przedmiotowego wyroku.

PZU utworzył rezerwę na ww. karę, której wysokość zarówno na dzień 30 września 2013 roku, jak i 31 grudnia 2012 roku wynosiła 14.792 tys. zł.

26.2.2. Kary nałożone w 2011 roku

26.2.2.1. Sprawa dotycząca refundacji kosztu wynajmu samochodu zastępczego

Prezes UOKiK decyzją z dnia 18 listopada 2011 roku nałożył na PZU karę pieniężną w wysokości 11.287 tys. zł za stosowanie praktyki naruszającej zbiorowe interesy konsumentów określonej w art. 24 ust. 1 i 2 Ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów (Dz. U. Nr 50 z 2007 roku, poz 331 z późn. zm.), polegającej na ograniczaniu zakresu odpowiedzialności PZU wobec konsumentów realizujących roszczenie w ramach odpowiedzialności gwarancyjnej ubezpieczyciela z tytułu umowy obowiązkowego ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej posiadacza pojazdu mechanicznego przez:

- nieuznawanie samej utraty możliwości korzystania z uszkodzonego pojazdu za szkodę majątkową i uzależnianie wypłaty odszkodowania za najem samochodu zastępczego od wykazania przez poszkodowanego szczególnych okoliczności związanych z niezbędnością wynajęcia samochodu zastępczego;
- nieuzasadnione pomijanie przy ustalaniu wielkości kwoty refundacji kosztu wynajmu samochodu zastępczego okresu oczekiwania na części zamienne przez warsztat samochodowy;

a także nakazał zaniechanie jej stosowania.

Zarząd PZU nie zgadza się zarówno z samą decyzją jak też z uzasadnieniem prawnym i faktycznym.

PZU złożył odwołanie od ww. decyzji w dniu 5 grudnia 2011 roku (skutkujące brakiem jej uprawomocnienia się). W odwołaniu PZU zgłosił szereg zarzutów.

Termin rozprawy przed Sądem Okręgowym w Warszawie został wyznaczony na dzień 2 grudnia 2013 roku.

Niezależnie od podjętych kroków odwoławczych, PZU utworzył rezerwę na ww. karę, której wysokość zarówno na dzień 30 września 2013 roku, jak i na dzień 31 grudnia 2012 roku wynosiła 11.287 tys. zł.

26.2.2.2. Sprawa dotycząca sprzedaży grupowego ubezpieczenia NNW

Prezes UOKiK decyzją z dnia 30 grudnia 2011 roku nałożył na PZU karę pieniężną w wysokości 56.605 tys. zł za stosowanie praktyki ograniczającej konkurencję i naruszającej zakaz określony w art. 6 ust. 1 pkt 3 Ustawy

o ochronie konkurencji i konsumentów, polegającej na zawarciu przez PZU i Maximus Broker Sp. z o.o. z siedzibą w Toruniu („Maximus Broker”) porozumienia ograniczającego konkurencję na krajowym rynku sprzedaży grupowego ubezpieczenia NNW dzieci, młodzieży i personelu w placówkach oświatowych, polegającego na podziale rynku zbytu pod względem podmiotowym poprzez przekazanie do obsługi Maximus Broker klientów PZU z terenu województwa kujawsko-pomorskiego w zamian za rekomendowanie tym klientom ubezpieczenia w PZU i jednocześnie zakazał PZU stosowania zarzucanej przez siebie praktyki.

Zarząd PZU nie zgadza się zarówno z ustaleniami stanu faktycznego, jak i argumentacją prawną zawartą w decyzji. W ocenie Zarządu PZU przy wydawaniu decyzji nie uwzględniono całokształtu materiału dowodowego i dokonano błędnej kwalifikacji prawnej.

PZU złożył odwołanie od ww. decyzji w dniu 18 stycznia 2012 roku (skutkujące brakiem jej uprawomocnienia się). W odwołaniu PZU wskazał m.in., że:

- żadne porozumienie (poza kurtażowym) pomiędzy PZU a Maximus Broker nie zostało zawarte;
- Prezes UOKiK błędnie pojmuje zasady zawierania umów ubezpieczenia z udziałem brokera;
- większość umów ubezpieczenia zawieranych przy udziale Maximus Broker była zawierana z innymi niż PZU zakładami ubezpieczeń;
- PZU i Maximus Broker nie mogą i nie mogli prowadzić działalności konkurencyjnej na rynkach, na których działają.

W dniu 22 października 2012 roku PZU otrzymał odpowiedź Prezesa UOKiK na odwołanie PZU, na którą w dniu 5 listopada 2012 roku PZU złożył replikę.

Niezależnie od podjętych kroków odwoławczych, PZU utworzył rezerwę na ww. karę, której wysokość zarówno na dzień 30 września 2013 roku, jak i na dzień 31 grudnia 2012 roku wynosiła 56.605 tys. zł.

26.3. Postępowanie UOKiK wobec PZU Życie

W dniu 1 czerwca 2005 roku Prezes UOKiK wszczął na wniosek kilku wnioskodawców postępowanie antymonopolowe wobec podejrzenia nadużywania przez PZU Życie pozycji dominującej na rynku grupowych ubezpieczeń pracowniczych, które może stanowić naruszenie art. 8 Ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów oraz art. 82 Traktatu ustanawiającego Wspólnotę Europejską. W wyniku rozstrzygnięcia toczącego się postępowania Prezes UOKiK decyzją z dnia 25 października 2007 roku nałożył na PZU Życie karę w wysokości 50.384 tys. zł za utrudnianie korzystania z ofert konkurentów.

Zarząd PZU Życie nie zgadza się zarówno z ustaleniami stanu faktycznego, jak i argumentacją prawną zawartą w decyzji. W ocenie Zarządu PZU Życie przy wydawaniu decyzji nie uwzględniono całokształtu materiału dowodowego i dokonano błędnej kwalifikacji prawnej, a w konsekwencji bezpodstawnie przyjęto, że PZU Życie posiada dominującą pozycję na rynku.

PZU Życie złożył odwołanie od tej decyzji do SOKiK, w którym sformułowano 38 zarzutów materialno- i formalnoprawnych wobec decyzji Prezesa UOKiK. Postanowieniem z dnia 31 maja 2010 roku Sąd odrzucił odwołanie PZU Życie uzasadniając to okolicznością, że decyzja Prezesa UOKiK z dnia 25 października 2007 roku nie została prawidłowo doręczona PZU Życie, a tym samym nie rozpoczął biegu termin do złożenia przez PZU Życie odwołania od decyzji. Powyższe postanowienie Sądu zostało zaskarżone przez obie strony. Po rozpoznaniu zażaleń powoda oraz pozwanego, postanowieniem z dnia 26 października 2010 roku sąd II instancji uchylił zaskarżone postanowienie. Wyrokiem z dnia 17 lutego 2011 roku Sąd Okręgowy w Warszawie – Sąd Ochrony Konkurencji i Konsumentów częściowo zmienił zaskarżoną decyzję, jednakże oddalając odwołanie PZU Życie w zakresie wysokości nałożonej kary. W dniu 6 maja 2011 roku PZU Życie złożył apelację od wyroku.

Wyrokiem z dnia 9 maja 2013 roku Sąd Apelacyjny w Warszawie uwzględnił zarzuty PZU Życie i uchylił wyrok SOKiK z uwagi na nieważność postępowania sądowego, zniósł postępowanie w zakresie dotkniętym nieważnością i skierował sprawę do ponownego rozpoznania przez Sąd Okręgowy w Warszawie – Sąd Ochrony Konkurencji i Konsumentów.

Niezależnie od podjętych kroków odwoławczych, PZU Życie utworzył rezerwę na ww. karę, której wysokość zarówno na dzień 30 września 2013 roku, jak i 31 grudnia 2012 roku wynosiła 50.384 tys. zł.

26.4. Spór z CSC Computer Sciences Polska Sp. z o.o.

26.4.1. Postępowanie przed Sądem Arbitrażowym przy Krajowej Izbie Gospodarczej w Warszawie

W dniu 9 kwietnia 2010 roku Sąd Arbitrażowy doręczył PZU Życie pozew o zapłatę w sprawie z powództwa CSC Computer Sciences Polska Sp. z o.o. („CSC”) przeciwko PZU Życie, w którym CSC domagał się zapłaty kwoty łącznie 8.437 tys. EUR w związku z wdrażaniem w PZU Życie systemu GraphTalk. W następstwie kolejnych zmiany powództwa, CSC domagał się zapłaty kwoty łącznie 35.663 tys. zł wraz z należnymi odsetkami od dnia wniesienia pozwu CSC (tj. od dnia 31 marca 2010 roku) do dnia zapłaty.

Kwota dochodzona pozwem obejmuje roszczenia CSC z tytułu opłat licencyjnych, za wykonanie prac wdrożeniowych, za usługi utrzymania systemu komputerowego, serwisowych, wynagrodzenia za systemy komputerowe, kary umownej oraz skapitalizowanych odsetek.

W dniu 31 maja 2010 roku, w odpowiedzi na ww. pozew PZU Życie wniósł o stwierdzenie przez Sąd Arbitrażowy czasowej niewłaściwości do rozpoznania części roszczeń oraz o oddalenie powództwa w całości. W ocenie PZU Życie, roszczenia CSC są bądź to bezzasadne, bądź też nie zostały udowodnione.

Wraz z odpowiedzią na pozew, PZU Życie złożył pozew wzajemny przeciwko CSC, domagając się zapłaty kwoty 71.890 tys. zł tytułem zwrotu wynagrodzenia pobranego przez CSC na podstawie zawartej umowy, ewentualnie tytułem odszkodowania za nienależyte wykonanie zobowiązań wynikających z zawartej umowy. W odpowiedzi na pozew wzajemny, w dniu 31 sierpnia 2010 roku CSC wniósł o oddalenie w całości powództwa PZU Życie, wskazując, że brakuje przesłanek do uwzględnienia roszczenia PZU Życie.

W dniu 31 stycznia 2012 roku odbyła się rozprawa przed Sądem Arbitrażowym przy Krajowej Izbie Gospodarczej w Warszawie, a w dniu 19 czerwca 2012 roku Sąd Arbitrażowy zamknął rozprawę. Po złożeniu przez CSC pisma procesowego z kolejną modyfikacją powództwa Sąd Arbitrażowy otworzył rozprawę.

W dniu 18 grudnia 2012 roku Sąd Arbitrażowy przy Krajowej Izbie Gospodarczej w Warszawie wydał wyrok („Wyrok”) zasądający od PZU Życie na rzecz CSC kwotę 17.193 tys. zł i umorzył postępowanie w zakresie powództwa głównego w odniesieniu do żądania zapłaty kwoty 8.437 tys. EUR z ustawowymi odsetkami od tej kwoty od dnia wniesienia pozwu. Ponadto, Sąd Arbitrażowy oddalił powództwo główne w pozostałej części, oddalił powództwo wzajemne i zasądził od PZU Życie na rzecz CSC kwotę 199 tys. zł tytułem kosztów postępowania.

26.4.2. Postępowanie klauzulowe

W dniu 23 stycznia 2013 roku CSC złożył do Sądu Okręgowego w Warszawie wniosek o stwierdzenie wykonalności Wyroku oraz nadanie mu klauzuli wykonalności.

W dniu 15 marca 2013 roku Sąd Okręgowy w Warszawie, na skutek wniosku CSC z dnia 23 stycznia 2013 roku wydał postanowienie o nadaniu klauzuli wykonalności Wyrokowi.

Dnia 18 marca 2013 roku PZU Życie wniósł zażalenie do Sądu Okręgowego w Warszawie na ww. postanowienie z dnia 15 marca 2013 roku żądając wstrzymania jego wykonania, na co Sąd w dniu 22 marca 2013 roku wydał postanowienie o wstrzymaniu wykonania ww. postanowienia do czasu rozstrzygnięcia zażalenia PZU Życie z dnia 18 marca 2013 roku. W dniu 4 kwietnia 2013 roku CSC wniósł do Sądu odpowiedź na zażalenie PZU Życie wnosząc o jego oddalenie w całości. Rozpoznanie zażalenia zostało przez Sąd Apelacyjny wstrzymane do czasu rozpoznania przez Sąd Okręgowy skargi PZU Życie o uchylenie Wyroku.

26.4.3. Postępowanie w przedmiocie skargi PZU Życie o uchylenie Wyroku

W dniu 1 lutego 2013 roku PZU Życie złożył w Sądzie Okręgowym w Warszawie skargę o uchylenie Wyroku, wnosząc o uchylenie Wyroku i wstrzymanie wykonania Wyroku w części zasądzonej od PZU Życie na rzecz CSC kwotę 17.193 tys. zł, oddalającej powództwo wzajemne oraz zasądzonej od PZU Życie na rzecz CSC kwotę 199 tys. zł tytułem kosztów postępowania. PZU Życie wniósł w skardze także o zasądzenie od CSC zwrotu kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa według norm przepisanych oraz o zwrócenie się przez Sąd Okręgowy w Warszawie do Sądu Arbitrażowego przy Krajowej Izbie Gospodarczej w Warszawie o przekazanie Sądowi akt

postępowania arbitrażowego, w celu umożliwienia Sądowi dokonania oceny, czy w sprawie zachodzą przesłanki uzasadniające uchylenie Wyroku.

Po wymianie pism procesowych wnoszonych przez CSC i PZU Życie, postanowieniem z dnia 15 kwietnia 2013 roku Sąd Okręgowy w Warszawie oddalił wniosek PZU Życie w przedmiocie wstrzymania wykonalności Wyroku jako wniosek przedwczesny, ponieważ Sąd Okręgowy w Warszawie (w sprawie opisanej w punkcie 26.4.2) nie stwierdził wykonalności Wyroku sądu polubownego, a nie jest możliwe wstrzymanie wykonania wyroku, który nie podlega wykonaniu w drodze egzekucji.

Wyrokiem z dnia 12 listopada 2013 roku Sąd Okręgowy oddalił skargę o uchylenie Wyroku. Od wydanego w dniu 12 listopada 2013 roku wyroku przysługuje apelacja, którą należy złożyć w ciągu 14 dni od dnia doręczenia wyroku wraz z uzasadnieniem. W dniu 12 listopada 2013 roku PZU Życie złożył wniosek o sporządzenie uzasadnienia wyroku.

26.4.4. Postępowanie przed Sądem Arbitrażowym przy Krajowej Izbie Gospodarczej w Warszawie w sprawie pozwu o zapłatę oraz postępowanie ugodowe przed Sądem Rejonowym dla m.st. Warszawy w sprawie o zapłatę

W dniu 29 marca 2013 roku CSC wystąpił przeciwko PZU Życie do Sądu Arbitrażowego przy Krajowej Izbie Gospodarczej w Warszawie z pozwem o zapłatę łącznej kwoty 6.690 tys. zł wraz z odsetkami od dnia wniesienia pozwu do dnia zapłaty z tytułu:

- 6.064 tys. zł - zapłaty odsetek ustawowych (od kwot zasądzonych wyrokiem arbitrażowym z 18 grudnia 2012 roku opisanym w punkcie 26.4.1) od dnia 1 kwietnia 2010 roku (dzień następujący po dniu złożenia przez CSC pozwu w sprawie opisanej w punkcie 26.4.1 do dnia 18 grudnia 2012 roku);
- 626 tys. zł - zapłaty odsetek ustawowych od kwot zasądzonych ww. wyrokiem arbitrażowym od dnia 19 grudnia 2012 roku do dnia wniesienia pozwu.

W dniu 15 maja 2013 roku PZU Życie złożył odpowiedź na pozew. W dniu 3 września 2013 roku odbyła się rozprawa wstępna. Termin następnej rozprawy nie został wyznaczony.

26.5. Zgłoszenie wierzytelności PZU do masy upadłości spółek z Grupy Kapitałowej PBG

PZU zawierał z PBG SA z siedzibą w Wysogotowie k/Poznań (obecnie PBG SA w upadłości układowej – dalej: „PBG”) oraz Hydrobudową Polska SA (obecnie Hydrobudowa Polska SA w upadłości likwidacyjnej – dalej: „Hydrobudowa”) z siedzibą w Wysogotowie k/Poznań umowy zlecenia o okresowe udzielenie gwarancji ubezpieczeniowych (gwarancje kontraktowe). W oparciu o ww. umowy PZU wystawiał gwarancje ubezpieczeniowe, przy czym w przypadku gdyby PZU spełnił świadczenie pieniężne z wystawionych gwarancji ubezpieczeniowych, zleceniodawcy - PBG oraz Hydrobudowa - zobowiązywali się do zwrotu na rzecz PZU kwot pieniężnych wypłaconych z tytułu tych gwarancji.

W 2012 roku przed Sądem Rejonowym w Poznaniu zostały wszczęte postępowania upadłościowe względem PBG oraz Hydrobudowy.

Dnia 21 września 2012 roku PZU przystąpił do ww. postępowań upadłościowych zgłaszając do masy upadłości tych spółek swoje wierzytelności.

PZU zgłosił wierzytelności w następującej wysokości:

- w stosunku do masy upadłości PBG – wierzytelności w łącznej kwocie 105.428 tys. zł;
- w stosunku do masy upadłości Hydrobudowy - wierzytelności w łącznej kwocie 100.996 tys. zł;

Następnie, w związku z dokonanymi wypłatami z tytułu udzielonych na zlecenie Hydrobudowy umów gwarancji, PZU dokonał kolejnych zgłoszeń. Łączna kwota zgłoszonych wierzytelności do masy upadłości obydwu spółek nie uległa jednak zmianie, ponieważ kolejne zgłoszenia zmodyfikowały tylko kwotę wierzytelności zakwalifikowanych przez PZU do wierzytelności przyszłych w zgłoszeniach pierwotnych.

PBG i Hydrobudowa należą do jednej grupy kapitałowej, której podmiotem dominującym jest PBG i wzajemnie poręczały swoje zobowiązania. Wszystkie wierzytelności, które zostały zgłoszone do masy upadłości Hydrobudowy

w kwocie 100.996 tys. zł, w konsekwencji zostały zgłoszone równocześnie do masy upadłości PBG. Z powyższych wierzytelności:

- kwotę 33.747 tys. zł stanowiły wierzytelności w których poręczycielem zobowiązań z gwarancji wystawionych na zlecenie Hydrobudowy był PBG;
- kwotę 67.249 tys. zł, stanowiły wierzytelności w których Hydrobudowa była poręczycielem zobowiązań z gwarancji wystawionych na zlecenie PBG.

Wierzytelności PZU w stosunku do masy upadłości PBG po sprawdzeniu przez sędziego komisarza oraz po weryfikacji przez nadzorcę sądowego zostały wpisane na listę wierzytelności w kwocie 103.014 tys. zł.

26.6. Spór z Comarch SA

W dniu 12 listopada 2012 roku został doręczony PZU odpis nakazu zapłaty wydanego w dniu 26 października 2012 roku przez Sąd Okręgowy w Warszawie w postępowaniu upominawczym wraz z odpisem pozwu i załącznikami w procesie wszczętym przez Comarch SA przeciwko PZU. Ww. nakazem zasądzono od PZU kwotę 19.758 tys. zł wraz z odsetkami oraz 32 tys. zł tytułem zwrotu kosztów procesu. Żądanie Comarch SA obejmowało koszty wyliczone przez wymienioną spółkę za realizację prac i zadań zleconych przez PZU w projekcie system obsługi ubezpieczeń finansowych.

W dniu 26 listopada 2012 roku PZU złożył sprzeciw od nakazu zapłaty i zaskarżył go w całości oraz wniósł o oddalenie powództwa w całości. Sprawa została skierowana do postępowania mediacyjnego. W dniu 10 kwietnia 2013 roku pomiędzy PZU a Comarch SA została zawarta ugoda przewidująca wzajemnie zrzeczenie się roszczeń oraz zatrzymanie otrzymanych świadczeń. W dniu 9 maja 2013 roku Sąd Okręgowy w Warszawie wydał postanowienie o zatwierdzeniu ww. ugody, które uprawomocniło się w dniu 25 maja 2013 roku. Ww. ugoda nie miała wpływu na wynik finansowy.

26.7. Należność powstała w wyniku umowy pożyczki hipotecznej z Metro-Projekt Sp. z o.o.

W 1999 r. PZU Życie udzielił Metro-Projekt Sp. z o.o. (dalej: „Metro-Projekt”) pożyczkę hipoteczną na okres pięciu lat. Kwota pożyczki wynosiła równowartość 25.500 tys. USD. Zabezpieczenie pożyczki stanowiła hipoteka kaucyjna ustanowiona na nieruchomości składającej się z prawa użytkowania wieczystego gruntu i budynku stanowiącego własność Metro-Projekt, zlokalizowanej w Warszawie przy Al. Jerozolimskich 44.

Pożyczka nie została spłacona, natomiast w listopadzie 2002 roku została ogłoszona upadłość spółki Metro-Projekt.

Dnia 15 września 2004 roku syndyk Universal SA w upadłości (dalej: „Universal”) wniósł do Sądu Okręgowego w Warszawie powództwo o wyłączenie z masy upadłościowej Metro-Projekt nieruchomości położonej w Warszawie przy Al. Jerozolimskich 44 w związku z wpisem w dziale III księgi wieczystej ostrzeżenia o toczącym się postępowaniu pomiędzy Universal a BI Code SA („BI Code”) w sprawie unieważnienia transakcji sprzedaży nieruchomości przez Universal na rzecz BI Code, od którego Metro-Projekt nabył nieruchomość. W związku z powyższym, w dniu 21 września 2004 roku Sąd Okręgowy w Warszawie wydał postanowienie o wstrzymaniu likwidacji majątku Metro-Projekt do czasu rozstrzygnięcia pozwu o wyłączenie z masy upadłości przedmiotowej nieruchomości.

Sprawa o unieważnienie umowy przeniesienia prawa użytkowania wieczystego gruntu i własności budynku biurowego usytuowanego w Warszawie w Al. Jerozolimskich 44 rozstrzygnięta została w dniu 7 marca 2006 roku - Sąd Apelacyjny w Warszawie oddalił powództwo Universal przeciwko BI Code. Jednakże w sierpniu 2006 roku syndyk masy upadłości Universal wniósł od tego orzeczenia skargę kasacyjną do Sądu Najwyższego.

Po uprawomocnieniu się wyroku Sądu Apelacyjnego z dnia 7 marca 2006 roku, Metro-Projekt wniósł o wykreślenie z działu III księgi wieczystej ostrzeżenia o toczącym się postępowaniu sądowym z powództwa Universal przeciwko BI Code o unieważnienie ww. umowy sprzedaży. Postanowienie o wykreśleniu wpisu, o którym mowa wyżej zostało wydane w dniu 3 listopada 2006 roku.

Sąd Najwyższy w dniu 14 marca 2007 roku uchylił wyrok Sądu Apelacyjnego i skierował sprawę do ponownego rozpoznania przez Sąd Apelacyjny. W dniu 21 listopada 2007 roku Sąd Apelacyjny uchylił wyrok Sądu Okręgowego i skierował sprawę do ponownego rozpoznania przez Sąd Okręgowy.

W dniu 11 września 2009 roku Sąd Okręgowy ogłosił wyrok w sprawie z powództwa syndyka masy upadłości Universal przeciwko syndykowi masy upadłości BI Code o stwierdzenie nieważności umowy sprzedaży prawa użytkowania wieczystego oraz prawa własności budynku zawartej pomiędzy Universal i BI Code, w którym stwierdził nieważność ww. umowy sprzedaży. Syndyk masy upadłości BI Code wniósł apelację od ww. wyroku, która wyrokiem z dnia 29 lipca 2010 roku została oddalona. Syndyk masy upadłości BI Code wniósł skargę kasacyjną od wyroku Sądu Apelacyjnego, która to skarga nie została przyjęta do rozpoznania, w związku z powyższym postępowanie zostało zakończone.

W styczniu 2011 roku syndyk masy upadłości Metro-Projekt wniósł o podjęcie zawieszonoego w 2005 roku postępowania w toczącej się przed Sądem Okręgowym sprawie z powództwa syndyka masy upadłości Universal o wyłączenie z masy upadłości Metro-Projekt prawa wieczystego użytkowania oraz prawa odrębnej własności budynku posadowionego na nieruchomości. W dniu 30 maja 2011 roku Sąd Okręgowy oddalił powództwo Universal w tej sprawie.

Wyrok nie był prawomocny - w dniu 12 września 2011 roku Syndyk masy upadłości Universal złożył apelację. Orzeczeniem z dnia 23 lutego 2012 roku Sąd Okręgowy w Warszawie oddalił powództwo Syndyka masy upadłości Universal o wyłączenie nieruchomości przy Al. Jerozolimskich 44 w Warszawie z masy upadłości Metro-Projekt. Proces zakończył się prawomocnym wyrokiem.

Wnioskiem z dnia 9 maja 2012 r. Syndyk masy upadłości Metro-Projekt wystąpił do Sędziego komisarza o zezwolenie na zawarcie z Syndykiem masy upadłości Universal ugody co do roszczeń spornych zaistniałych pomiędzy obiema masami upadłości. W wyniku zawarcia ugody, w zamian za zrzeczenie się wszelkich roszczeń przez masę upadłości Universal, masa upadłości Metro-Projekt miała zostać obciążona na rzecz masy upadłości Universal dodatkową kwotą w wysokości 5.722 tys. zł. Postanowieniem z dnia 31 maja 2012 roku Sędzia komisarz wyraził zgodę na zawarcie ugody. Postanowienie to jest prawomocne.

Wobec złożenia w formie aktu notarialnego przez Syndyka masy upadłości Universal oświadczenia o nieodwołalnym zrzeczeniu się jakichkolwiek roszczeń wobec Metro-Projekt, Syndyk masy upadłości Metro-Projekt dokonał w dniu 5 lipca 2012 r. płatności ww. kwoty na rzecz masy upadłości Universal.

W dniach 10 stycznia 2013 roku, 18 marca 2013 roku, 19 czerwca 2013 roku Syndyk masy upadłości Metro-Projekt ogłaszał sprzedaż przedsiębiorstwa upadłej spółki w trybie z wolnej ręki, z zastrzeżeniem przeprowadzenia sprzedaży w formie przetargowo-aukcyjnej. Cena wywoławcza za przedsiębiorstwo wynosiła odpowiednio 110 mln zł, 99 mln zł i 93 mln zł. We wszystkich przypadkach z uwagi na brak ofert procedura nie została przeprowadzona.

Kolejne ogłoszenie Syndyka masy upadłości dotyczące sprzedaży przedsiębiorstwa zostało opublikowane w dniu 30 września 2013 roku. Cena wywoławcza została ustalona na 90 mln zł, a otwarcie ofert zaplanowane jest na 15 listopada 2013 roku.

Zdaniem Zarządu PZU, hipoteka wpisana na rzecz PZU Życie istnieje, a PZU Życie ma prawo dochodzić zaspokojenia od każdego właściciela.

27. Pozostałe informacje

27.1. Ocena pozycji spółek Grupy PZU przez agencje ratingowe

PZU i PZU Życie podlegają regularnej ocenie przez agencje ratingowe. Rating nadany PZU i PZU Życie jest oceną wynikającą z analizy danych finansowych, pozycji konkurencyjnej, zarządzania i strategii korporacyjnej. Rating zawiera również perspektywę ratingową (ang. outlook), czyli przyszłą ocenę sytuacji spółki w przypadku zaistnienia określonych okoliczności.

Na dzień przekazania niniejszego raportu okresowego PZU i PZU Życie posiadały długoterminowy rating kredytowy oraz rating siły finansowej (nadany przez agencję Standard & Poor's Ratings Services w dniu 16 lipca

2009 roku) na poziomie A ze stabilną perspektywą ratingową. Następnie corocznie agencja Standard & Poor's Ratings Services potwierdzała powyższy rating oraz perspektywę (w dniach odpowiednio 12 lipca 2013 roku, 23 lipca 2012 roku, 22 lipca 2011 roku i 5 lipca 2010 roku).

Jednocześnie, jest to jeden z najwyższych ratingów nadawanych spółkom polskim. Długoterminowy rating kredytowy w walucie lokalnej dla Polski na dzień wydania niniejszego raportu okresowego Grupy PZU to A ze stabilną perspektywą ratingową.

Poniższa tabela prezentuje ratingi nadane spółkom Grupy PZU przez agencję Standard&Poor's wraz z ratingami nadanymi rok wcześniej.

Nazwa zakładu	Rating oraz perspektywa	Data przyznania / aktualizacji	Poprzedni rating oraz perspektywa	Data przyznania / aktualizacji
PZU				
Rating siły finansowej	A /stabilna/	12 lipca 2013	A /stabilna/	22 lipca 2011
Rating wiarygodności kredytowej	A /stabilna/	12 lipca 2013	A /stabilna/	22 lipca 2011
PZU Życie				
Rating siły finansowej	A /stabilna/	12 lipca 2013	A /stabilna/	22 lipca 2011
Rating wiarygodności kredytowej	A /stabilna/	12 lipca 2013	A /stabilna/	22 lipca 2011

27.2. Zmiany składu organów zarządzających i nadzorujących PZU

27.2.1. Zarząd PZU

Na dzień 1 stycznia 2013 roku w skład Zarządu PZU wchodził:

- Andrzej Klesyk - Prezes Zarządu PZU;
- Przemysław Dąbrowski - Członek Zarządu PZU;
- Bogusław Skuza - Członek Zarządu PZU;
- Tomasz Tarkowski - Członek Zarządu PZU;
- Ryszard Trepczyński - Członek Zarządu PZU.

W dniu 12 marca 2013 roku Rada Nadzorcza PZU powołała z dniem 15 marca 2013 roku w skład Zarządu PZU Dariusza Krzewinę oraz Barbarę Smalską powierzając im pełnienie funkcji Członka Zarządu.

Od dnia 15 marca 2013 roku do dnia przekazania niniejszego raportu śródrocznego w skład Zarządu PZU wchodził:

- Andrzej Klesyk - Prezes Zarządu PZU;
- Przemysław Dąbrowski - Członek Zarządu PZU;
- Dariusz Krzewina - Członek Zarządu PZU;
- Bogusław Skuza - Członek Zarządu PZU;
- Barbara Smalska - Członek Zarządu PZU;
- Tomasz Tarkowski - Członek Zarządu PZU;
- Ryszard Trepczyński - Członek Zarządu PZU.

27.2.2. Rada Nadzorcza PZU

Na dzień 1 stycznia 2013 roku skład Rady Nadzorczej PZU przedstawiał się następująco:

- Waldemar Maj - Przewodniczący Rady;
- Zbigniew Cwiakalski - Wiceprzewodniczący Rady;
- Tomasz Zganiacz – Sekretarz Rady;
- Dariusz Daniluk – Członek Rady;
- Zbigniew Derdziuk – Członek Rady;

- Dariusz Filar - Członek Rady;
- Włodzimierz Kiciński - Członek Rady;
- Alojzy Nowak – Członek Rady;
- Maciej Piotrowski - Członek Rady.

Do dnia przekazania niniejszego raportu śródrocznego w składzie Rady Nadzorczej PZU nie nastąpiły żadne zmiany.

27.2.3. Dyrektorzy Grupy PZU

Na dzień 1 stycznia 2013 roku Dyrektorami Grupy PZU byli:

- Dariusz Krzewina;
- Rafał Grodzicki;
- Przemysław Henschke;
- Sławomir Niemierka.

W dniu 5 lutego 2013 roku Zarząd PZU powołał Barbarę Smalską na stanowisko Dyrektora Grupy PZU, a w dniu 19 marca 2013 roku odwołał ją - z dniem 14 marca 2013 roku - z tego stanowiska, w związku z powołaniem w skład Zarządu PZU. Z tego samego powodu, w dniu 19 marca 2013 roku, ze stanowiska Dyrektora Grupy PZU odwołano - z dniem 14 marca 2013 roku - Dariusza Krzewinę.

Od dnia 14 marca 2013 roku do dnia przekazania niniejszego raportu śródrocznego Dyrektorami Grupy PZU byli:

- Rafał Grodzicki;
- Przemysław Henschke;
- Sławomir Niemierka.

Wszyscy aktualni Dyrektorzy Grupy PZU wchodzi również w skład Zarządu PZU Życie.

27.3. Kontynuacja restrukturyzacji zatrudnienia w PZU i PZU Życie

W dniu 27 grudnia 2012 roku Zarządy PZU i PZU Życie ogłosiły założenia do planu restrukturyzacji w 2013 roku, którym miały zostać objęte głównie obszary likwidacji szkód i świadczeń oraz finansów, a także, ale w dużo mniejszym stopniu, funkcje wsparcia (administracja, logistyka, IT). W dniu 13 lutego 2013 roku Zarządy PZU i PZU Życie ogłosiły zamiar przeprowadzenia zwolnień grupowych, zgodnie z Ustawą z dnia 13 marca 2003 roku o szczególnych zasadach rozwiązywania z pracownikami stosunków pracy z przyczyn niedotyczących pracowników, Dz. U. Nr 90 z 2003 r., poz. 844 z późn. zm. („Ustawa o szczególnych zasadach rozwiązywania stosunków pracy”).

Przeprowadzenie restrukturyzacji zatrudnienia planowano na okres od 18 marca do 15 czerwca 2013 roku. Restrukturyzacja miała objąć do 3.145 osób w PZU i PZU Życie, w tym szacowano, że redukcja zatrudnienia dotyczyć będzie do 630 pracowników PZU i PZU Życie, co stanowiło 5,5 % ogółu zatrudnionych w obydwu spółkach.

W dniu 28 lutego 2013 roku PZU i PZU Życie oraz związki zawodowe działające przy tych spółkach zawarły porozumienie określające warunki restrukturyzacji zatrudnienia. Finalny kształt dokumentu powstał w oparciu o doświadczenia i rozwiązania wypracowane podczas analogicznych negocjacji w latach ubiegłych.

Restrukturyzację zatrudnienia przeprowadzono w zaplanowanym okresie i finalnie objęła ona 2.245 osób w PZU i PZU Życie, w tym redukcja zatrudnienia dotyczyła 539 pracowników PZU i PZU Życie.

Osobom, które były zwalniane lub które nie przyjęły zaproponowanej zmiany warunków zatrudnienia (analogicznie jak podczas wszystkich etapów restrukturyzacji zatrudnienia tj. w latach 2010-2012) proponowane były korzystniejsze warunki odejścia niż te przewidziane prawem w podobnych sytuacjach (Ustawa o szczególnych zasadach rozwiązywania stosunków pracy). Wysokość dodatkowych odpraw była uzależniona od stażu pracy w Grupie PZU i wysokości wynagrodzenia danego pracownika.

Łączne koszty z tytułu restrukturyzacji odniesione w ciężar rezerwy na koszty restrukturyzacji w okresie 9 miesięcy zakończonym 30 września 2013 roku wyniosły 31.688 tys. zł (w całym 2012 roku: 75.862 tys. zł).

Na dzień 30 września 2013 roku rezerwa na koszty restrukturyzacji wyniosła 26.506 tys. zł (na dzień 31 grudnia 2012 roku: 58.194 tys. zł).

27.4. Transakcje z podmiotami powiązanymi

27.5. Zawarcie przez PZU lub jednostki zależne istotnych transakcji z podmiotami powiązanymi na innych warunkach niż rynkowe

W okresie 9 miesięcy zakończonym 30 września 2013 roku PZU ani jednostki zależne nie zawarły jednej lub wielu transakcji z podmiotami powiązanymi, jeżeli pojedynczo lub łącznie byłyby one istotne i zostały zawarte na innych warunkach niż rynkowe.

27.6. Obroty i salda transakcji z podmiotami powiązanymi

Salda i obroty wynikające z transakcji handlowych pomiędzy Grupą PZU a podmiotami powiązanymi	Składka przypisana brutto				Należności						
	w ubezpieczeniach majątkowych i osobowych	w ubezpieczeniach na życie (łącznie z wolumenami z kontraktów inwestycyjnych)	Pozostałe przychody	Koszty	- w tym odpisy na należności dokonane w bieżącym okresie	wartość brutto	odpisy aktualizujące	wartość netto	Zobowiązania	Aktywa warunkowe	Zobowiązania warunkowe
1 stycznia – 30 września 2013 roku i na dzień 30 września 2013 roku											
Kluczowi członkowie kadry kierowniczej podstawowych jednostek ¹⁾	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Pozostałe pomioty powiązane ²⁾	-	-	14	-	-	8 307	(8 306)	1	-	-	-
1 stycznia – 31 grudnia 2012 roku i na dzień 31 grudnia 2012 roku											
Kluczowi członkowie kadry kierowniczej podstawowych jednostek ¹⁾	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Pozostałe pomioty powiązane	278	-	58 157	33 379	-	11 068	(8 306)	2 762	2 528	-	-
1 stycznia – 30 września 2012 roku i na dzień 30 września 2012 roku											
Kluczowi członkowie kadry kierowniczej podstawowych jednostek ¹⁾	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Pozostałe pomioty powiązane	106	-	46 051	19 882	-	12 072	(9 806)	2 266	2 585	-	-

¹⁾ Członkowie zarządów spółek Grupy PZU objętych konsolidacją oraz Dyrektorzy Grupy PZU.

²⁾ Syta Development Sp. z o.o. w likwidacji (spółka nieobjęta konsolidacją).

27.7. Transakcje z jednostkami zależnymi od Skarbu Państwa

Mając na uwadze zapisy Statutu PZU (w szczególności dotyczące ograniczeń prawa głosowania akcjonariuszy innych niż Skarb Państwa oraz zasad powoływania Rady Nadzorczej PZU), dla potrzeb przedstawienia obrotów i sald transakcji z podmiotami powiązanymi, przyjmuje się założenie, że Skarb Państwa zachował kontrolę nad PZU w rozumieniu MSR 27, a w konsekwencji PZU pozostaje podmiotem zależnym od Skarbu Państwa i w dalszym ciągu zobowiązany jest prezentować w swoich sprawozdaniach finansowych transakcje przeprowadzane z jednostkami powiązanymi ze Skarbem Państwa.

Na potrzeby niniejszego punktu przez „jednostki zależne, współzależne i stowarzyszone ze Skarbem Państwa” należy rozumieć wyłącznie spółki prawa handlowego i przedsiębiorstwa państwowe zależne, współzależne i stowarzyszone ze Skarbem Państwa, których listy publikowane są na stronach internetowych Ministerstwa Skarbu Państwa. W szczególności, podmioty z Grupy PZU zawierały w toku swojej statutowej działalności transakcje z podmiotami zależnymi, współzależnymi i stowarzyszonymi ze Skarbem Państwa innymi niż spółki prawa handlowego i przedsiębiorstwa państwowe wymienione na stronach internetowych Ministerstwa Skarbu Państwa. Z uwagi na bardzo dużą liczbę takich podmiotów i zawieranych z nimi transakcji, ograniczenia systemu sprawozdawczości przyjętego w Grupie PZU oraz nieistotność wpływu tych transakcji na wyniki Grupy PZU, w ocenie PZU prezentacja tych transakcji nie ma znaczenia dla rzetelnego przedstawienia sytuacji finansowej Grupy PZU.

Grupa PZU zastosowała zwolnienie, o którym mowa w pkt. 25 MSR 24 i odstąpiła od ujawniania niektórych informacji w odniesieniu do transakcji z podmiotami powiązanymi poprzez fakt znajdowania się pod kontrolą, współkontrolą lub znaczącym wpływem tego samego rządu.

Transakcje z jednostkami zależnymi, współzależnymi i stowarzyszonymi ze Skarbem Państwa stanowiły w przeważającej większości umowy ubezpieczeń majątkowych i osobowych oraz ubezpieczeń na życie i kontraktów inwestycyjnych.

W tabeli poniżej przedstawiono przypis składki oraz wolumeny z kontraktów inwestycyjnych wynikające z transakcji z jednostkami zależnymi, współzależnymi i stowarzyszonymi ze Skarbem Państwa, zawieranych i rozliczanych na warunkach możliwych do uzyskania przez klientów nie będących podmiotami powiązanymi.

Jednostki zależne, współzależne i stowarzyszone ze Skarbem Państwa	1 lipca - 30 września 2013	1 stycznia - 30 września 2013	1 lipca - 30 września 2012	1 stycznia - 30 września 2012
Składka przypisana brutto w ubezpieczeniach majątkowych i osobowych	27 579	93 866	29 232	70 001
Składka przypisana brutto w ubezpieczeniach na życie	7 162	19 920	4 626	11 663
Wolumeny z kontraktów inwestycyjnych	-	-	-	584 564
Razem	34 741	113 786	33 858	666 228

Poniższe tabele zawierają dane dotyczące przypisu składki oraz wolumenów z kontraktów inwestycyjnych w transakcjach bancassurance z bankami zależnymi i stowarzyszonymi ze Skarbem Państwa.

Przypis składki oraz wolumeny z kontraktów inwestycyjnych	1 lipca - 30 września 2013	1 stycznia - 30 września 2013	1 lipca - 30 września 2012	1 stycznia - 30 września 2012
Bank Powszechna Kasa Oszczędności	11 496	35 432	10 542	608 909
Składka przypisana brutto PZU	4 334	15 512	5 916	12 682
Składka przypisana brutto PZU Życie	7 162	19 920	4 626	11 663
Wolumeny z kontraktów inwestycyjnych	-	-	-	584 564
Bank Ochrony Środowiska SA	412	412	6	37
Składka przypisana brutto PZU	412	412	6	37
Bank Gospodarstwa Krajowego SA	142	313	66	69
Składka przypisana brutto PZU	142	313	66	69

KWARTALNA JEDNOSTKOWA INFORMACJA FINANSOWA PZU (wg PSR)

1. Śródroczny bilans

AKTYWA	30 września 2013	30 czerwca 2013	31 grudnia 2012	30 września 2012
I. Wartości niematerialne i prawne, w tym:	180 978	149 445	129 729	109 551
- wartość firmy	-	-	-	-
II. Lokaty	28 176 888	26 274 875	27 591 485	25 896 902
1. Nieruchomości	521 856	549 611	561 589	569 722
2. Lokaty w jednostkach podporządkowanych, w tym:	4 572 075	4 143 219	7 243 170	6 919 304
- lokaty w jednostkach podporządkowanych wycenianych metodą praw własności	4 543 441	4 115 072	7 212 032	6 887 258
3. Inne lokaty finansowe	23 080 223	21 579 170	19 782 584	18 403 356
4. Należności depozytowe od cedentów	2 734	2 875	4 142	4 520
III. Aktywa netto ubezpieczeń na życie, gdy ryzyko lokaty (inwestycyjne) ponosi ubezpieczający	-	-	-	-
IV. Należności	1 770 090	6 017 453	1 473 952	3 494 141
1. Należności z tytułu ubezpieczeń bezpośrednich	1 361 723	1 379 565	1 276 089	1 398 458
1.1. Od jednostek podporządkowanych	234	106	368	289
1.2. Od pozostałych jednostek	1 361 489	1 379 459	1 275 721	1 398 169
2. Należności z tytułu reasekuracji	32 169	40 111	14 598	16 987
1.1. Od jednostek podporządkowanych	3 054	320	3	132
1.2. Od pozostałych jednostek	29 115	39 791	14 595	16 855
3. Inne należności	376 198	4 597 777	183 265	2 078 696
1.1. Należności od budżetu	414	83 917	81 050	455
1.2. Pozostałe należności	375 784	4 513 860	102 215	2 078 241
a) od jednostek podporządkowanych	71 133	3 901 104	4 430	55 574
b) od pozostałych jednostek	304 651	612 756	97 785	2 022 667
V. Inne składniki aktywów	171 900	172 249	140 580	145 107
1. Rzeczowe składniki aktywów	97 545	95 771	98 968	87 204
2. Środki pieniężne	74 355	76 478	41 612	57 903
3. Pozostałe składniki aktywów	-	-	-	-
VI. Rozliczenia międzyokresowe	547 757	578 082	577 470	555 935
1. Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego	-	-	16 610	39 138
2. Aktywowane koszty akwizycji	480 840	497 479	490 285	473 122
3. Zarachowane odsetki i czynsze	-	-	-	-
4. Inne rozliczenia międzyokresowe	66 917	80 603	70 575	43 675
Aktywa, razem	30 847 613	33 192 104	29 913 216	30 201 636

Śródroczny bilans (kontynuacja)

PASYWA	30 września 2013	30 czerwca 2013	31 grudnia 2012	30 września 2012
I. Kapitał własny	11 805 466	12 465 060	13 452 581	12 681 670
1. Kapitał zakładowy	86 352	86 352	86 352	86 352
2. Należne wpłaty na kapitał zakładowy (wielkość ujemna)	-	-	-	-
3. Akcje własne (wielkość ujemna)	-	-	-	-
4. Kapitał zapasowy	3 973 920	3 973 662	3 967 599	3 967 360
5. Kapitał z aktualizacji wyceny	4 463 219	3 725 133	6 817 910	6 358 066
6. Pozostałe kapitały rezerwowe	-	-	-	-
7. Zysk (strata) z lat ubiegłych	-	-	-	-
8. Zysk (strata) netto	5 009 021	4 679 913	2 580 720	2 269 892
9. Odpisy z zysku netto w ciągu roku obrotowego (wielkość ujemna)	(1 727 046)	-	-	-
II. Zobowiązania podporządkowane	-	-	-	-
III. Rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe	16 112 345	16 270 835	15 771 187	15 382 998
IV. Udział reasekuratorów w rezerwach techniczno - ubezpieczeniowych (wartość ujemna)	(430 410)	(463 050)	(721 301)	(653 477)
V. Oszacowane regresy i odzyski (wartość ujemna)	(100 978)	(99 132)	(116 776)	(64 174)
1. Oszacowane regresy i odzyski brutto	(104 369)	(101 818)	(119 306)	(66 532)
2. Udział reasekuratorów w oszacowanych regresach i odzyskach	3 391	2 686	2 530	2 358
VI. Pozostałe rezerwy	272 287	213 069	218 355	361 798
1. Rezerwy na świadczenia emerytalne oraz inne obowiązkowe świadczenia pracowników	74 164	83 906	72 560	213 972
2. Rezerwa z tytułu odroczonego podatku dochodowego	81 509	3 486	-	-
3. Inne rezerwy	116 614	125 677	145 795	147 826
VII. Zobowiązania z tytułu depozytów reasekuratorów	-	-	-	-
VIII. Pozostałe zobowiązania i fundusze specjalne	2 860 709	4 473 203	810 652	2 143 505
1. Zobowiązania z tytułu ubezpieczeń bezpośrednich	308 247	309 786	341 828	310 138
1.1. Wobec jednostek podporządkowanych	667	1 072	1 070	980
1.2. Wobec pozostałych jednostek	307 580	308 714	340 758	309 158
2. Zobowiązania z tytułu reasekuracji	25 896	64 345	20 568	31 525
2.1. Wobec jednostek podporządkowanych	5 312	155	-	102
2.2. Wobec pozostałych jednostek	20 584	64 190	20 568	31 423
3. Zobowiązania z tytułu emisji własnych dłużnych papierów wartościowych oraz pobranych pożyczek	-	-	-	-
4. Zobowiązania wobec instytucji kredytowych	73 494	207 700	-	802 390
5. Inne zobowiązania	2 328 387	3 757 476	340 837	881 351
5.1. Zobowiązania wobec budżetu	167 711	78 942	28 109	103 599
5.2. Pozostałe zobowiązania	2 160 676	3 678 534	312 728	777 752
a) wobec jednostek podporządkowanych	4 283	69 200	72 074	6 937
b) wobec pozostałych jednostek	2 156 393	3 609 334	240 654	770 815
6. Fundusze specjalne	124 685	133 896	107 419	118 101
IX. Rozliczenia międzyokresowe	328 194	332 119	498 518	349 316
1. Rozliczenia międzyokresowe kosztów	314 226	317 544	483 677	325 986
2. Ujemna wartość firmy	-	-	-	-
3. Rozliczenia międzyokresowe przychodów	13 968	14 575	14 841	23 330
Pasywa, razem	30 847 613	33 192 104	29 913 216	30 201 636

Śródroczny bilans (kontynuacja)

	30 września 2013	30 czerwca 2013	31 grudnia 2012	30 września 2012
Wartość księgowa	11 805 466	12 465 060	13 452 581	12 681 670
Liczba akcji	86 352 300	86 352 300	86 352 300	86 352 300
Wartość księgowa na jedną akcję (w złotych)	136,71	144,35	155,79	146,86
Rozwodniona liczba akcji	86 352 300	86 352 300	86 352 300	86 352 300
Rozwodniona wartość księgowa na jedną akcję (w złotych)	136,71	144,35	155,79	146,86

2. Śródroczne zestawienie pozycji pozabilansowych

Pozycje pozabilansowe	30 września 2013	30 czerwca 2013	31 grudnia 2012	30 września 2012
1. Należności warunkowe, w tym:	7 698 303	8 006 643	8 726 276	9 629 670
1.1. Otrzymane gwarancje i poręczenia	19 586	18 246	17 746	18 126
1.2. Pozostałe ¹⁾	7 678 717	7 988 397	8 708 530	9 611 544
2. Zobowiązania warunkowe, w tym:	109 906	158 778	102 107	73 373
2.1. Udzielone poręczenia i gwarancje	3 912	4 392	6 789	2 923
2.2. Weksle akceptowane i indosowane	-	-	-	-
2.3. Aktywa z zobowiązaniem odsprzedaży	-	-	-	-
2.4. Inne zobowiązania zabezpieczone na aktywach lub na przychodach	-	-	-	-
2.5. Roszczenia sporne, niezuznane przez ubezpieczyciela skierowane przez wierzycieli na drogę postępowania sądowego	105 354	153 708	94 543	69 647
2.6. Pozostałe	640	678	775	803
3. Zabezpieczenia z tytułu reasekuracji ustanowione na rzecz zakładu ubezpieczeń	-	-	-	-
4. Zabezpieczenia z tytułu reasekuracji ustanowione przez zakład ubezpieczeń na rzecz cedentów	-	-	-	-
5. Obce składniki aktywów nieujęte w aktywach	145 282	145 282	217 594	217 594
6. Inne pozycje pozabilansowe	-	-	-	-
Wysokość środków własnych	9 122 038	9 857 628	10 956 132	10 215 634
Wysokość marginesu wypłacalności	1 363 639	1 369 183	1 343 831	1 337 542
Nadwyżka (niedobór) środków własnych na pokrycie marginesu wypłacalności	7 758 399	8 488 445	9 612 301	8 878 092
Wysokość rezerw techniczno-ubezpieczeniowych ²⁾	16 007 976	16 169 017	15 651 881	15 316 466
Wysokość aktywów stanowiących pokrycie rezerw techniczno-ubezpieczeniowych	18 458 755	19 143 728	19 741 146	17 184 853
Nadwyżka (niedobór) aktywów na pokrycie rezerw techniczno-ubezpieczeniowych	2 450 779	2 974 711	4 089 265	1 868 387

¹⁾ Pozycja obejmuje głównie: weksle z tytułu udzielonych gwarancji ubezpieczeniowych, pozostałe weksle, zabezpieczenia otrzymane w formie przewłaszczenia majątku dłużnika, hipoteki na majątku dłużnika, inne należności warunkowe itp.

²⁾ Z uwzględnieniem oszacowanych regresów i odzysków brutto.

3. Śródroczny rachunek techniczny ubezpieczeń majątkowych i osobowych

Techniczny rachunek ubezpieczeń majątkowych i osobowych	1 lipca - 30 września 2013	1 stycznia - 30 września 2013	1 lipca - 30 września 2012	1 stycznia - 30 września 2012
I. Składki (1-2-3+4)	2 068 718	6 116 331	2 109 346	6 193 519
1. Składki przypisane brutto	1 899 564	6 236 566	1 937 602	6 374 225
2. Udział reasekuratorów w składce przypisanej	19 449	58 528	15 771	76 388
3. Zmiany stanu rezerw składek i rezerwy na ryzyko niewygasłe brutto	(217 281)	(17 714)	(217 250)	42 302
4. Udział reasekuratorów w zmianie stanu rezerw składek	(28 678)	(79 421)	(29 735)	(62 016)
II. Przychody z lokat netto po uwzględnieniu kosztów, przeniesione z ogólnego rachunku zysków i strat	75 646	227 992	70 611	215 424
III. Pozostałe przychody techniczne na udziale własnym	10 360	39 120	8 024	52 804
IV. Odszkodowania i świadczenia (1+2)	1 204 187	3 605 817	1 393 181	4 026 574
1. Odszkodowania i świadczenia wypłacone na udziale własnym	1 143 575	3 018 725	1 085 643	3 357 057
1.1. Odszkodowania i świadczenia wypłacone brutto	1 164 966	3 228 476	1 113 558	3 457 851
1.2. Udział reasekuratorów w odszkodowaniach i świadczeniach wypłaconych	21 391	209 751	27 915	100 794
2. Zmiana stanu rezerwy na niewypłacone odszkodowania i świadczenia na udziale własnym	60 612	587 092	307 538	669 517
2.1. Zmiana stanu rezerwy na niewypłacone odszkodowania i świadczenia brutto	55 945	374 761	294 624	705 971
2.2. Udział reasekuratorów w zmianie stanu rezerwy na niewypłacone odszkodowania i świadczenia	(4 667)	(212 331)	(12 914)	36 454
V. Zmiany stanu pozostałych rezerw techniczno-ubezpieczeniowych na udziale własnym	-	-	-	-
1. Zmiany stanu pozostałych rezerw techniczno-ubezpieczeniowych brutto	-	-	-	-
2. Udział reasekuratorów w zmianie stanu pozostałych rezerw techniczno-ubezpieczeniowych	-	-	-	-
VI. Premie i rabaty na udziale własnym łącznie ze zmianą stanu rezerw	561	(150)	70	(3 074)
VII. Koszty działalności ubezpieczeniowej	505 509	1 402 819	516 501	1 561 496
1. Koszty akwizycji, w tym:	350 910	1 045 130	367 642	1 098 418
- zmiana stanu aktywowanych kosztów akwizycji	16 639	9 445	25 164	20 058
2. Koszty administracyjne	153 228	434 923	146 029	447 014
3. Prowizje reasekuracyjne i udział w zyskach reasekuratorów	(1 371)	77 234	(2 830)	(16 064)
VIII. Pozostałe koszty techniczne na udziale własnym	58 634	227 930	66 760	246 634
IX. Zmiany stanu rezerw na wyrównanie szkodowości (ryzyka)	-	-	-	-
X. Wynik techniczny ubezpieczeń majątkowych i osobowych	385 833	1 147 027	211 469	630 117

4. Śródroczny ogólny rachunek zysków i strat

Ogólny rachunek zysków i strat	1 lipca - 30 września 2013	1 stycznia - 30 września 2013	1 lipca - 30 września 2012	1 stycznia - 30 września 2012
I. Wynik techniczny ubezpieczeń majątkowych i osobowych lub ubezpieczeń na życie	385 833	1 147 027	211 469	630 117
II. Przychody z lokat	198 398	4 639 814	419 784	2 321 924
1. Przychody z lokat w nieruchomości	1 527	4 730	1 590	4 751
2. Przychody z lokat w jednostkach podporządkowanych	-	3 886 588	-	1 206 357
2.1. Z udziałów lub akcji	-	3 886 588	-	1 206 357
2.2. Z pożyczek i dłużnych papierów wartościowych	-	-	-	-
2.3. Z pozostałych lokat	-	-	-	-
3. Przychody z innych lokat finansowych	101 207	470 455	230 657	719 261
3.1. Z udziałów, akcji, innych papierów wartościowych o zmiennej kwocie dochodu oraz jednostek uczestnictwa i certyfikatów inwestycyjnych w funduszach inwestycyjnych	4 118	6 029	14 539	40 066
3.2. Z dłużnych papierów wartościowych oraz innych papierów wartościowych o stałej kwocie dochodu	82 224	386 557	173 027	554 509
3.3. Z lokat terminowych w instytucjach kredytowych	1 476	21 789	18 337	51 823
3.4. Z pozostałych lokat	13 389	56 080	24 754	72 863
4. Wynik dodatni z rewaloryzacji lokat	1 998	3 454	-	200
5. Wynik dodatni z realizacji lokat	93 666	274 587	187 537	391 355
III. Niezrealizowane zyski z lokat	(15 120)	131 055	4 465	87 300
IV. Przychody z lokat netto po uwzględnieniu kosztów, przeniesione z technicznego rachunku ubezpieczeń na życie	-	-	-	-
V. Koszty działalności lokacyjnej	91 097	296 308	112 414	251 156
1. Koszty utrzymania nieruchomości	2 399	7 676	1 911	4 540
2. Pozostałe koszty działalności lokacyjnej	5 397	17 614	5 546	19 390
3. Wynik ujemny z rewaloryzacji lokat	23 411	34 552	15	7 132
4. Wynik ujemny z realizacji lokat	59 890	236 466	104 942	220 094
VI. Niezrealizowane straty na lokatach	(6 299)	121 559	(13 199)	40 232
VII. Przychody z lokat netto po uwzględnieniu kosztów, przeniesione do technicznego rachunku ubezpieczeń majątkowych i osobowych	75 646	227 992	70 611	215 424
VIII. Pozostałe przychody operacyjne	7 627	30 477	9 125	34 165
IX. Pozostałe koszty operacyjne	6 441	34 541	14 900	40 163
X. Zysk (strata) z działalności operacyjnej	409 853	5 267 973	460 117	2 526 531
XI. Zyski nadzwyczajne	-	-	-	-
XII. Straty nadzwyczajne	-	-	-	-
XIII. Zysk (strata) brutto	409 853	5 267 973	460 117	2 526 531
XIV. Podatek dochodowy	82 052	267 949	89 368	256 391
a) część bieżąca	77 379	247 415	84 802	200 019
b) część odroczone	4 673	20 534	4 566	56 372
XV. Pozostałe obowiązkowe zmniejszenia zysku (zwiększenia straty)	-	-	-	-
XVI. Udział w zyskach (stratach) netto jednostek podporządkowanych wycenianych metodą praw własności	1 307	8 997	3 782	(248)
XVII. Zysk (strata) netto	329 108	5 009 021	374 531	2 269 892

Zysk (strata) netto	329 108	5 009 021	374 531	2 269 892
Średnia ważona liczba akcji zwykłych	86 352 300	86 352 300	86 352 300	86 352 300
Zysk (strata) na jedną akcję zwykłą (w zł)	3,81	58,01	4,34	26,29
Średnia ważona rozwodniona liczba akcji zwykłych	86 352 300	86 352 300	86 352 300	86 352 300
Rozwodniony zysk (strata) na jedną akcję zwykłą (w zł)	3,81	58,01	4,34	26,29

5. Śródroczne zestawienie zmian w kapitale własnym

Zestawienie zmian w kapitale własnym	1 stycznia – 30 września 2013	1 stycznia – 31 grudnia 2012	1 stycznia – 30 września 2012
I. Kapitał własny na początek okresu (BO)	13 452 581	11 745 410	11 745 410
a) zmiany przyjętych zasad (polityki) rachunkowości	-	-	-
b) korekty błędów	-	-	-
I.a. Kapitał własny na początek okresu (BO), po uzgodnieniu do danych porównywalnych	13 452 581	11 745 410	11 745 410
1. Kapitał zakładowy na początek okresu	86 352	86 352	86 352
1.1. Zmiany kapitału zakładowego	-	-	-
a) zwiększenia	-	-	-
b) zmniejszenia	-	-	-
1.2. Kapitał zakładowy na koniec okresu	86 352	86 352	86 352
2. Należne wpłaty na kapitał zakładowy na początek okresu	-	-	-
2.1. Zmiany należnych wpłat na kapitał zakładowy	-	-	-
a) zwiększenia	-	-	-
b) zmniejszenia	-	-	-
2.2. Należne wpłaty na kapitał zakładowy na koniec okresu	-	-	-
3. Akcje własne na początek okresu	-	-	-
3.1. Zmiany akcji własnych	-	-	-
a) zwiększenia	-	-	-
b) zmniejszenia	-	-	-
3.2. Akcje własne na koniec okresu	-	-	-
4. Kapitał zapasowy na początek okresu	3 967 599	3 331 838	3 331 838
4.1. Zmiany kapitału zapasowego	6 321	635 761	635 522
a) zwiększenia (z tytułu):	6 321	635 761	635 522
- podziału zysku (ponad wymaganą ustawowo wartość)	6 057	635 421	635 421
- z kapitału rezerwowego z aktualizacji – tytułem sprzedaży i likwidacji środków trwałych	264	340	101
b) zmniejszenia	-	-	-
4.2. Kapitał zapasowy na koniec okresu	3 973 920	3 967 599	3 967 360
5. Kapitał z aktualizacji wyceny na początek okresu	6 817 910	5 744 917	5 744 917
- zmiany przyjętych zasad (polityki) rachunkowości	-	-	-
5.1. Zmiany kapitału z aktualizacji wyceny	(2 354 691)	1 072 993	613 149
a) zwiększenia (z tytułu):	511 208	1 618 306	1 086 741
- wycena lokat finansowych	511 208	1 611 956	1 086 741
- przeniesienia odpisu z tytułu trwałej utraty wartości lokat dostępnych do sprzedaży	-	6 350	-
b) zmniejszenia (z tytułu)	2 865 899	545 313	473 592
- wycena lokat finansowych	2 864 273	544 213	473 491
- zbycia środków trwałych	264	340	101
- pozostałe	1 362	760	-
5.2. Kapitał z aktualizacji wyceny na koniec okresu	4 463 219	6 817 910	6 358 066

Śródroczne zestawienie zmian w kapitale własnym (kontynuacja)

Zestawienie zmian w kapitale własnym	1 stycznia – 30 września 2013	1 stycznia – 31 grudnia 2012	1 stycznia - 30 września 2012
6. Pozostałe kapitały rezerwowe na początek okresu	-	-	-
6.1. Zmiany pozostałych kapitałów rezerwowych	-	-	-
a) zwiększenia	-	-	-
b) zmniejszenia	-	-	-
6.2. Pozostałe kapitały rezerwowe na koniec okresu	-	-	-
7. Zysk (strata) z lat ubiegłych na początek okresu	2 580 720	2 582 303	2 582 303
7.1. Zysk z lat ubiegłych na początek okresu	2 580 720	2 582 303	2 582 303
a) zmiany przyjętych zasad (polityki) rachunkowości	-	-	-
b) korekty błędów	-	-	-
7.2. Zysk z lat ubiegłych na początek okresu, po uzgodnieniu do danych porównywalnych	2 580 720	2 582 303	2 582 303
a) zwiększenia	-	-	-
b) zmniejszenia	2 580 720	2 582 303	2 582 303
- przeniesienia na kapitał zapasowy	6 057	635 421	635 421
- wypłata dywidendy	2 564 663	1 936 882	1 936 882
- przeniesienia/odpisy ZFŚS	10 000	10 000	10 000
7.3. Zysk z lat ubiegłych na koniec okresu	-	-	-
7.4. Strata z lat ubiegłych na początek okresu	-	-	-
a) zmiany przyjętych zasad (polityki) rachunkowości	-	-	-
b) korekty błędów	-	-	-
7.5. Strata z lat ubiegłych na początek okresu, po uzgodnieniu do danych porównywalnych	-	-	-
a) zwiększenia	-	-	-
b) zmniejszenia	-	-	-
7.6. Strata z lat ubiegłych na koniec okresu	-	-	-
7.7. Zysk (strata) z lat ubiegłych na koniec okresu	-	-	-
8. Wynik netto	3 281 975	2 580 720	2 269 892
a) zysk netto	5 009 021	2 580 720	2 269 892
b) strata netto	-	-	-
c) odpisy z zysku	(1 727 046)	-	-
II. Kapitał własny na koniec okresu (BZ)	11 805 466	13 452 581	12 681 670

6. Śródroczny rachunek przepływów pieniężnych

Rachunek przepływów pieniężnych	1 stycznia – 30 września 2013	1 stycznia – 31 grudnia 2012	1 stycznia - 30 września 2012
A. Przepływy środków pieniężnych z działalności operacyjnej			
I. Wpływy	7 080 799	9 419 320	6 984 271
1. Wpływy z działalności bezpośredniej oraz reasekuracji czynnej	6 322 061	8 637 340	6 448 946
1.1. Wpływy z tytułu składek brutto	6 192 329	8 446 977	6 296 758
1.2. Wpływy z tytułu regresów, odzysków i zwrotów odszkodowań	103 013	158 035	127 304
1.3. Pozostałe wpływy z działalności bezpośredniej	26 719	32 328	24 884
2. Wpływy z reasekuracji biernej	268 586	165 755	146 295
2.1. Wpłaty reasekuratorów z tytułu udziału w odszkodowaniach	201 221	132 750	115 388
2.2. Wpływy z tytułu prowizji reasekuracyjnych i udziałów w zyskach reasekuratorów	67 333	13 469	11 691
2.3. Pozostałe wpływy z reasekuracji biernej	32	19 536	19 216
3. Wpływy z pozostałej działalności operacyjnej	490 152	616 225	389 030
3.1. Wpływy z tytułu czynności komisarza awaryjnego	191 462	230 235	178 622
3.2. Zbycie wartości niematerialnych i prawnych oraz rzeczowych składników aktywów trwałych innych niż lokaty	3 423	3 201	2 119
3.3. Pozostałe wpływy	295 267	382 789	208 289
II. Wydatki	6 169 576	8 328 139	6 128 681
1. Wydatki z tytułu z działalności bezpośredniej oraz reasekuracji czynnej	4 984 665	6 857 394	5 212 912
1.1. Zwroty składek brutto	143 586	168 012	122 188
1.2. Odszkodowania i świadczenia wypłacone brutto	2 814 771	3 951 726	3 040 345
1.3. Wydatki z tytułu akwizycji	763 214	967 878	726 227
1.4. Wydatki o charakterze administracyjnym	1 085 291	1 504 881	1 122 257
1.5. Wydatki z tytułu likwidacji szkód i windykacji regresów	86 914	142 104	98 365
1.6. Wypłacone prowizje i udziały w zyskach z tytułu reasekuracji czynnej	1 245	2 521	1 726
1.7. Pozostałe wydatki z działalności bezpośredniej oraz reasekuracji czynnej	89 644	120 272	101 804
2. Wydatki z tytułu reasekuracji biernej	163 353	192 429	166 937
2.1. Składki zapłacone z tytułu reasekuracji	163 122	168 847	146 606
2.2. Pozostałe wydatki z tytułu reasekuracji biernej	231	23 582	20 331
3. Wydatki z pozostałej działalności operacyjnej	1 021 558	1 278 316	748 832
3.1. Wydatki z tytułu czynności komisarza awaryjnego	347 020	439 757	334 846
3.2. Nabycie wartości niematerialnych i prawnych oraz rzeczowych składników aktywów trwałych innych niż lokaty	127 561	90 955	63 663
3.3. Pozostałe wydatki operacyjne	546 977	747 604	350 323
III. Przepływy pieniężne netto z działalności operacyjnej (I-II)	911 223	1 091 181	855 590

Śródroczny rachunek przepływów pieniężnych (kontynuacja)

Rachunek przepływów pieniężnych	1 stycznia – 30 września 2013	1 stycznia – 31 grudnia 2012	1 stycznia - 30 września 2012
B. Przepływy środków pieniężnych z działalności lokacyjnej			
I. Wpływy	130 207 135	174 889 260	129 484 793
1. Zbycie nieruchomości	2 761	6 492	-
2. Zbycie udziałów, akcji w jednostkach podporządkowanych	265	-	-
3. Zbycie udziałów, akcji w pozostałych jednostkach oraz jednostek uczestnictwa i certyfikatów inwestycyjnych w funduszach inwestycyjnych	-	1 092 797	1 039 447
4. Realizacja dłużnych papierów wartościowych emitowanych przez jednostki podporządkowane oraz spłata pożyczek udzielonych tym jednostkom	-	-	-
5. Realizacja dłużnych papierów wartościowych emitowanych przez pozostałe jednostki	11 696 355	31 456 328	21 542 666
6. Likwidacja lokat terminowych w instytucjach kredytowych	31 209 247	60 828 647	48 431 645
7. Realizacja pozostałych lokat	85 214 029	80 078 590	56 873 786
8. Wpływy z nieruchomości	6 020	7 062	5 390
9. Odsetki otrzymane	564 899	180 580	358 265
10. Dywidendy otrzymane	1 513 559	1 238 764	1 233 594
11. Pozostałe wpływy z lokat	-	-	-
II. Wydatki	128 664 946	174 002 691	129 242 677
1. Nabycie nieruchomości	-	-	-
2. Nabycie udziałów, akcji w jednostkach podporządkowanych	6 248	8 505	8 505
3. Nabycie udziałów, akcji w pozostałych jednostkach oraz jednostek uczestnictwa i certyfikatów inwestycyjnych w funduszach inwestycyjnych	1 076 750	6 687 167	1 231 493
4. Nabycie dłużnych papierów wartościowych emitowanych przez jednostki podporządkowane oraz udzielenie pożyczek tym jednostkom	-	-	-
5. Nabycie dłużnych papierów wartościowych emitowanych przez pozostałe jednostki	11 709 012	26 130 081	22 002 222
6. Nabycie lokat terminowych w instytucjach kredytowych	30 494 682	61 002 005	48 812 065
7. Nabycie pozostałych lokat	85 362 983	80 156 134	57 172 511
8. Wydatki na utrzymanie nieruchomości	8 747	11 359	9 573
9. Pozostałe wydatki na lokaty	6 524	7 440	6 308
III. Przepływy pieniężne netto z działalności lokacyjnej (I-II)	1 542 189	886 569	242 116

Śródroczny rachunek przepływów pieniężnych (kontynuacja)

Rachunek przepływów pieniężnych	1 stycznia – 30 września 2013	1 stycznia – 31 grudnia 2012	1 stycznia – 30 września 2012
C. Przepływy środków pieniężnych z działalności finansowej			
I. Wpływy	2 689 788	28 677 698	21 863 386
1. Wpływy netto z emisji akcji oraz dopłat do kapitału	-	-	-
2. Kredyty, pożyczki oraz emisja dłużnych papierów wartościowych	2 689 788	28 677 698	21 863 386
3. Pozostałe wpływy finansowe	-	-	-
II. Wydatki	5 105 504	30 721 818	23 009 730
1. Dywidendy	2 488 920	1 873 391	1 873 396
2. Inne, niż wypłata dywidend, wydatki z tytułu podziału zysku	-	-	-
3. Nabycie akcji własnych	-	-	-
4. Spłata kredytów, pożyczek oraz wykup własnych dłużnych papierów wartościowych	2 616 584	28 848 427	21 136 334
5. Odsetki od kredytów, pożyczek oraz wyemitowanych dłużnych papierów wartościowych	-	-	-
6. Pozostałe wydatki finansowe	-	-	-
III. Przepływy pieniężne netto z działalności finansowej (I-II)	(2 415 716)	(2 044 120)	(1 146 344)
D. Przepływy pieniężne netto, razem (A.III+/-B.III+/-C.III)	37 696	(66 370)	(48 638)
E. Bilansowa zmiana środków pieniężnych, w tym:	32 743	(66 256)	(49 965)
- zmiana stanu środków pieniężnych z tytułu różnic kursowych	(4 953)	(114)	(1 327)
F. Środki pieniężne na początek okresu	41 612	107 868	107 868
G. Środki pieniężne na koniec okresu (F+/-E), w tym:	74 355	41 612	57 903
- o ograniczonej możliwości dysponowania	56 289	37 189	49 691

7. Wprowadzenie

Niniejsza kwartalna jednostkowa informacja finansowa PZU została sporządzona zgodnie z PSR z przyczyn opisanych w części Wstęp, w której przedstawiono również definicję PSR.

8. Podstawowe zasady (polityka) rachunkowości

Szczegółowe zasady (polityka) rachunkowości zostały zaprezentowane w rocznym jednostkowym sprawozdaniu finansowym Powszechnego Zakładu Ubezpieczeń Spółki Akcyjnej za 2012 rok, sporządzonym zgodnie z PSR, podpisanym przez Zarząd PZU w dniu 12 marca 2013 roku i na temat którego biegły rewident wydał tego samego dnia opinię bez zastrzeżeń („Jednostkowe sprawozdanie finansowe PZU za 2012 rok”).

Jednostkowe sprawozdanie finansowe PZU za 2012 rok dostępne jest na stronie internetowej PZU pod adresem www.pzu.pl w zakładce „Relacje inwestorskie”.

9. Zmiany zasad (polityki) rachunkowości

W okresie 9 miesięcy zakończonym 30 września 2013 roku nie dokonano zmian zasad (polityki) rachunkowości.

Śródroczne skonsolidowane sprawozdanie finansowe PZU za okres 9 miesięcy zakończony 30 września 2013 roku podpisali:

Data	Imię i nazwisko	Stanowisko / Funkcja	
14 listopada 2013 r.	Andrzej Klesyk	Prezes Zarządu PZU (podpis)
14 listopada 2013 r.	Przemysław Dąbrowski	Członek Zarządu PZU (podpis)
14 listopada 2013 r.	Dariusz Krzewina	Członek Zarządu PZU (podpis)
14 listopada 2013 r.	Bogusław Skuza	Członek Zarządu PZU (podpis)
14 listopada 2013 r.	Barbara Smalska	Członek Zarządu PZU (podpis)
14 listopada 2013 r.	Tomasz Tarkowski	Członek Zarządu PZU (podpis)
14 listopada 2013 r.	Ryszard Trepczyński	Członek Zarządu PZU (podpis)
14 listopada 2013 r.	Piotr Marczyk	Dyrektor Biura Rachunkowości (podpis)